

Eurooppa-neuvosto 2011

Eurooppa-neuvosto 2011

TAMMIKUU 2012

Tämän katsauksen on laatinut neuvoston pääsihteeristö

www.european-council.europa.eu

Luxemburg: Euroopan unionin julkaisutoimisto, 2012

ISBN 978-92-824-3443-7

doi:10.2860/39699

ISSN 1977-3315

© Euroopan unioni, 2012

Jäljentäminen on sallittu edellyttäen, että lähde mainitaan.

Printed in Belgium

PAINETTU YMPÄRISTÖÄ SÄÄSTÄVÄLLE PAPERILLE

Sisällysluettelo

Eurooppa-neuvosto 2011 –

Eurooppa-neuvoston puheenjohtajan katsaus, Herman Van Rompuy

Testi Euroopalle	5
Euroalueen vakaus	6
Kasvu ja työpaikat	10
Unioni maailmassa	13
Aikansa kaikelle	16
Katsaus tulevaisuuteen	21

Eurooppa-neuvoston päätelmät sekä

valtion- tai hallitusten päämiesten julkilausumat

23

EUROPEAN COUNCIL
BRUSSELS 9 DECEMBER 2011

CONSEIL EUROPÉEN
BRUXELLES 9 DÉCEMBRE 2011

Welkomme Croatia! Bienvenue à la Croatie! Dobro došla Hrvatska!

Joulukuussa 2011 Eurooppa-neuvosto toivottaa Kroatian tervetulleeksi unionin 28. jäseneksi.

Testi Euroopalle

Euroalueen valtionvelkakriisi on kuluneena vuonna kärjistynyt entisestään. Tämä on Euroopan unionin vaikein testi pitkään aikaan. Kuluneina 12 kuukautena sen kaikkien 27 jäsenvaltion päämiehet ovat tehneet niin yhdessä kuin erikseen merkittäviä päätöksiä tilanteen korjaamiseksi. Meitä on yhdistänyt vakaa päättäväisyys ratkaista euron kriisi. Tiedostamme, että nopeita ratkaisuja ei ole ja että edessämme on pitkä ja vaivalloinen tie. Olemme kuitenkin vakuuttuneita siitä, että Euroopan yhdentymisen 60 vuoden saavutukset on turvattava ja tulevaisuuden perusta luotava.

Eurooppa-neuvosto 2011 -julkaisu käsittelee Eurooppa-neuvoston toimintaa vuonna 2011, joka on toinen vuoteni tämän toimielimen puheenjohtajana. Euroalueen vakaus ja jäsenvaltioiden talouden tila ovat vaatineet täyden huomiomme. Myös meitä ympäröivien maiden muuttuva geopoliittinen tilanne, johon erityisesti arabikevät on vaikuttanut, on ollut huomiomme keskipisteenä.

Eurooppa-neuvostossa kokoontuvat EU:n korkeimmat päättäjät: 27 jäsenvaltion valtion- tai hallitusten päämiehet, komission puheenjohtaja ja Eurooppa-neuvoston puheenjohtaja. Määrittelemme yhdessä ensisijaiset poliittiset tavoitteet, päätämme unionin strategisesta linjasta ja otamme vastuun kriisitilanteissa.

Vuoden 2011 kuluessa toivotimme tervetulleiksi uusia kollegoja ja hyvästelimme entisiä Irlannissa, Suomessa, Portugalissa, Tanskassa, Kreikassa, Italiassa ja Belgiassa tapahtuneiden hallitusmuutosten jälkeen. Eräät näistä muutoksista ovat suoraan yhteydessä julkisen talouden velkakriisiin. Kaksi jäsenvaltiota päätti järjestää ennen aikaiset parlamenttivaalit euroalueen finanssivakauden turvaamiseksi: Espanjassa ne järjestettiin markkinoiden luottamuksen palauttamisen edistämiseksi ja Slovakiassa, jotta voitaisiin täyttää sitoumus osallistua vahvemman ”palomuurin” luomiseen. Nämä kaikki ovat merkkejä siitä, että EU:n ja kansalliset politiikat ovat nykyään yhä tiukemmin sidoksissa toisiinsa.

Lissabonin sopimuksessa määrätään, että Eurooppa-neuvosto kokoontuu vuosittain vähintään neljä kertaa. Olosuhteet ovat vaatineet meitä työskentelemään vielä tiiviimmin yhdessä. Vuonna 2011 järjestettiin viisi virallista Eurooppa-neuvoston kokousta, yksi ylimääräinen kokous, yksi Eurooppa-neuvoston jäsenten epävirallinen kokous sekä neljä erillistä euroalueen valtion- tai hallitusten päämiesten huippukokousta, joissa myös toimin puheenjohtajana.

Istun unionin johtajien kokouspöydässä ja voin todistaa, että vaikka toisinaan keskustelemme hyvin suorasukaisesti, meillä on voimakas ja perustava poliittinen tahto tehdä työtä tasavertaisina, auttaa toisiamme ja edistyä unionina toistemme tilanteita täysin kunnioittaen. Tavoitteenamme on aina ollut keskinäisen solidaarisuuden ja yksilöllisen vastuun oikea tasapainottaminen siten, että yhteiset eurooppalaiset saavutuksemme turvataan, olipa kyseessä yhteinen raha, sisämarkkinat tai yhteiset rajat. Yhtenäisyyden ja moninaisuuden välisten jännitteiden hallitseminen on unionissamme jokapäiväistä työtä.

Euroalueen vakaus

Euroalueen rahoitusvakauden turvaaminen on edelleen ollut kuluneen vuoden useimpien kokousten keskeinen tavoite. Tehtävämme on koko ajan ollut kahdenlainen: toteuttaa kiireellisiä toimia, kuten pelastusrahastojen perustaminen ja vahvistaminen, mutta myös rakentaa osa osalta uusi talouden ohjaus- ja hallintajärjestelmä ongelmien välttämiseksi tulevaisuudessa. Työmme on koko kuluneen vuoden ajan tähdännyt lähentymiseen, kurinalaisuuteen ja yhdentymiseen – tammikuun alusta lähtien, jolloin toivotimme Viron tervetulleeksi rahaliittoon sen 17. jäsenenä, aina joulukuun lopulle, jolloin päätimme, millä tavoin euroalueen tiukemmat säännöt uudessa finanssivakaunionissa vahvistetaan.

Kaikki kollegat ovat ottaneet vastuun vaikeista päätöksistä, joita olemme yhdessä tehneet. Tiukkoja budjettitoimenpiteitä ja talousuudistuksia on toteutettu kaikkialla Euroopassa, erityisesti sopeutusohjelmiin osallistuvissa maissa Kreikassa, Irlannissa ja Portugalissa, ja markkinapaineen alaisissa maissa, kuten Espanjassa ja Italiassa. Sekä tällaisten talouspoliittisten säästötoimenpiteiden puolustaminen että vastahakoisten parlamenttien ja julkisen mielipiteen vakuuttaminen merkittävän lainanannon tarpeellisuudesta ovat vaatineet poliittista rohkeutta ja valtiomiestaitoa.

Julkisen talouden velkakriisi, joka on jatkoa vuosien 2008–2009 maailmanlaajuiselle rahoitus- ja talouskriisille, on muodostunut vaikeaksi kahdesta syystä. Ensiksi se on paljastanut eräiden jäsenvaltioiden talouden rakenteelliset heikkoudet, kuten julkisen tai yksityisen velan kestävämmän tason tai huononevan kilpailukyyn. Siksi pidämme erityisen tärkeänä edistää rakenteellista kasvua ja työpaikkojen luomista. Toiseksi kriisi on tuonut esiin systeemisiä puutteita

talous- ja rahaliitossa itsessään. Sen vuoksi euroalueen rahoitusvakauden turvaamiseksi toteutettujen välittömien toimien lisäksi keskeisenä tehtävänä on euron rakenteellisen uskottavuuden palauttaminen. Ei kannata kuitenkaan odottaa, että yksi huippukokous ratkaisisi kaikki ongelmat. Työn on jatkuttava tulevana vuonna, ja ongelmia on käsiteltävä edelleen tulevissa kokouksissa.

Kriisin leviäminen on pysäytettävä

Kuluneiden 12 kuukauden tapahtumia tarkasteltaessa tilanne näyttää muuttuneen merkittävästi viime kesänä, nimenomaan elokuussa. Vuoden alkupuoliskolla olimme varovaisen luottavaisia ja työskentelimme niiden välineiden parantamiseksi, joista olimme periaatteessa sopineet vuoden 2010 lopulla. Vuoden jälkipuoliskolla huonontuva markkinatilanne pakotti meidät kuitenkin harkitsemaan uusia toimia, koska kriisi oli yhä syvenemässä.

Helmi-, maaliskuu- ja kesäkuussa 2011 pidetyissä kokouksissa laadimme ja hyväksyimme laajan taloudellisten toimenpiteiden paketin. Siihen kuului tiukennettu finanssipolitiikan ja makrotalouden valvonta, pelastusmekanismien tehostaminen, kasvua ja kilpailukykyä parantavia uudistuksia, velkahelpotuksia sekä finanssialan tervehdyttämistoimia.

Kun tilanne heinäkuun alussa huononi eräissä vaikeimmassa asemassa olevista talouksista, erityisesti Kreikassa, meidän oli osoitettava, että euroalue pystyy itse saamaan hallintaansa finanssikriisin leviämisen vaaran. Usean kansallisen velkakriisin pohjalta tilanne oli kehittymässä systeemiseksi huolenaiheeksi uhaten koko euroalueen vakautta. Siksi kutsuin euroryhmän johtajat 21. heinäkuuta kokoukseen, joka osoittautui erittäin

merkittäväksi. Sovimme Kreikan toisesta tukiohjelmasta, joka on EU:n jäsenvaltioiden ja Kansainvälisen valuuttarahaston (IMF) rahoittama ja johon yksityinen sektori poikkeuksellisesti ja vapaaehtoisesti osallistuu. Sovimme myös kriisin leviämisen vastaisista toimenpiteistä, joihin kuului erityisesti ERVV-pelastusrahaston vahvistaminen.

Huippukokouksen tuloksiin reagoitiin heti myönteisesti, kun markkinat vakuutuivat euroalueen häiriönsietokyvystä. Elokuun alussa kriisi kuitenkin kärjistyi, mikä johtui väärinymmärryksestä ja pelosta, että yksityisen sektorin osallistuminen Kreikan pelastamiseen olisi ennakkotapaus, jota sovellettaisiin myös muiden euromaiden kohdalla. Eräitä epäilyksiä oli myös paketin täytäntöönpanon suhteen. Nämä huolenaiheet osoittautuivat loppujen lopuksi perusteettomiksi: kaikki 17 kansallista parlamenttia hyväksyivät paketin asianmukaisesti kolmessa kuukaudessa, mikä oli politiikan standardeilla mitattuna vaikuttava saavutus, vaikkakin markkinoiden standardeilla hidasta toimintaa. Vahinkoa oli kuitenkin jo tapahtunut. Markkinoiden epävakaus alkoi lisääntyä, korot eräissä euroalueen suurimmista talouksista alkoivat nousta rajusti, ja tämä kaikki tapahtui samaan aikaan, kun Yhdysvaltojen kongressissa käyty tasapainoilu maan mahdollisesta maksuhäiriöstä ruokki markkinoiden epävarmuutta. Lisäksi talouskasvu hidastui tuntuvasti koko maailmassa. Kaikki nämä vaikeudet ruokkivat toisiaan.

Lokakuaisessa kokousten sarjassa meidän oli tehtävä lisää päätöksiä jo hyvin tunnetuissa asioissa, joissa tarvittiin toimenpiteitä: Kreikan velkakestävyys, palomuuuri kriisin leviämistä vastaan, pankkisektori ja talouskasvu. Samalla yksittäiset jäsenvaltiot, kuten Italia, sitoutuivat

huomattaviin toimiin talousarvioidensa vahvistamiseksi ja kilpailukykyä parantamiseksi, mikä edisti luottamuksen palauttamista.

Joulukuussa, vuoden 2011 viimeisessä kokouksessa, päätimme merkittävistä euroalueen taloutta vakauttavista toimista. Kehitimme ja määrittelimme lisää lyhyen aikavälin vakauttamiskeinoja; päätimme muun muassa lisätä IMF:n resursseja sekä tarkistaa lähestymistapamme yksityisen sektorin osallistumiseen EVM-sopimukseen, jotta se vastaisi tarkoin IMF:n periaatteita ja käytäntöjä. Tässä suhteessa Kreikkaa koskeva järjestely on ainutkertainen. Keskustelimme myös yksityiskohtaisemmin siitä, millaisia systeemisiä toimia euron kriisi vaatii, ja tuloksena tästä on finanssipoliittinen sopimus. Lokakuussa euroalueen johtajat olivat pyytäneet minua laatimaan raportin ja etenemissuunnitelman talousliiton vahvistamisesta. Myöhään jatkuneessa kokouksessa 8. ja 9. joulukuuta välisenä yönä kollegani ja minä pyrimme pääsemään yhteisymmärrykseen toimintalinjasta. Sovimme nopeasti päämäärästä, mutta kuten usein käy itse asiassa perussopimuksille, pöytäkirjoille ja laeille rakentuvassa EU:ssa, oikeudellisten keinojen valinta osoittautui työlämmäksi. Päätimme vihdoin, että euroalueen jäsenvaltiot allekirjoittavat erillisen sopimuksen, jonka avulla ne pyrkivät parantamaan budjettikuriaan ja talouspolitiikan koordinoituaan. Kaikki tulevat euromaat ilmoittivat aikovansa osallistua tähän sopimukseen: tämä on itsessään paras luottamuksen osoitus yhteisen rahan tulevaisuutta kohtaan.

Kurinalaisuus ja lähentyminen

Terveillä kansallisilla talousarvioilla on keskeinen merkitys rahaliiton vakauden turvaamisessa.

Tämän vuoksi unioni vahvisti vuoden 2011 aikana talousarviosääntöjään ja valvontamekanismejaan. Eurooppa-neuvosto vauhditti ratkaisevasti tätä työtä seuraten tiiviisti tämän alan lainsäädäntötyötä, jonka olimme panneet alulle edellisvuonna, ja pohtien uusia keinoja päästä eteenpäin. Jos meillä olisi ollut käytössä heti kriisin alkaessa nykyiset välineet, monet vahingot olisi vältetty.

Ensiksi, perustavia talousarviosääntöjä tullaan vahvistamaan merkittävästi finanssipoliittisen sopimuksen tuloksena. Euroalueen maat sitoutuvat tasapainoiseen talousarvioon, jonka rakenteellinen alijäämä on enintään 0,5 prosenttia, mikä menee nykyisiä sitoumuksia pitemmälle. Ne siirtävät tämän finanssipoliittisen säännön kansalliseen lainsäädäntöönsä vuoden 2012 loppuun mennessä, mieluiten osaksi perustuslakiaan tai vastaavan tasoista lainsäädäntöä. Vahvin velvoite on itselle asetettu velvoite.

Jotta sääntöjen noudattamista tehostettaisiin, on myös voimistettu institutionaalista painetta. Seuraamuksista tulee lähes automaattisia sekä korjaavassa että ehkäisevässä osiossa. Finanssipoliittiseen sopimukseen osallistujat sopivat, että jos ne rikkovat alijäämä sääntöä, sovelletaan itse määriteltyä automaattista sopeutusta. Komissio myös tutkii alustavat talousarviosuunnitelmat varhaisemmassa vaiheessa.

Lisäksi tukiohjelmaan osallistuville maille annettu rahoitustuki sidotaan tiukasti makrotaloudelliseen ehdollisuuteen, kuten parhaillaan on Kreikan, Irlannin ja Portugalin tapauksessa. Komissio ottaa suuremman roolin toimenpiteiden seurannassa ja niiden noudattamisen valvonnassa.

Vaikka terveet talousarviot ovat kriisin ehkäisyn välttämätön edellytys, eräät maat ovat joutuneet oppimaan kokemuksen kautta, ettei sekään yksin riitä. Siksi unioni alkaa vuodesta 2012 eteenpäin seurata tiiviisti myös mahdollista riskiä varallisuuskuplien ja kaupan epätasapainon syntyisestä eikä ainoastaan julkista velkaa ja alijäämiä vakaus- ja kasvusopimuksen mukaisesti. Lisäksi komissio arvioi kaikki suunnitellut keskeiset talouspoliittiset uudistukset, joilla saattaa olla vaikutusta euroalueen muihin jäseniin.

Maat, joilla on yhteinen raha, eivät voi sallia keskinäisiä taloudellisia eroavuuksia, joita tähän asti on esiintynyt. Maaliskuussa hyväksytyn niin

sanotun Euro Plus -sopimuksen johtavana ideana oli, että lähentymistä kestävä talouden suuntaan tehostetaan. Kaksikymmentäkolme jäsenvaltiota teki vapaaehtoisia sitoumuksia, joiden mukaan ne toimivat samansuuntaisesti sellaisilla aloilla kuin työmarkkinauudistukset, eläkkeet ja sosiaaliedut tai pankkien ja kotitalouksien yksityisen velan taso. Tällaiset rakenneuudistukset ovat keinoja saattaa Eurooppa takaisin kestävä ja työpaikkoja luovan kasvun tielle.

Yhteinen huolenaihe

Kriisi on uudistanut tapaamme tarkastella toistemme suorituksia: se on vahvistanut tunnetta yhteisestä vastuusta. Tässä suhteessa talouden ohjauksen ja hallinnan uudistus on monimuotoinen. Institutionaalinen paine, vertaispaine ja markkinoiden paine yhdessä estävät meitä joutumasta uudelleen tällaisiin vaikeuksiin.

Paine, jota Euroopan johtajat kohdistavat toisiinsa, on voimistunut huomattavasti. Ei ainoastaan uuden institutionaalisen kehyksen vuoksi, vaan viimeaikaisten tapahtumien tuloksena. Samalla kun euroalueen johtajat pyrkivät säilyttämään koko euroalueen vakauden, he suojelevat työpaikkoja ja kasvua omissa maissaan; niiden maiden johtajat, jotka joutuvat käyttämään veronmaksajiensa rahaa lainanantoon, ovat erittäin motivoituneita harjoittamaan tiukkaa vertaisvalvontaa. Johtajat keskustelevat puhelimitse lähes päivittäin maidensa lainatilanteesta: tämä ilmentää hyvin konkreettisesti, mitä abstrakti käsite ”keskinäinen riippuvuus” tarkoittaa. Yleisön ja tiedotusvälineiden tiivis huomio on ollut meille kaikille merkittävä valppaana pitävä tekijä.

Kaiken kaikkiaan olemme saaneet paljon aikaan 20 kuukaudessa. Hyväksyessään parhaillaan käsiteltäviä lisätoimia unioni saa keinot toteuttaa Maastrichtissa tasan 20 vuotta sitten perussopimukseen otetun periaatteen: ”Jäsenvaltiot pitävät talouspolitiikkaansa yhteistä etua koskevana asiana”. Vuonna 2012 tarkastelemme edelleen talousliittomme syventämistä, josta raportoin aikanaan maaliskuun Eurooppa-neuvostolle. Mielestäni on tärkeää osoittaa, että emme toimi ainoastaan rangaistaksemme niitä, jotka eivät noudata yhteisiä sääntöjä, vaan myös liittäksemme politiikkamme yhteen. Meidän on osoitettava, että euro on enemmän kuin valuutta: se on meille peruuttamaton ja yhteinen hanke.

Eurooppa-neuvoston jäsenet puhuvat lehdistölle.

Kasvu ja työpaikat

Eurooppalaiset ovat yhä huolestuneempia työpaikoistaan, säästöistään ja lastensa tulevaisuudesta. Unionin on reagoitava näihin huoliin. Samalla kun käsittelemme kriisin välittömiä vaikutuksia, meidän on myös otettava käyttöön strategia kasvun ja työpaikkojen luomiseksi seuraavaa vuosikymmentä varten.

Pitkän aikavälin toimenpiteillä voi olla myös myönteisiä lyhyen aikavälin vaikutuksia, ja näin varmasti on, kun avain kriisin voittamiseen on uskottavuuden palauttaminen. Kestävän talouskasvun näkymät voivat edistää merkittävästi luottamuksen palauttamista, työpaikkojen luomista ja velkojen hoitoa.

Koska julkisen talouden tilanne on useissa jäsenvaltioissa vaikea, kasvun elvyttäminen alijäämisellä menorahtoisella ei ole ratkaisu. Kuitenkin voimme edelleen tehdä paljon. Olemme kannustaneet siihen, että kansallisissa ja EU:n talousarvioissa annettaisiin etusija kasvua edistäviä aloja koskeville menoille, olemme ajaneet rakenteellisia talousuudistuksia kaikissa jäsenvaltioissa ja olemme päättäneet sisämarkkinoiden syventämisestä keinona lisätä kilpailukykyä. Olemme vakuuttuneita siitä, että nämä kaikki kolme lähestymistapaa voivat saada aikaan valtavasti tuloksia.

Maaliskuussa ja kesäkuussa ensimmäisen EU-ohjauksjakson eli talouspolitiikan koordinoinnin uuden kehityksen toteuttamisen yhteydessä arvioimme toistemme edistymistä ei pelkästään alijäämän ja velan vähentämisen osalta, vaan myös kasvua luovien uudistusten osalta. Komissio antoi ankaria arvioita ja voimakkaita suosituksia, jotka jäsenvaltioiden päämiehet henkilökohtaisesti lupasivat panna täytäntöön.

Lokakuun Eurooppa-neuvosto käsittelee yhteisen kasvustrategiamme edistämistä. Päätimme

vauhdittaa sisämarkkinoiden toimenpidepaketin niitä toimenpiteitä, joilla luodaan työpaikkoja ja kasvua lyhyellä ja keskipitkällä aikavälillä, esimerkiksi helpottamalla pienten ja keskisuurten yritysten mahdollisuuksia saada lainaa ja palkata työntekijöitä. Digitaalisilla sisämarkkinoilla on tässä erityinen asema. Sovimme myös siitä, että kaikki EU:n keskusrahoitus on mahdollisuuksien mukaan keskittettävä kasvuun liittyviin toimenpiteisiin. Tätä olisi sovellettava nykyiseen talousarvioon, silloin kun se on vielä mahdollista (2007–2013), ja sen olisi itsestään selvästi oltava eräs suuntaa antava periaate unionin tulevassa seitsenvuotisessa talousarviossa (2014–2020). Jatkamme näiden kysymysten käsittelyä ensi vuonna maaliskuun kokouksessamme komission vuotuisen kasvuselvityksen ja tulevan puheenjohtajavaltion Tanskan antaman panoksen pohjalta

Energia ja innovointi

Innovointi ja energia ovat molemmat keskeisiä tulevan kasvun ja vaurauden kannalta. Nämä kaksi aluetta liittyvät aikamme suuriin yhteiskunnallisiin haasteisiin, joita ovat houkuttelevat työpaikat, terveenä ikääntyminen, vihreä ja vähähiilinen talous sekä energian toimitusvarmuus. Sen vuoksi päätin, että keskustelisimme näistä kysymyksistä helmikuussa. Annoimme sekä energian että innovoinnin osalta vahvan strategisen sysäyksen ja teimme merkittäviä päätöksiä, joilla on konkreettiset määräajat. Riskipääoman osalta esitetään ehdotuksia 12 kuukauden kuluessa. Yhtenäinen tutkimusalue on toteutettava vuoteen 2014 mennessä. Yhdennettyjen energian sisämarkkinoiden olisi oltava täysin toimivat vuoteen 2014 mennessä. Kaasu- ja sähköverkot olisi yhteenliitettävä kaikkien jäsenvaltioiden välillä vuoteen

2015 mennessä. Pitkän aikavälin näkymät ovat myös tärkeitä, ja siksi pyysimme, että laaditaan vuoteen 2050 ulottuva vähähiilinen strategia, joka tarjoaa puitteet toimillemme energia-alalla ja ilmastomuutoksen alalla.

Ydinturvallisuus oli merkittävä huolenaihe välittömästi Fukushima Japanissa sattuneiden traagisten tapahtumien jälkeen. Sitouduimme maaliskuun Eurooppa-neuvostossa selkeästi siihen, että EU:ssa ja naapurialueillamme olisi asetettava (ja jatkuvasti parannettava) mahdollisimman korkeita turvallisuusstandardeja. Tämän seurauksena Euroopassa ja kumppanimaissa kehitettiin ja otettiin käyttöön kunnianhimoinen ydinalan stressitestiohjelma ydinvoimaloiden turvallisuuden varmistamiseksi.

Kasvun elvyttäminen: maailmanlaajuinen vastuu

Kaikki päämiehet ovat täysin tietoisia siitä, että Euroopalla on nyt totuuden hetki. Finanssikriisi on kiihdyttänyt joitakin pitkän aikavälin suuntauksia. Maailmanlaajuinen taloudellinen valta on siirtymässä nousevan talouden maille ja Tyynenmeren alueen maille. Tässä suhteessa nykyisten toimintatapojen jatkaminen merkitsisi meille asteittaista suhteellista

taantumista. Kautta maailman kasvavat vaurauden tasot ovat kuitenkin myös mahdollisuus. Voimme lisätä kaupankäyntiämme ja houkutelua uusia ulkomaisia investointeja. Vapaakauppasopimuksilla on tässä tietty asema. Pyrkiessämme kasvuun meidän olisi keskitettävä pyrkimyksemme hyödyntämään niiden kumppanien kasvua, joiden markkinat laajenevat merkittävä vauhtia. Siksi keskustelimme lokakuun kokouksessamme myös siitä, miten näitä suhteita voitaisiin hyödyntää strategisemmin.

Olemme tietoisia siitä, että muiden kansantalouksien kansalaiset seuraavat meidän tilannettamme, koska meidän ongelmamme saattavat vaikuttaa *heidän* työpaikkoihinsa, eläkkeisiinsä ja säästöihinsä. Samoin mekin odotamme, että muut suuret taloudet ottavat vastuun omista sisäisistä haasteistaan. On niiden etujen mukaista, että Euroopan unioni ja etenkin euroalue selviävät ongelmistaan. Mutta on myös Euroopan etujen mukaista, että Yhdysvallat vakauttaa julkisen velan tilanteensa tai että Kiina kasvattaa kotimaista kysyntäänsä ja muuttaa valuuttakurssinsa joustavammaksi. Kaikkien on saatava omat asiansa kuntoon. Tämä on tuotu esiin kaikissa kansainvälisissä kokouksissa.

Eurooppa-neuvoston puheenjohtaja puhuu YK:n yleiskokouksessa 22. syyskuuta 2011.

Unioni maailmassa

Arabimaailma – kevät ja sen jälkeinen aika

Arabimaailman kansannousut vuonna 2011 ovat olleet merkittävin geopolittinen muutos sitten kylmän sodan päättymisen. Historiaa on tehty aivan Euroopan etelärajoilla. Mielenosoittajien pyrkimykset ovat olleet tuttuja nuorille miehille ja naisille kaikkialla maailmassa: työpaikkoja ja oikeutta, mahdollisuus vaikuttaa oman maan politiikkaan, sosiaalinen oikeudenmukaisuus, toivo paremmasta elämästä. Olemme alusta lähtien päättäneet käyttää kaikkia mahdollisia keinoja näiden dramaattisten muutosten myönteisen lopputuloksen varmistamiseksi, jotta tästä arabikevästä voisi seurata todellinen uusi alku.

Vaikka alueella tapahtui myönteistä ja kielteistä kehitystä, helmikuun tapahtumat Libyassa olivat erityisen huolestuttavia. Maan johtaja käyttää ampumaseita omaa kansaansa vastaan, maa on sisällissodan partaalla, humanitaarinen kriisi uhkaa, kaikki tämä suoraan Välimeren vastarannalla. Emme voineet katsella vierestä tekemättä mitään, kun verilöyly oli ovelta. Kutsuin koolle Libyaa käsittelevän ylimääräisen Eurooppa-neuvoston 11. maaliskuuta 2011. Ennen sitä oli pidetty vain kolme tällaista hätäkokousta viimeisten kymmenen vuoden aikana: New Yorkissa tehtyjen syyskuun 11. päivän iskujen, Irakin sodan ja Georgian sodan yhteydessä. Sovimme yksimielisesti siitä, että Libyan kansan turvallisuus oli varmistettava kaikin tarvittavin toimin. Muotoilimme myös ne kolme edellytystä, joiden pohjalta YK:n turvallisuusneuvosto antoi muutamaa päivää myöhemmin käänteentekevän päätöslauselman 1973 Libyan kansan suojelusta. Se puolestaan loi perustan kansainvälisen yhteisön toimille, joita tuettiin alueellisesti ja joiden johdossa Euroopan maat olivat.

Kaikilla alueen mailla on valtavia haasteita: sovittelu, poliittinen siirtymävaihe, jälleenrakentaminen. Uudistukset ovat käynnissä aina Marokosta ja Tunisiasta Egyptiin ja Jordaniaan. Olemme valmiit tukemaan näiden maiden toimia, joilla pyritään demokraattiseen muutokseen ja talousuudistuksiin. Siksi unioni tarjosi alueen maille demokratiaan ja yhteiseen vaurauteen tähtäävää uutta kumppanuutta.

Valitettavasti arabikevään seuraukset eivät ole olleet pelkästään myönteisiä. Jemenin väkivaltaisuuDET ovat edelleen huolenaiheena. Erityisesti Syyrian kestämatön tilanne sai meidät vetoamaan kansainväliseen yhteisöön, jotta se yhdistäisi pyrkimyksensä tiukkojen pakotteiden asettamiseksi.

Arabimaailma on liikkeessä. Tämä kehitys vie aikaa. Demokratia ei synny vain syrjäyttämällä diktaattori. Eikä työttömyys poistu pelkästään järjestämällä vapaat vaalit. Kyse on muutosprosesseista. Siksi Euroopan unioni tarjoaa pitkän aikavälin tukea varmistukseen, että arabimaailman tavoitteet voidaan todella saavuttaa.

Välimeren tällä puolen

Seuratessamme eteläisiä naapureitamme emme kuitenkaan unohda itäisiä naapureitamme. Varsovassa 29. ja 30. syyskuuta pidetty toinen itäisen kumppanuuden huippukokous oli osoitus tahdostamme toimia edelleen aktiivisesti Moldovan, Ukrainan ja Georgian kaltaisten maiden kanssa ja edistää niiden poliittista assosiaatiota ja taloudellista yhdentymistä Euroopan unionin kanssa. Totesimme, että se, miten nopeasti ja syvästi tämä prosessi sujuu kaikkien kuuden itäisen kumppanin osalta, riippuu siitä, miten ne pitävät yllä demokratian periaatteita ja oikeusvaltiota.

Kesäkuun Eurooppa-neuvostossa saavutettu yhteisymmärrys valmisti tietä Kroatian liittymis sopimuksen allekirjoittamiselle joulukuussa. Kroatian liittyminen Euroopan unioniin 28. jäsenvaltiona sinetöi Länsi-Balkanin maiden eurooppalaisen kohtalon. Avasimme virallisesti oven Kroatialle, mutta teimme myös selväksi, ettemme sulje ovea Kroatian jälkeen. Eurooppa-neuvosto odottaa, että Serbia saa ehdokasmaan aseman helmikuussa 2012 ja että neuvottelut Montenegron kanssa aloitetaan kesäkuussa 2012.

Kesäkuussa keskustelimme muuttoliikkeestä. Olin ottanut asian esiin yhdeksän kuukautta aiemmin, mutta siitä tuli kiireellinen arabikevään seurauksena. Ulkorajojemme turvallisuuden tehokas ylläpitäminen on tärkeää myös rajojemme *sisällä* tapahtuvalle henkilöiden vapaalle liikkuvuudelle, joka on Euroopan yhdentymisen keskeisiä saavutuksia. Jotta voisimme reagoida paremmin kriisitilanteisiin, päätimme ottaa käyttöön Schengen-järjestelmän suojamekanismin. Jotta ei vaarannettaisi vapaan liikkuvuuden perusoikeutta, sitä sovelletaan vain tiukoin edellytyksin. Olimme yhtä mieltä myös siitä, että onnistunut muuttoliikepolitiikka alkaa Euroopan rajojen ulkopuolelta. Tämän vuoksi uudet kumppanuudet naapureidemme kanssa sisältävät myös muuttoliikkeeseen, liikkuvuuteen ja turvallisuuteen liittyvät näkökohdat. Paras tapa lieventää

paineita rajoillamme on auttaa nuoria rakentamaan tulevaisuutta omassa maassaan.

Toimiminen maailmanlaajuisesti

Eurooppa-neuvostolla on edelleen roolinsa unionin strategisen toiminnan määrittämisessä. Keskustelimme ulkoasioista lähes kaikissa kokouksissamme: aiheet vaihtelivat EU:n kantojen laatimisesta kahdenvälisiä tai G8- tai G20-kokousten kaltaisia monenvälisiä tulevia huippukokouksia varten keskusteluihin yhteisistä huolenaiheista, kuten Iranin ydinohjelmasta tai ilmastonmuutoksesta. Pyrimme tässä yhteydessä saamaan toimiin mukaan strategiset kumppanimme, erityisesti Yhdysvallat, Venäjän sekä Kiinan (jossa kävin virallisella vierailulla toukokuussa) sekä muut kehittyvät taloudet. Tuimme Japania sen pyrkimyksissä selvittää maaliskuun kolmesta katastrofista eli maanjäristyksestä, tsunamista ja ydinonnettomuudesta.

Kaiken kaikkiaan Euroopan unionin rooli kansainvälisellä näyttämöllä vahvistuu. Merkittäviä saavutuksia on, mistä on esimerkkinä EU:n uusi vahvistettu asema YK:ssa; tämän ansiosta minulla oli kunnia käyttää puheenvuoro ensimmäistä kertaa YK:n yleiskokouksessa Euroopan unionin puolesta tämän vuoden syyskuussa. Eurooppa on aina edistynyt ottamalla käyttöön uusia toimintatapoja askel askeleelta, niin tällä alalla kuin muillakin.

Huippukokouksia ja kokouksia kolmansien maiden kanssa

Aikansa kaikelle

Vuoden 2011 alkupuolisko, Unkari EU:n ministerineuvoston puheenjohtajana

Alituisesti muuttuvassa ja epävakaisessa maailmassa vakaat poliittiset instituutiot voivat tarjota varmuutta ja jatkuvuutta ja auttaa meitä muovaamaan kohtaloamme. Unionin toimielimet ovat melko nuoria – vanhimmat niistä täyttävät 60 vuotta ensi vuonna, mikä on vähän verrattuna monien jäsenvaltioiden vuosisatojen ikäisiin parlamentteihin, neuvostoihin ja tuomioistuimiin. Mutta niillä on yhteinen pyrkimys: ohjata muutoksia, vaimentaa iskuja, määrittellä uusia suuntia.

Tämän tehtävänsä täyttämiseksi toimielimet tarvitsevat oman aikansa. Eurooppa-neuvosto, virallinen toimielin Lissabonin sopimuksesta lähtien, ei ole tässä poikkeus. Tehtäväni uuden jatkuvuuden ansiosta se pystyy nyt paremmin ohjaamaan muutoksia, antamaan suuntaviivoja tai yksinkertaisesti jatkamaan työtä aiempien päätösten pohjalta.

Vuonna 2011 monet Euroopan politiikan tarkkailijat ovat hämmästelleneet, että markkinat ja demokratia eivät toimi yhtä nopeasti. Markkinoilla on tosiaan mainio ominaisuus, että ne voivat liikkua hiirtä näpäyttämällä. Demokraattiset prosessit sen sijaan kestävät usein kuukausikaupalla ennen tuloksiin pääsemistä. Tämä aikaan liittyvä konflikti on osoittautunut vakavaksi haasteeksi varsinkin siksi, että politiikan aika voidaan hahmottaa kolmelta eri näkökannalta: parlamentaaristen demokratioiden tarvitsema aika, jonka määräävät lainsäädäntömenettelyt, äänestykset, tarve saavuttaa enemmistö; yleisen mielipiteen tarvitsema aika, sillä muutos on koettava todellisuudessa, ennen kuin voi olla vakuuttunut; täytäntöönpanoon ja toteuttamiseen tarvittava aika toimenpiteiden hyväksymisen jälkeen – myös tämä on ratkaisevan tärkeää esimerkiksi rakenneuudistusten osalta. Tässä mielessä vaatimus EU:n päätöksenteon

Vuoden 2011 jälkipuolisko, Puola EU:n ministerineuvoston puheenjohtajana

nopeuttamisesta ei joskus vain ole uskottava. Vaatii aikaa nivoa monenlaiset intressit ja näkemykset yhteen lujaksi, kaikkien kannalta hyväksyttäväksi päätökseksi. Kun uutta taloa suunnitellaan, pitäisikö sen valmistua viikossa? Aika on poliitikon sementtiä.

Eurooppa-neuvoston ensimmäisenä pysyvänä puheenjohtajana olen alusta pitäen luonut hyvät työsuhteet kaikkiin muihin EU:n toimielimiin. Vuonna 2011 tämän melkein vakituisen yhteydenpidon ansiosta syntynyt henkilökohtainen luottamus on osoittautunut hyvin tärkeäksi. Näin on ollut laita Euroopan komission puheenjohtajan José Manuel Barroson, euroryhmän puheenjohtajan Jean-Claude Junckerin, korkean edustajan Catherine Ashtonin sekä Euroopan parlamentin puhemiehen Jerzy Buzekin suhteen. Minulla on myös ollut ilo työskennellä neuvoston vuoden 2011 kahden kiertävän puheenjohtajan kanssa,

ensin Unkarin pääministerin Viktor Orbanin kanssa ja sitten Puolan pääministerin Donald Tuskin kanssa: molemmat toivat neuvottelupöytään innostusta ja eurooppalaista henkeä. Lisäksi olen käynyt tapaamassa lähes kaikkia Eurooppa-neuvoston jäseniä heidän pääkaupungeissaan. Myös kaikki 27 valtion- tai hallitusten päämiestä käyvät jatkuvaa vuoropuhelua ja näyttävät tapaavan toisiaan yhä useammin Brysselin ulkopuolella osittain meneillään olevan euroaluetta koskevan työskentelymme takia. Lisäksi Eurooppa-neuvosto nimitti Mario Draghin Euroopan keskuspankin pääjohtajaksi; hän aloitti tehtävässään marraskuussa, ja luotamme siihen, että hän opastaa meitä yhtä luotettavasti kuin edeltäjänsäkin Jean-Claude Trichet.

Käsitellessämme unionin materiaaliseen ja symboliseen ytimeen, euroon, kohdistuvia

haasteita kaikki toimivat yhteistyön, kunnioituksen ja yhteisen vastuuntunteen hengessä. Tästä on osoituksena vahvempi finanssipoliittinen ja makrotaloudellinen valvonta ja kurinalaisuus. Jatkona sen työryhmän työlle, jossa maaliskuun 2010 Eurooppa-neuvosto pyysi minua toimimaan puheenjohtajana, komissio esitti säädösehdotuksia, joista Euroopan parlamentti ja ministerineuvosto (neuvoston kolmen puheenjohtajakauden aikana) keskustelivat tiiviisti. Lainsäätäjien keskuudessa viimeinen erimielisyyttä aiheuttanut kysymys koski ”käänteistä määränemmistöäänestystä”, josta oli tullut automaattisemman päätöksenteon vertauskuva. Tämä este poistettiin heinäkuun 2011 eurohuippukokouksessa, kun kaikki euroalueen johtajat tunnustivat vakuuttavan sääntöjen noudattamisen merkityksen. Toimenpiteet ovat tulleet voimaan 13. joulukuuta 2011, ja ne auttavat välttämään häiriöitä tulevaisuudessa. Vuoden mittaan olemme lisäksi kehittäneet euroalueen institutionaalisen kehyksen. Päätimme järjestää eurohuippukokouksia säännöllisemmin, vähintään kahdesti vuodessa, eikä pelkästään jännitteiden ilmetessä. Näitä kokouksia

johtaa eurohuippukokouksen puheenjohtaja, jonka euroryhmän johtajat valitsevat samaan aikaan kun 27 jäsenvaltiota valitsevat Eurooppa-neuvoston puheenjohtajan. Lisäksi on vahvistettu olemassa olevia hallinnollisia rakenteita, jotka tukevat euroalueen valtiovarainministerien työtä.

Paljon on puhuttu euroalueen jäsenten ja EU:n muiden jäsenten välisistä suhteista. Näkemykseni tästä on yksinkertainen. On luonnollista, että niiden, joilla on yhteinen raha – joka sitä paitsi on unionissa normi eikä poikkeus –, on tehtävä joitakin yhteisiä päätöksiä. Ongelmia on ilmennyt itse asiassa siksi, että tätä keskinäistä riippuvuutta on aliarvioitu. On kuitenkin myös tärkeää säilyttää 27 jäsenvaltion sisämarkkinoiden eheys. Tämä antaa unionille yhteenkuuluvuutta ja on tärkeä perusta vauraudellemme ja asemallemme maailmassa. Meidän on siis pidettävä yhteydet näiden molempien kokoonpanojen ja mahdollisten välimuotojen välillä mahdollisimman tiiviinä. Se vaatii ajoittain luovuutta, mutta kun toimimme yhdessä luottamuksen hengessä, paljon on mahdollista.

EU:n valtion- tai hallitusten päämiesten kokouksia eri puolilla Eurooppaa

Katsaus tulevaisuuteen

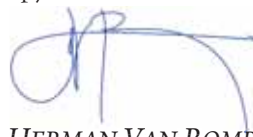
Maailma muuttuu nopeasti, ja niin muuttuu myös Euroopan asema siinä. Hitaat taloudelliset ja demografiset maailmanlaajuiset suuntaukset nopeutuvat ja tulevat entistä näkyvämmiksi ja konkreettisemmiksi asettaen meille uusia haasteita.

Haasteiden edessä voimme luottaa itseemme sen poliittisen tahdon ansiosta, jota olemme osoittaneet kuluneen vuoden aikana: saavutuksiamme ovat joukko tärkeitä päätöksiä valuuttamme ja vaurautemme turvaamiseksi, intensiiviset toimet työpaikkojen ja kasvun luomiseksi, arvojemme puolustaminen maailmassa. Me voimme olla luottavaisia myös sen rohkeuden ja sitkeyden ansiosta, jota eurooppalaiset ovat osoittaneet näinä vaikeina ja kireinä aikoina: nuoret vaativat muutoksia, tutkinnon suorittaneet perustavat yrityksiä, kansalaiset osoittavat solidaarisuutta ja ajattelevat yhteistä hyvää.

Vuonna 2012 Eurooppa-neuvosto jatkaa kiireellisten ja tärkeiden asioiden käsittelyä toimien kompromissihengessä ja vastuuntuntoisesti. Panokset

ovat korkeat. Unionin yli 500 miljoonaa kansalaista elävät maailman vauraimmassa ja sosiaalisimmassa, vapaimmassa ja turvallisimmassa maanosassa. Poliittisten johtajien ja eurooppalaisten itsensä tekemät päätökset määräävät tulevasta vauraudestamme – ja sosiaalisen ja taloudellisen mallimme kohtalosta. Ihmisarvoon perustuva sivistys, maanosa, jossa vallitsee yhtenäisyys moninaisuudessa.

Tulevaisuuden avain löytyy muutosvoimien hyödyntämisestä. Se on Eurooppa-neuvoston perimmäinen olemassaolon tarkoitus. Unionin ainutlaatuisen kutsumuksen kuusikymmenvuotisen historian mielessä pitäen – ja mikä onkin se tie, jonka löydämme tai rakennamme – luotan siihen, että kohdatessaan sisäiset jännitteensä ja ulkoiset paineet Eurooppa jatkaa itsensä luomista uudelleen yhä parempaan pyrkien.

HERMAN VAN ROMPUY

Eurooppa-neuvoston päätelmät sekä valtion- tai hallitusten päämiesten julkilausumat

Eurooppa-neuvosto – 4. helmikuuta 2011	25
Ylimääräinen Eurooppa-neuvosto – 11. maaliskuuta 2011	30
Euroalueen valtion- tai hallitusten päämiesten lausuma – 11. maaliskuuta 2011	32
Eurooppa-neuvosto – 24. ja 25. maaliskuuta 2011	37
Eurooppa-neuvosto – 23. ja 24. kesäkuuta 2011	50
Euroalueen valtion- tai hallitusten päämiesten julkilausuma – 21. heinäkuuta 2011	56
Eurooppa-neuvosto – 23. lokakuuta 2011	58
Euroopan unionin valtion- tai hallitusten päämiesten julkilausuma – 26. lokakuuta 2011	63
Euroalueen valtion- tai hallitusten päämiesten julkilausuma – 26. lokakuuta 2011	64
Euroalueen valtion- tai hallitusten päämiesten julkilausuma – 9. joulukuuta 2011	70
Eurooppa-neuvosto – 9. joulukuuta 2011	72
Kohti vahvempaa talousliittoa: Väliraportti Eurooppa-neuvostolle – 6. joulukuuta 2011	75

EUROOPPA-NEUVOSTO – 4. HELMIKUUTA 2011

PÄÄTELMÄT

1. Niiden välittömien toimien lisäksi, joita talous- ja finanssikriisistä johtuvien kiireellisimpien haasteiden käsitteleminen edellyttää, on tärkeää jatkaa vankan perustan muodostamista kestäväälle ja työpaikkoja luovalle kasvulle. Tämä on viime kesäkuussa hyväksytyyn, työllisyyttä ja kasvua koskevan Eurooppa 2020 -strategian tarkoitus. Eurooppa-neuvosto tarkasteli tänään kahta alaa, energiaa ja innovointia, jotka ovat keskeisiä Euroopan tulevan kasvun ja vaurauden kannalta. Se sopi useista ensisijaisista toimita, joiden täytäntöönpano edistää osaltaan merkittävästi kasvua ja työpaikkojen luomista sekä Euroopan kilpailukyyn parantamista.

I ENERGIA

2. Turvallinen, varma, kestävä ja kohtuuhintainen energia, joka edistää Euroopan kilpailukykyä, on edelleen yksi EU:n painopisteistä. EU:n tason toimilla voidaan ja täytyykin luoda lisäarvoa tuolle tavoitteelle. Vuosien mittaan on tehty paljon työtä EU:n energiapolitiikan keskeisillä osa-aloilla. On muun muassa asetettu energiaan ja ilmastonmuutokseen liittyviä kunnianhimoisia tavoitteita ja hyväksytty näitä tavoitteita edistävää kattavaa lainsäädäntöä. Eurooppa-neuvoston tänäpäiväisessä kokouksessa korostettiin EU:n sitoutuneen näihin tavoitteisiin ja annettiin jäljempänä esitetyt toimita koskevat päätelmät.
3. EU:hun tarvitaan täysin toimivat, yhteenliitetyt ja yhdennehty energian sisämarkkinat. Jäsenvaltioiden on sen vuoksi pantava nopeasti ja täysimääräisesti täytäntöön energian sisämarkkinoita koskeva lainsäädäntö sovitun määrärajojen täysin noudattaen. Neuvostoa ja Euroopan parlamenttia pyydetään työskentelemään niin, että komission ehdotus energiamarkkinoiden eheyttä ja läpinäkyvyyttä koskevaksi asetukseksi hyväksytään ripeästi.
4. Energian sisämarkkinat olisi toteutettava vuoteen 2014 mennessä, jolloin kaasua ja sähköä voitaisiin siirtää vapaasti EU:n sisällä. Tämä edellyttää erityisesti sitä, että kansalliset sääntelyviranomaiset ja siirtoverkonhaltijat tehostavat yhteistyössä energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyöviraston kanssa toimiaan, jotka koskevat markkinoiden yhteenkietemistä ja ohjeistusta sekä kaikissa eurooppalaisissa verkoissa sovellettavia verkkosääntöjä. Jäsenvaltioita pyydetään yhdessä Euroopan standardointielinten ja teollisuuden kanssa nopeuttamaan työtä tavoitteena vahvistaa tekniset standardit sähköajoneuvojen latausjärjestelmille vuoden 2011 puoliväliin mennessä sekä älykkäille verkoille ja mittareille vuoden 2012 loppuun mennessä. Komissio esittää säännöllisesti kertomuksia energian sisämarkkinoiden toiminnasta kiinnittäen erityistä huomiota kuluttajiin,

haavoittuvimmat mukaan lukien, 3. joulukuuta 2010 annettujen neuvoston päätelmien mukaisesti.

5. Tarvitaan huomattavia toimita Euroopan energainfrastruktuurin nykyaikaistamiseksi ja laajentamiseksi sekä verkkojen liittämiseksi yhteen yli rajojen energainfrastruktuuria koskevassa komission tiedonannossa esitettyjen painopisteiden mukaisesti. Tällä on ratkaiseva merkitys sen varmistamiseksi, että jäsenvaltioiden välinen solidaarisuus toimii käytännössä, että vaihtoehtoiset toimitus- ja kauttakuljetusreitit ja energialähteet saadaan toteutettua ja että uusiutuvat energialähteet kehittyvät ja kilpailevat perinteisten lähteiden rinnalla. On tärkeää järjeistää ja parantaa uuden infrastruktuurin rakentamista koskevia lupamenettelyjä, kuitenkin siten, että samalla otetaan huomioon kansalliset toimivaltuudet ja menettelyt. Eurooppa-neuvosto odottaa kiinnostuneena komission tulevaa ehdotusta aiheesta. Jäsenvaltioissa toteutetut eri aloitteet markkinoiden ja verkkojen yhdistämiseksi alueellisella tasolla samoin kuin komission tiedonannossa esitetyt aloitteet auttavat osaltaan tavoitteen saavuttamisessa ja ovat tukemisen arvoiset. Vuoden 2015 jälkeen mikään EU:n jäsenvaltio ei saisi olla eristyksissä Euroopan kaasun- ja sähköverkoista eikä minäkään EU:n jäsenvaltion energiavarmuus saisi vaarantua asianmukaisten yhteenliittäntöjen puuttumisen vuoksi.
6. Markkinoiden on kannettava suurin osuus infrastruktuuriin suunnattavien investointien aiheuttamista huomattavista rahoituskustannuksista kattamalla kustannukset tariffien avulla. On ensiarvoisen tärkeää edistää investoinneille otollisia sääntelypuitteita. Erityistä huomiota olisi kiinnitettävä tariffien vahvistamiseen avoimella ja syrjimättömällä tavalla rahoitustarpeita vastaavalle tasolle samoin kuin asianmukaiseen kustannusten jakoon rajat ylittävien investointien osalta kilpailua ja kilpailukykyä tehostaen ja ottaen huomioon kuluttajiin kohdistuvat vaikutukset. Joihinkin hankkeisiin, jotka ovat perusteltuja energian toimitusvarmuuden ja solidaarisuuden näkökulmasta mutta joille ei onnistuta hankkimaan riittävästi markkinapohjaista rahoitusta, voidaan kuitenkin tarvita jonkin verran julkista rahoitusta yksityisen lisärahoituksen saamiseksi. Tällaiset hankkeet olisi valittava selkeiden ja avointen kriteerien pohjalta. Komissiota pyydetään kesäkuuhun 2011 mennessä raportoimaan neuvostolle todennäköisesti tarvittavien investointien määristä, rahoitustarpeiden ratkaisemista koskevista ehdotuksista sekä siitä, miten infrastruktuuriinvestointien mahdollisiin esteisiin voitaisiin puuttua.
7. Jotta parannettaisiin EU:n toimitusvarmuutta, olisi arvioitava sen potentiaali perinteisten ja muiden kuin perinteisten (liuskekaasu ja öljyliuske) fossiilisten polttoainetarjojen kestävään tuotantoon ja käyttöön.

8. Energiatohokkuuteen suunnattavat investoinnit parantavat kilpailukykyä ja tukevat energian toimitusvarmuutta ja energiansaannin kestävyttä kohtuuhintaan. Energiatohokkuuden osalta on saavutettava vuodelle 2020 asetettu 20 prosentin tavoite, josta sovittiin kesäkuun 2010 Eurooppa-neuvostossa mutta joka ei tämänhetkisen edistymisen perusteella näytä toteutuvan. Määrätietoiset toimet ovat tarpeen, jotta voidaan hyödyntää merkittävät mahdollisuudet päästä suurempaan energiansäätöön rakennusten, liikenteen sekä tuotteiden ja prosessien osalta. Kaikkien jäsenvaltioiden olisi 1. tammikuuta 2012 alkaen sisällytettävä asianmukaisia julkisia rakennuksia ja palveluja koskeviin julkisiin hankintoihin EU:n yleistavoitetta vastaavat energiatehokkuusstandardit. Neuvostoa pyydetään tarkastelemaan nopeassa aikataulussa tulevaa komission ehdotusta uudeksi energiatehokkuussuunnitelmaksi, jossa esitetään yksityiskohtaisemmin joukko toimintapolitiikkoja ja toimenpiteitä koko energiantoimitusketjua varten. Neuvosto tarkastelee vuoteen 2013 mennessä uudelleen EU:n energiatehokkuustavoitteen toteuttamista ja harkitsee tarvittaessa lisätoimenpiteitä.
9. Komissiota pyydetään tiivistämään uusiutuvia energialähteitä koskevan direktiivin täytäntöönpanoa koskevaa työskentelyään jäsenvaltioiden kanssa erityisesti yhdenmukaisten kansallisten tukijärjestelyjen ja yhteistyömekanismien osalta.
10. EU ja sen jäsenvaltiot edistävät investointeja uusiutuviin energialähteisiin sekä turvallisiin ja kestäviin vähähiilisiin teknologioihin ja kohdistavat huomionsa Euroopan strategisessa energiateknologiasuunnitelmassa asetettujen, teknologiaa koskevien ensisijaisten tavoitteiden toteuttamiseen. Komissiota pyydetään esittämään älykkäitä verkkoja, puhtaiden ajoneuvojen kehittämiseen liittyvät verkot mukaan luettuina, energian varastointia, kestäviä biopolttoaineita ja kaupunkien energiansäästöratkaisuja koskevia uusia aloitteita.
11. EU:n ja jäsenvaltioiden toimet on sovittava paremmin yhteen, jotta voidaan varmistaa yhtenäisyys ja johdonmukaisuus EU:n ulkosuhteissa keskeisiin tuottaja-, kauttakuljetus- ja kuluttajamaihin. Komissiota pyydetään toimittamaan kesäkuuhun 2011 mennessä tiedonanto toimitusvarmuudesta ja kansainvälisestä yhteistyöstä tarkoituksena lisätä EU:n energia-alan ulkoisen toiminnan yhtenäisyyttä ja johdonmukaisuutta. Jäsenvaltioita pyydetään ilmoittamaan 1. tammikuuta 2012 alkaen komissiolle kaikki uudet ja jo voimassa olevat kahdenväliset energiasopimuksensa kolmansien maiden kanssa. Komissio saattaa nämä tiedot kaikkien muiden jäsenvaltioiden saataville asianmukaisessa muodossa ottaen huomioon tarpeen suojata kaupallisesti arkaluonteiset tiedot. Korkeaa edustajaa pyydetään ottamaan energiavarmuusulottuvuus täysin huomioon työssään. Energiavarmuus olisi huomioitava täysin myös Euroopan naapuruuspolitiikassa.
12. EU:n olisi tehtävä perussopimusten mukaisesti aloitteita asiaankuuluvilla kansainvälisillä foorumeilla ja kehitettävä keskeisten toimijoiden kanssa strategisia käytäviä koskevia keskinäisesti hyödyttäviä energiakumppanuuksia, jotka kattavat laajan joukon yhteistä etua koskeviin asioihin liittyviä kysymyksiä, sääntelynäkökohdat mukaan luettuina. Tällaisia asioita ovat esimerkiksi energiavarmuus, turvalliset ja kestävät vähähiiliset teknologiat, energiatehokkuus, investointiedellytykset ja mahdollisimman korkeiden ydinturvallisuusstandardien ylläpitäminen ja edistäminen. EU:n olisi kannustettava naapurimaita ottamaan käyttöön EU:n asiaankuuluvat energian sisämarkkinoiden säännöt erityisesti laajentamalla ja syventämällä energiayhteisösovimusta ja edistämällä alueellisia yhteistyöaloitteita. Energia 2020 -strategian yhteydessä sen olisi myös kehitettävä tarvittaessa toimenpiteitä EU:n energiantuottajien tasapuolisten toimintaedellytysten varmistamiseksi suhteessa Euroopan talousalueen ulkopuolisiin tuottajiin. Euroopan on monipuolistettava toimitusreittejä ja -lähteitä. Komissiota pyydetäänkin jatkamaan pyrkimyksiään helpottaa suurten maakaasumäärien kuljetukseen tarkoitettujen strategisten käytävien, kuten Southern Corridor -käytävän, kehittämistä.
13. Olisi edistettävä mahdollisimman pian työtä luotettavan, avoimen ja sääntöihin perustuvan kumppanuuden kehittämiseksi Venäjän kanssa energia-alan yhteistä etua koskevilla osa-alueilla ja osana kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen jälkeistä prosessia koskevia neuvotteluja, ottaen huomioon modernisointikumppanuuteen ja energiavuoropuheluun liittyvät meneillään olevat toimet.
14. EU tekee yhteistyötä kolmansien maiden kanssa energian hintojen epävakauden torjumiseksi ja edistää näitä toimia G20-ryhmässä.
15. Eurooppa-neuvosto odottaa kiinnostuneena vuoteen 2050 ulottuvan vähähiilisen strategian laatimista, joka tarjoaa puitteet pidemmän aikavälin toimille energia-alalla ja muilla asiaan liittyvillä aloilla. EU:n tavoite, josta lokakuussa 2009 sovittiin, vähentää kasvihuonekaasupäästöjä 80–95 prosentilla vuoden 1990 tasoista vuoteen 2050 mennessä osana vähennyksiä, joita IPCC:n mukaan edellytetään teollisuusmailta ryhmänä, vaatii energijärjestelmien perusteellista uudistamista, jonka tulee alkaa nyt. Vuoteen 2050 asetetun tavoitteen saavuttamista silmällä pitäen olisi kiinnitettävä asianmukaista huomiota välivaiheiden vahvistamiseen. Eurooppa-neuvosto tarkastelee saavutuksia säännöllisesti.

II INNOVOINTI

16. Investoiminen koulutukseen, tutkimukseen, teknologiaan ja innovointiin on keskeinen kasvun aikaansaaja, ja innovatiiviset ideat, jotka voidaan muuttaa uusiksi markkinakelpoisiksi tuotteiksi ja palveluiksi, auttavat luomaan kasvua ja laadukkaita työpaikkoja. Eurooppa-neuvosto kehotti noudattamaan strategista ja yhdenmukaista lähestymistapaa

- innovoinnin vauhdittamiseksi ja Euroopan aineettoman pääoman täysimääräiseksi hyödyntämiseksi kansalaisten, yritysten, etenkin pk-yritysten, ja tutkijoiden hyväksi. Se seuraa edistymistä Eurooppa 2020 -strategian jatkotoimien puitteissa.
17. Tässä yhteydessä Eurooppa-neuvosto pani merkille komission nykyisessä innovaatiotulostaulussa esiintyvät trendit ja kehityksen. Se pyysi komissiota kehittämään pikaisesti yhden yhdenmetyksen indikaattorin, jotta innovoinnin edistymistä voitaisiin seurata paremmin. Se seuraa tätä asiaa koskevaa kehitystä.
  18. Innovointi auttaa ratkaisemaan tärkeimpiä yhteiskunnallisia haasteitamme. Euroopan asiantuntemus ja resurssit on otettava käyttöön johdonmukaisella tavalla, ja synergioita EU:n ja jäsenvaltioiden välillä on edistettävä sen varmistamiseksi, että yhteiskunnallisesti hyödylliset innovaatiot pääsevät markkinoille nopeammin. Yhteistä ohjelmasuunnittelua olisi kehitettävä. Aktiivisena ja terveenä ikääntymistä koskevan pilotti-innovaatiokumppanuuden käynnistäminen on tärkeä askel tässä yhteydessä. Neuvoston on tarpeen seurata asiaa säännöllisesti pitkän aikavälin tavoitteiden sekä vuosittain vahvistettavien konkreettisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Neuvosto tekee tarvittavat poliittiset päätökset tulevista innovaatiokumppanuuksista ennen niiden käynnistämistä.
  19. Eurooppa tarvitsee yhtenäisen tutkimusalueen lahjakkaiden henkilöiden ja investointien houkuttelemiseksi. Jäljellä oleviin puutteisiin on näin ollen tartuttava pikaisesti ja eurooppalainen tutkimusalue toteutettava vuoteen 2014 mennessä, jotta luotaisiin aidot sisämarkkinat osaamiselle, tutkimukselle ja innovoinnille. Erityisesti olisi pyrittävä parantamaan tutkijoiden liikkumista ja uranäkymiä, jatko-opiskelijoiden liikkumista sekä Euroopan houkuttelevuutta ulkomaalaisten tutkijoiden kannalta. Lisäksi olisi parannettava julkisesti rahoitettuja T&K-toimia koskevaa tiedotusta ottaen samalla kuitenkin huomioon teollis- ja tekijänoikeudet ja laadittava EU-rahoitteisista T&K-toimista luettelo, joka linkitettäisiin vastaavanlaisiin luetteluihin kansallisella tasolla rahoitetuista T&K-ohjelmista.
  20. Olisi edistettävä yksityisiä investointeja innovatiivisiin tuotteisiin ja palveluihin erityisesti parantamalla toimintaedellytyksiä. Tässä yhteydessä komissiota pyydetään
    - tekemään ehdotuksia standardointimenettelyjen nopeuttamiseksi, yksinkertaistamiseksi ja nykyaikais- tamiseksi erityisesti siksi, että teollisuuden kehittä- mät standardit voitaisiin tietyin edellytyksin muuttaa eurooppalaisiksi standardeiksi
    - antamaan ohjeistusta julkisia hankintoja koskevien direktiivien soveltamisesta; yleisemmin tarkasteltuna julkiset hankinnat olisi valjastettava luomaan suurempaa kysyntää innovatiivisille tuotteille ja palveluille
    - toteuttamaan väliarviointi asiaankuuluvista valtiontuki- puitteista vuoden 2011 aikana
  - tarkastelemaan mahdollisuuksia luoda teollis- ja tekijän- oikeuksien arvon lisäämiseksi Euroopan tason väline, jolla erityisesti helpotettaisiin pk-yritysten pääsyä osaa- mismarkkinoille, ja raportoimaan siitä neuvostolle vuo- den 2011 loppuun mennessä.
  21. Komissiota pyydetään edistymään ripeästi digitaalisen talouden keskeisillä alueilla, jotta voidaan varmistaa digitaalisen sisämarkkinoiden luominen vuoteen 2015 mennessä, mukaan lukien luovuuden edistäminen ja suoja, sähköisen kaupankäynnin kehittäminen ja julkisen sektorin hallussa olevien tietojen saatavuus.
  22. Olisi pyrittävä kaikin tavoin poistamaan jäljellä olevat oikeu- delliset ja hallinnolliset esteet riskipääoman rajat ylittävältä liikkumiselta. Komissiota pyydetään tekemään vuoden 2011 loppuun mennessä ehdotuksia, jotka koskevat
    - EU:n laajuisen riskipääomajärjestelmän luomista Euroopan investointirahaston ja muiden asiaankuulu- vien rahoituslaitosten esimerkin mukaisesti ja yhteis- työssä kansallisten toimijoiden kanssa
    - riskinjakorahoitusvälineen kasvattamista
    - sen arvioimista, miten voidaan parhaiten vastata nopea- kasvuisten innovatiivisten yritysten tarpeisiin markki- nalähtöiseltä pohjalta. Komissiota pyydetään tässä yhteydessä myös tarkastelemaan mahdollisuutta luoda pienyritysten innovaatiotutkimusjärjestelmä.
  23. Jäsenvaltioiden olisi annettava julkisen talouden vakautta- misessa etusija kestävää kasvua edistäville menoille esimer- kiksi tutkimuksen ja innovoinnin, koulutuksen ja energian aloilla.
  24. Näihin pyrkimykseen olisi yhdistettävä selkeitä uudistustoi- mia, joilla pyritään edistämään jäsenvaltioiden tutkimus- ja innovointijärjestelmien vaikuttavuutta. Kansallisella tasolla jäsenvaltiot palauttavat mieleen oman halukkuutensa osoit- taa vähintään 50 prosenttia päästökauppajärjestelmän tuloista ilmastoaiheisiin toimiin, muun muassa innovatiivisiin hankkeisiin. Niiden olisi myös tehostettava nykyi- sistä rakennerahastoista tutkimus- ja innovointihankkeisiin myönnettävien varojen käyttöä.
  25. Jotta parhaiden tutkijoiden ja innovatiivisimpien yritysten olisi helpompi ottaa käyttöön tutkimuksen, teknologian kehittämisen ja innovoinnin edistämiseen tarkoitettuja EU:n välineitä, on ratkaisevan tärkeää, että niitä yksinker- taistetaan erityisesti sopimalla asiaankuuluvien laitosten välisestä uudesta tasapainosta luottamuksen ja valvonnan sekä riskien ottamisen ja riskien välttämisen välillä. Komis- siota pyydetään tekemään ehdotuksia vuoden loppuun mennessä sen varmistamiseksi, että kaikki tutkimuksen ja innovoinnin rahoitusvälineet ovat yhteisen strategiakehyk- sen puitteissa yhteentoimivia. Olisi tarkasteltava sellaisten rahoitusmekanismien kehittämistä, joilla voidaan riittävästi rahoittaa tutkimusta ja innovointia merkittävästi aikaansaa- via keskeisiä eurooppalaisia hankkeita. Julkisten menojen vaikuttavuuden parantaminen kansallisella ja EU:n tasolla

on tärkeämpää kuin koskaan aiemmin. Tässä yhteydessä varainhoitoasetuksen yksinkertaistaminen olisi hyväksyttävä vuoden loppuun mennessä, jotta voidaan varmistaa tehokkaat toteutusmekanismit EU:n politiikoille.

III TALOUDEN TILANNE

26. Eurooppa-neuvosto tarkasteli talouden tilannetta ja totesi, että yleiset talousnäkymät ovat paranemassa, vaikkakin merkittäviä haasteita on edelleen olemassa. Se sopi maaliskuun Eurooppa-neuvoston kokoukseen saakka toteuttavista toimista.
27. Eurooppa-neuvosto kehotti neuvostoa pääsemään maaliskuussa yleisnäkemykseen talouden ohjausjärjestelmää koskevista komission lainsäädäntöehdotuksista varmistaa talouden ohjaustyöryhmän suositusten täyden täytäntöönpanon, jotta Euroopan parlamentin kanssa päästäisiin lopulliseen yhteisymmärrykseen kesäkuun loppuun mennessä. Tämä mahdollistaa vakaus- ja kasvusopimuksen lujittamisen ja uuden makrotaloudellisen kehyksen täytäntöönpanon.
28. Se kehotti Euroopan pankkiviranomaista ja muita asiaankuuluvia viranomaisia toteuttamaan kunnianhimoisia stressitestejä samoin kuin jäsenvaltioita varmistamaan, että EU:n valtiotukisääntöjen mukaiset konkreettiset suunnitelmat ovat käytössä sellaisia pankkeja varten, jotka osoittavat stressitesteissä haavoittuvuuksia.
29. Maaliskuun Eurooppa-neuvosto määrittää talouspolitiikan EU-ohjausjakson puitteissa ja komission esittämän vuotuisen kasvuselvytyksen pohjalta painopisteet rakenneuudistuksille ja julkisen talouden vakauttamiselle vakaus- ja lähentymisohjelmien seuraavaa kierrosta varten sekä EU:n toimivaltaan kuuluvilla aloilla, sisämarkkinat mukaan lukien. Jäsenvaltioita pyydetään esittämään huhtikuussa tältä pohjalta ja Eurooppa 2020 -strategian yhdenmukaisia suuntaviivoja noudattaen kansalliset uudistusohjelmansa sekä vakaus- tai lähentymisohjelmansa.
30. Maaliskuun Eurooppa-neuvosto hyväksyy myös lopullisen päätöksen perussopimuksen vähäisestä muutoksesta Euroopan vakausmekanismin perustamiseksi.
31. Eurooppa-neuvosto pani tyytyväisenä merkille liitteenä olevan euroalueen valtion- tai hallitusten päämiesten ja EU:n instituutioiden julkilausuman.

IV ULKOSUHTEET

32. Eurooppa-neuvosto antoi julkilausuman Egyptistä ja lähi-alueesta (liite II).
33. Eurooppa-neuvosto painotti Välimeren alueen tapahtumien johdosta olevan entistä tärkeämpää noudattaa aiempia rauhansopimuksia ja saavuttaa nopeasti edistymistä Lähi-idän rauhanprosessissa. Se totesi odottavansa, että Lähi-idän kvartetiryhmän Münchenissä 5. helmikuuta

2011 pidettävässä kokouksessa prosessia saadaan vietyä merkittävästi eteenpäin.

34. Eurooppa-neuvosto hyväksyi ulkoasiainneuvoston 31. tammikuuta antamat päätelmät Valko-Venäjistä ja myös päätöksen rajoittavien toimenpiteiden asettamisesta. Euroopan unioni toisti voimakkaan sitoumuksensa vahvistaa tukeaan Valko-Venäjän kansalaisyhteiskunnalle. Euroopan unioni on edelleen sitoutunut noudattamaan kriittistä lähentymispolitiikkaansa, myös vuoropuhelun ja itäisen kumppanuuden kautta, edellyttäen että kunnioitetaan demokratian, oikeusvaltion ja ihmisoikeuksien periaatteita. Ulkoasiainneuvosto tarkastelee säännöllisesti Valko-Venäjän tilannetta ja on tarvittaessa valmis harkitsemaan uusia kohdennettuja toimenpiteitä kaikilla alueilla.

***

LIITE I

EUROALUEEN VALTION- TAI HALLITUSTEN PÄÄMIESTEN JA EU:N TOIMIELINTEN JULKILAUSUMA

Joulukuussa 2010 antamansa julkilausuman pohjalta ja toistaen olevansa valmiita tekemään kaikki tarvittava koko euroalueen vakauden turvaamiseksi euroalueen valtion- tai hallitusten päämiehet ja EU:n toimielimet tarkastelivat, miten rahoitusvakauden säilyttämiseen ja sen varmistamiseen, että euroalue nousee kriisistä aikaisempaa vahvempana, tarkoitetun kattavan strategian täytäntöönpanossa on edistytty.

Strategia käsittää talouden ohjausjärjestelmää koskevan lainsäädäntökokonaisuuden, stressitestit ja rahoitusjärjestelmän korjaamisen sekä talouspolitiikan EU-ohjausjakson täytäntöönpanon. Lisäksi he sopivat seuraavista toimista osana maaliskuussa viimeisteltävää kokonaispakettia:

- Kreikkaa ja Irlantia koskevien olemassa olevien ohjelmien jatkuva menestyksellinen täytäntöönpano.
- Komissio arvioi yhteistyössä Euroopan keskuspankin kanssa euroalueen jäsenvaltioissa saavutettua edistymistä rahoitusasemien ja kasvunäkymien lujittamiseksi toteutettujen toimenpiteiden täytäntöönpanon osalta.
- Euroryhmän konkreettiset ehdotukset Euroopan rahoitusvakausvälineen vahvistamiseksi, jotta varmistetaan riittävän tuen antamisen edellyttämä tehokkuus.
- Euroopan vakausmekanismin (EVM) toiminnallisten pääpiirteiden viimeistely euroryhmän puheenjohtajan johdolla joulukuussa hyväksytyin valtuutuksen mukaisesti.

Uuden talouden ohjausjärjestelmän pohjalta valtion- tai hallitusten päämiehet toteuttavat lisätoimia, joilla voitaisiin toteuttaa uudenlaatuista talouspolitiikan koordinoitua euroalueella kilpailukyvyyn parantamiseksi, millä edistetään syvempää lähentymistä vaarantamatta sisämarkkinoita. Euroalueen ulkopuolisia jäseniä pyydetään osallistumaan koordinointiin. Eurooppa-neuvoston

puheenjohtaja kuulee euroalueen jäsenvaltioiden valtion- tai hallitusten päämiehiä ja antaa asiasta selvityksen perussopimuksen mukaisia konkreettisia etenemistapoja esittäen. Tätä varten hän toimii tiiviisti yhteistyössä komission puheenjohtajan kanssa. Hän varmistaa, että asianomaisten, euroalueen ulkopuolisten jäsenvaltioiden valtion- tai hallitusten päämiehet ovat asianmukaisesti osallisina prosessissa.

***

LIITE II

JULKILAUSUMA EGYPTISTÄ JA LÄHIALUEESTA

Eurooppa-neuvosto seuraa hyvin huolestuneena Egyptin huononevaa tilannetta. Se tuomitsi erittäin jyrkästi väkivallan ja ne, jotka sitä käyttävät ja siihen kannustavat. Se painotti, että kaikilla kansalaisilla on oikeus osoittaa mieltään vapaasti ja rauhanomaisesti lainvalvontaviranomaisten asianmukaisessa suojelussa. Mitkään pyrkimykset rajoittaa vapaata tiedonkulkua, mukaan lukien toimittajiin ja ihmisoikeuspuolustajiin kohdistuva ahdistelu ja pelottelu, eivät ole hyväksyttävissä.

Eurooppa-neuvosto kehotti Egyptin viranomaisia vastaamaan Egyptin kansan pyrkimyksiin poliittisin uudistuksin eikä tukahduttamistoimin. Kaikkien osapuolten olisi osoitettava malttia ja vältettävä uusia väkivaltaisuuksia sekä aloitettava lainmukainen siirtyminen laajapohjaiseen hallitukseen. Eurooppa-neuvosto painotti, että tämän siirtymäprosessin täytyy alkaa nyt. EU:n ja Egyptin suhteiden perustana tulee olla assosiaatiosopimuksessa vahvistetut periaatteet ja tehdyt sitoumukset.

Eurooppa-neuvosto tervehti rauhanomaista ja arvokasta tapaa, jolla Tunisian ja Egyptin kansat ovat ilmaisseet legitiimit, demokraattiset, taloudelliset ja sosiaaliset pyrkimyksensä, jotka vastaavat niitä arvoja, joita Euroopan unioni edistää omalla alueellaan ja kaik-

kialla maailmassa. Eurooppa-neuvosto korosti, että kansalaisten demokraattisiin pyrkimyksiin olisi vastattava vuoropuhelulla ja poliittisella uudistuksella, jossa kunnioitetaan täysin ihmisoikeuksia ja perusvapauksia, samoin kuin vapaille ja rehellisillä vaaleilla. Se kehotti kaikkia osapuolia aloittamaan merkityksellisen vuoropuhelun asian hyväksi.

Euroopan unioni on päättänyt antaa täyden tukensa siirtymäprosessille, joilla edistetään demokraattista hallintotapaa, moniarvoisuutta, parempia mahdollisuuksia taloudelliseen vaurauteen ja sosiaaliseen osallisuuteen sekä alueellisen vakauden lujittumista. Eurooppa-neuvosto on sitoutunut uuteen kumppanuuteen, joka merkitsee tehokkaampaa tukea tulevaisuudessa niille maille, jotka toteuttavat poliittisia ja taloudellisia uudistuksia, myös Euroopan naapuruuspolitiikan ja Välimeren unionin avulla.

Tässä yhteydessä Eurooppa-neuvosto

- pyysi korkeaa edustajaa välittämään Eurooppa-neuvoston viestin tulevalle vierailullaan Tunisiaan ja Egyptiin,
- pyysi korkeaa edustajaa laatimaan tämän kumppanuuden puitteissa toimenpidekokonaisuuden Euroopan unionin tuen antamiseksi siirtymä- ja muutosprosessille (demokraattisten instituutioiden vahvistaminen, demokraattisen hallintotavan ja sosiaalisen oikeudenmukaisuuden edistäminen sekä avustaminen vapaiden ja rehellisten vaalien valmistelemissä ja järjestämisessä) sekä yhdistämään Euroopan naapuruuspolitiikan ja Välimeren unionin läheisemmin näihin tavoitteisiin,
- pyysi korkeaa edustajaa ja komissiota mukauttamaan ripeästi Euroopan unionin välineitä, asettamaan käyttöön humanitaarista apua ja ehdottamaan toimenpiteitä ja hankkeita, joilla edistetään yhteistyötä, vaihtoa ja investointeja alueella taloudellisen ja sosiaalisen kehityksen edistämiseksi, mihin kuuluu myös Tunisialle myönnettävä edistynyt asema.

YLIMÄÄRÄINEN EUROOPPA-NEUVOSTO – 11. MAALISKUUTA 2011

JULKILAUSUMA

1. Eurooppa-neuvosto kokoontui tänään ylimääräiseen kokoukseen keskustelemaan Libyan ja eteläisen naapurialueen tapahtumista ja määrittämään poliittisen suunnan ja painopisteet EU:n tulevalle politiikalle ja toiminnalle.
2. Demokraattiset kansannousut tuovat mukanaan dramaattisia muutoksia eteläiselle naapurialueelle ja luovat uutta toivoa ja tilaisuuden rakentaa demokratiaan, moniarvoisuuteen, oikeusvaltioperiaatteeeseen, ihmisoikeuksien kunnioittamiseen ja sosiaaliseen oikeudenmukaisuuteen perustuva tulevaisuus. Edistys ja demokratia kulkevat käsi kädessä. Eurooppa-neuvosto arvostaa alueen väestön osoittamaa rohkeutta ja toteaa uudelleen, että sen on päätettävä tulevaisuudestaan rauhanomaisin ja demokraattisin keinoin.
3. Alueen kaikkien maiden on aloitettava tai nopeutettava poliittisia ja taloudellisia uudistuksia. Euroopan unioni tukee kaikkia toimia kohti demokraattista muutosta, rauhanomaisen muutoksen mahdollistavia poliittisia järjestelmiä, taloudellista ja sosiaalista uudistusta, talouskasvua ja vaurautta ja taloudellisesta toiminnasta saatujen hyötyjen tasaisempaa jakautumista. Tässä yhteydessä Eurooppa-neuvosto pitää erittäin tervetulleena Marokon kuninkaan ilmoitusta neuvoa-antavan komitean perustamisesta valmistelemaan perustuslain muutosta, joka on tarkoitus esittää Marokon kansalle hyväksyttäväksi. Kumppanien edistyminen kohti muutosta toimii EU:n tuen perustana. Parlamentaaristen yhteyksien lisääminen Euroopan ja alueen välillä on ensiarvoisen tärkeää, koska vahvojen demokraattisten instituutioiden kehittäminen on yksi keskeisistä tavoitteista.
4. Tunisian osalta Eurooppa-neuvosto ilmaisee tyytyväisyytensä ilmoitukseen 24. heinäkuuta 2011 pidettävistä perustuslakia säätävän kokouksen vaaleista. EU on valmis antamaan tähän liittyvää tarvittavaa tukea tiiviissä yhteistyössä Tunisian viranomaisten kanssa, myös antamalla Tunisialle ”pitkälle edistyneen maan” aseman. EU on halukas tarjoamaan tukea Tunisian taloudellisten ja sosiaalisten haasteiden ratkaisemiseen heti, kun Tunisian viranomaiset ovat valmiita siihen. Euroopan unioni on edelleen sitoutunut pitkällä aikavälillä tavoitteeseen edistää taloudellista ja sosiaalista kehitystä. Tunisian väestön osoittama solidaarisuus Libyasta pakenevia kohtaan ansaitsee merkittävän arvostuksen ja tuen.
5. Eurooppa-neuvosto ilmaisee tukensa Egyptin demokraatiakehitykselle. Se on tyytyväinen siihen, että ensimmäiset perustuslain muuttamista koskevat ehdotukset on esitetty ripeästi, ja kannustaa Egyptin viranomaisia jatkamaan poliittista uudistusta koskevan sitoumuksensa täyttämistä ja luomaan olosuhteet perusteelliselle demokraatiakehitykselle, mihin kuuluu poikkeustilan lopettaminen. Euroopan unioni on valmis antamaan prosessille täyden tukensa Egyptin väestön ensisijaisten tavoitteiden mukaisesti ja on aloittanut vuoropuhelun Egyptin äskettäin nimitetyn hallituksen kanssa.
6. Libyan tilanne on edelleen vakava huolenaihe. Ilmaiseimme vahvan solidaarisuutemme Libyan kansaa ja uhreja kohtaan. Tuomitsemme jyrkästi Libyan hallituksen maan kansalaisiin kohdistamat väkivaltaiset tukahduttamistoimet ja räikeän ja järjestelmällisen ihmisoikeuksien loukkaamisen. Suhtaudumme myönteisesti YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmaan 1970 ja Libyan tilanteen saattamiseen Kansainvälisen rikostuomioistuimen käsiteltäväksi. Etenkään sotilaallinen, siviileihin kohdistettu voimankäyttö ei ole hyväksyttävää, ja sen täytyy loppua välittömästi. Väestön turvallisuus on varmistettava kaikin tarvittavin toimin. Eurooppa-neuvosto ilmaisee syvän huolestuneisuutensa siviileihin kohdistuneista hyökkäyksistä, ilmahyökkäykset mukaan lukien. Jäsenvaltiot harkitsevat kaikkia tarvittavia vaihtoehtoja siviiliväestön suojelemiseksi edellyttäen, että toimiin turvautuminen osoittautuu tarpeelliseksi ja että niiden toteuttamiselle on olemassa selkeä oikeudellinen perusta ja kyseisen alueen tuki. Vastuussa olevat tahot joutuvat tilille ja heitä odottavat vakavat seuraamukset. Työskentelemme yhdessä Yhdistyneiden kansakuntien, Arabiliiton, Afrikan unionin ja kansainvälisten kumppaneidemme kanssa kriisin ratkaisemiseksi. Kehotamme järjestämään pikaisesti Arabiliiton, Afrikan unionin ja Euroopan unionin välisen huippukokouksen.
7. Eversti Gaddafin on luovuttava vallasta välittömästi. Hänen hallintonsa on menettänyt kaiken legitimiuden eikä ole enää EU:n keskustelukumppani. Euroopan unioni on hyväksynyt rajoittavia toimenpiteitä, jotka kohdistuvat maan johtoon ja sellaisiin yhteisöihin, joiden hallussa on mittavia hallituksen määräysvallassa olevia varoja, ja se on valmis hyväksymään lisää pakotteita.
8. Tavoitteena on, että Libyassa aloitetaan nopeasti hallittu siirtyminen demokratiaan laajapohjaisista vuoropuhelua käyden. Euroopan unioni suhtautuu myönteisesti Benghaziassa olevaan väliaikaiseen siirtymävaiheen kansalliseen neuvostoon, kannustaa sen työtä ja pitää sitä poliittisena keskustelukumppanina. Euroopan unioni on valmis auttamaan Libyaa rakentamaan perustuslaillisen valtion ja kehittämään oikeusvaltion. Se on valmis vastaamaan Libyan väestön pyyntöihin saada apua maan talouden elvytyksessä.
9. Humanitaarinen hätätilanne on saamassa Libyassa ja sen raja-alueilla huolestuttavat mittasuhteet, ja sitä pahentaa tilanteesta johtuva laaja muuttoliikkehäntä. Taisteluja pakoon haluavien EU:n kansalaisten ja muiden maiden kansalaisten turvallisen evakuoinnin varmistaminen on

- edelleen ensisijaista. Euroopan unioni ja jäsenvaltiot ovat antaneet humanitaarista apua ja ovat sitoutuneet auttamaan edelleen Libyan väestöä ja sen rajat ylittäviä henkilöitä tiiviissä yhteistyössä YK:n pakolaisasiain päävaltuutetun, Humanitaaristen asiain koordinoituintoimiston, Kansainvälisen siirtolaisuusjärjestön, Punaisen Ristin kansainvälisen komitean / Punaisen Ristin ja Punaisen Puolikuun yhdistysten kansainvälisen liiton sekä valtioista riippumattomien järjestöjen kanssa. Euroopan unioni kehottaa kaikkia osapuolia sallimaan humanitaaristen järjestöjen ja toimijoiden pääsyn kaikille alueille, joilla apua tarvitaan, ja on valmis tukemaan niitä työssään. Tätä varten Euroopan unioni tehostaa koordinoituaan varmistukseen voimavarojen johdonmukaisen ja tehokkaan käytön humanitaaristen periaatteiden mukaisesti.
10. Jäsenvaltiot, joita muuttoliikkeitä eniten koskee, edellyttävät meiltä konkreettista solidaarisuutta. EU ja jäsenvaltiot ovat valmiita antamaan tarvittavaa tukea tilanteen kehityksen mukaisesti. EU seuraa erityisesti Frontexin Hermes 2011 -operaation välityksellä edelleen tiiviisti tapahtumien vaikutusta muuttoliikkeitään alueella ja alueelta. Jäsenvaltioita kehoitetaan antamaan tarvittaessa lisää henkilöstö- ja teknisiä voimavaroja Frontexin käyttöön. Komissiota pyydetään asettamaan käyttöön lisäresursseja. Eurooppa-neuvosto kehottaa pääsemään nopeasti yhteisymmärrykseen viraston voimavarojen lisäämistä koskevasta asetuksesta.
  11. Euroopan unioni aikoo neuvotella alueen asianomaisten maiden kanssa rahoitustuesta ja teknisestä tuesta rajavalvonnan ja rajaturvallisuuden parantamiseksi sekä toimenpiteistä, joilla helpotetaan muuttajien paluuta alkuperämaihinsa. Eurooppa-neuvosto pyytää oikeus- ja sisäasioiden neuvostoa kokoontumaan viipymättä. Neuvostoa pyydetään lisäksi toimittamaan ennen kesäkuun Eurooppa-neuvoston kokousta yhteistyössä komission kanssa suunnitelma valmiuksien kehittämiseksi muutto- ja pakolaisvirtojen hallitsemiseksi.
  12. Olisi edistettävä muuttoliikettä koskevaa kokonaisvaltaista lähestymistapaa, joka on johdonmukainen EU:n kokonaisvaltaisen lähestymistavan kanssa. Tässä yhteydessä Euroopan unionin on myös vastattava liikkuvuuden haasteeseen ja edistettävä ihmisten välisiä yhteyksiä käyttäen sellaisia välineitä kuin liikkuvuuskumppanuudet kaikkien niiden kumppaneiden kanssa, jotka ovat riittävästi edistyneet uudistusprosesseissaan ja jotka tekevät yhteistyötä ihmiskaupan ja luvattoman maahanmuuton torjumiseksi. Komissiota pyydetään esittämään ehdotuksia Euroopan maiden ja eteläisen Välimeren alueen maiden välistä nuorisovaihtoa varten.
  13. Yleisemmin ottaen olemassa olevia kumppanuus- ja avustushjelmia tullaan pikaisesti tarkistamaan tiiviissä yhteis-
- työssä alueen kumppaneidemme kanssa, jotta ne voidaan kohdentaa tarkemmin tämänhetkisiin tarpeisiin. Tässä yhteydessä komission ja korkean edustajan olisi asetettava etusijalle maakohtaiset ja tuloshakuiset lähestymistavat.
14. Keskipitkällä aikavälillä Eurooppa-neuvosto kehottaa aloittamaan uuden kumppanuuden kyseisen alueen kanssa 4. helmikuuta 2011 antamansa julkilausuman mukaisesti. Tältä osin se on yleisesti ottaen tyytyväinen komission ja korkean edustajan yhteiseen tiedonantoon, jossa ehdotetaan perustettavaksi eteläisen Välimeren maiden kanssa demokratiaan ja yhteiseen vaurauteen tähtäävä kumppanuus, joka perustuu kaikki EU:n välineet yhdistävään eriytettyyn ja kannusteiseen lähestymistapaan. Tällaisen kumppanuuden tulisi perustua myös syvempään taloudelliseen yhdentymiseen, laajempaan markkinoille pääsyyn ja poliittiseen yhteistyöhön. Eurooppa-neuvosto kehottaa neuvostoa tarkastelemaan ripeästi tiedonantoon sisältyviä ehdotuksia ja erityisesti edellytyksiä, joiden nojalla EU:n tukea kumppaneille voitaisiin lisätä. Se odottaa kiinnostuneena tulevaa yhteistä tiedonantoa Euroopan naapuruuspolitiikasta.
  15. On samoin ratkaisevan tärkeää antaa kyseisille maille keinot taloutensa uudelleenrakentamista ja nykyaikaistamista varten. Talouden kehittyminen ja erityisesti nuorten työllistymismahdollisuudet ovat ensiarvoisen tärkeitä demokratian vakiinnuttamiselle. Neuvoston olisi kiireellisesti sovittava käsiteltävänä olevista Paneurooppa–Välimeri-alkuperäsääntöjä koskevista ehdotuksista, ja komissiota pyydetään tekemään ehdotuksia muista keinoista kaupan ja ulkomaisten suorien investointien vauhdittamiseksi kyseisellä alueella lyhyellä, keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä. Kiireellistä on myös alueen matkailualan elvyttäminen. Neuvoston olisi pikaisesti tarkasteltava komission ehdotuksia, jotka koskevat Euroopan investointipankin (EIP) aikaisemmista toimista takaisin saatuja varoja, ja tutkittava muita mahdollisuuksia lisätä EIP:n rahoitustukikapasiteettia kokonaisuudessaan. Koordinointi muiden kansainvälisten rahoituslaitosten kanssa on tärkeää.
  16. Euroopan unioni on tehnyt tapahtumista johtopäätöksensä ja on valmis tarkistamaan myös Välimeren unionin tehtäviä tavoitteenaan demokratian edistäminen ja vakauden lujittaminen alueella. Olisi annettava uutta vauhtia konkreettisille toimille ja hankkeille, joilla vahvistetaan demokraattisia instituutioita ja ilmaisunvapautta internetin esteetön käyttö mukaan lukien, lujitetaan kansalaisyhteiskuntaa, tuetaan taloutta, vähennetään köyhyyttä ja puututaan sosiaaliseen epäoikeudenmukaisuuteen.
  17. Euroopan unioni on tietoinen näiden tapahtumien laajoista poliittisista ja taloudellisista vaikutuksista koko alueella ja kehottaa käynnistämään Lähi-idän rauhanprosessin uudelleen.

Euroalueen valtion- tai hallitusten päämiesten lausuma – 11. maaliskuuta 2011

Euroalueen valtion- tai hallitusten päämiehet hyväksyivät seuraavat päätelmät:

1. Euroa koskeva sopimus, jolla vahvistetaan talouspolitiikan koordinoitua kilpailukyvyä ja lähentymisen edistämiseksi (ks. liite), on hyväksytty. Tämä sopimus esitetään 24. ja 25. maaliskuuta 2011 kokoontuvalle Eurooppa-neuvostolle, jotta euroalueen ulkopuoliset jäsenvaltiot voivat ilmoittaa, aikovatko ne osallistua sopimukseen. Samalla euroalueen jäsenvaltiot ilmoittavat ensimmäisistä toimitaan, jotka ne sitoutuvat panemaan täytäntöön sopimuksen mukaisesti ensi vuodeksi.
2. Euroalueen valtion- tai hallitusten päämiehet arvioivat edistystä, joka on saavutettu 4. helmikuuta 2011 pidetyn Eurooppa-neuvoston jälkeen kattavan vastauksen antamisessa kriisiin, tarkoituksena tämä pakettien saattaminen päätökseen 24. ja 25. maaliskuuta 2011 pidettävää Eurooppa-neuvostoa varten.
3. He suhtautuvat myönteisesti saavutettuun edistykseen käynnissä olevien IMF/EU-ohjelmien täytäntöönpanossa Kreikassa ja Irlannissa ja
  - Kreikan vahvaan sitoumukseen jatkaa voimakkaasti rakenneuudistuksia, lisätä valmiuksiaan niiden täytäntöönpanoon, saattaa päätökseen kokonaan ja nopeasti ilmoittamansa 50 miljardin euron yksityistämisen ja kiinteistörekisteriohjelmansa ja ottaa käyttöön tiukka ja vakaa finanssipoliittinen kehys, jolla on mahdollisimman vahva Kreikan hallituksen päättämä oikeusperusta;
  - Irlannin vahvaan sitoumukseen ottaa käyttöön tiukka ja vakaa finanssipoliittinen kehys, jolla on mahdollisimman vahva oikeusperusta, ja pitäytyä finanssipoliittisissa tavoitteissa menojen supistusten ja tulojen lisäysten avulla ohjelman mukaisesti.
4. Annettuaan 4. helmikuuta 2011 julkilausuman, joka koskee komission yhteistyössä Euroopan keskuspankin kanssa suorittamaa arviointia edistymisestä rahoitusasemien ja kasvunäkymien lujittamiseksi toteutettujen toimenpiteiden täytäntöönpanossa, he ilmaisivat tyytyväisyytensä useissa maissa saavutettuun edistykseen. Valtion- tai hallitusten päämiehet, komission puheenjohtaja ja EKP:n pääjohtaja pitävät erityisesti tervetulleena Portugalin tänään ilmoittamaa laajaa toimenpidepakettia, joka koskee julkisen talouden ja rahoitusalan uudistuksia sekä rakenteellisia uudistuksia, ja antavat sille tukensa.
5. Euroalueen valtion- tai hallitusten päämiehet pyytävät valtiovarainministereitä saattamaan työnsä päätökseen Euroopan vakauserämekanismin ja Euroopan rahoitusvakauserämekanismin osalta ajoissa ennen 24. ja 25. maaliskuuta 2011 pidettävää Eurooppa-neuvostoa. Tässä työssä olisi

noudatettava tiukasti Eurooppa-neuvoston joulukuussa 2010 antamia päätelmiä ja euroryhmän 28. marraskuuta 2010 antamaa julkilausumaa (ks. liite II), jossa määritellään Euroopan vakauserämekanismin yleispiirteet, ja pantava ne täysin täytäntöön. Keskustelusta tehtiin seuraavat päätelmät:

- *Rahoituskapasiteetti*

Euroopan vakauserämekanismin (EVM) tosiasiallinen lainanantokyky tulee olemaan kokonaisuudessaan 500 miljardia euroa. Euroopan rahoitusvakauserämekanismi ja EVM:n välisen siirtymävaiheen aikana konsolidoitu lainanantokyky ei ylitä tätä määrää. EVM:n tosiasiallinen lainanantokyky varmistetaan vahvistamalla maksetun pääoman, vaadittaessa maksettavan pääoman ja takausten asianmukainen yhdistelmä. Pääoman asteittaiselle maksamiselle vahvistetaan aikataulu ottaen täysin huomioon kansalliset parlamentaariset menettelyt.

Ennen EVM:n voimaantuloa Euroopan rahoitusvakauserämekanismin sovitun 440 miljardin euron suuruinen lainanantokyky asetetaan täysimääräisesti käyttövalmiuteen.

- *Välineet*

Valtion- tai hallitusten päämiehet muistuttavat, että EVM:stä annetaan rahoitustukea, kun euroalueen jäsenvaltio sitä pyytää ja kun tällaista toimenpidettä pidetään välttämättömänä koko euroalueen vakauden turvaamiseksi. Kaikki tätä koskevat päätökset tehdään yksimielisesti komission ja IMF:n yhdessä EKP:n kanssa kyseisen jäsenvaltion velan kestävästä tasosta suorittaman analyysin perusteella. Rahoitustukea annetaan tiukan ehdollisesti makrotalouden sopeutusohjelman mukaisesti.

Rahoitustukea annetaan EVM:stä ja Euroopan rahoitusvakauserämekanismin lainojen muodossa. Antamansa tuen kustannustehokkuuden maksimoimiseksi EVM ja Euroopan rahoitusvakauserämekanismi voivat kuitenkin poikkeuksellisesti toimia myös velanannon ensimmäisillä tiukasti ehdollisuuteen sidotun ohjelman puitteissa.

- *Rahoitusta koskevat ehdot*

Euroopan rahoitusvakauserämekanismin hinnoittelua olisi alennettava, jotta tuensaajamaiden velanhoitokyky otettaisiin paremmin huomioon, mutta pysyen samalla välineen rahoituskustannusten yläpuolella asianmukaisella riskimarginaalilla ja noudattaen IMF:n hinnoitteluperiaatteita. Samoja periaatteita sovelletaan EVM:ään.

Tältä pohjalta ja ottaen huomioon Kreikan sopeutusohjelmansa puitteissa tekemät sitoumukset sen lainojen korkotasot voidaan mukauttaa 100 peruspisteellä. Lisäksi kaikkien Kreikalle osoitettujen ohjelmaan kuuluvien lainojen maturiteetti nostetaan 7,5 vuoteen IMF:n mukaisesti.

Valtiovarainministerit määrittelevät näiden päätösten täytäntöönpanosäännöt.

6. Kaikki jäsenvaltiot varmistavat, että laaditaan EU:n valtionapuasääntöjen mukaiset konkreettiset suunnitelmat, jotta voidaan käsitellä sellaisten pankkien tilanne, joiden osalta paljastuu heikkouksia ensi kesään mennessä loppuun saatettavissa stressitesteissä.
7. Valtion- tai hallitusten päämiehet kehottavat valtiovarainministereitä saattamaan päätökseen talouden ohjausjärjestelmää koskevien komission kuuden säädösehdotuksen käsittelyn ja pääsemään maaliskuun loppuun mennessä yleisnäkemykseen, jolla varmistetaan talouden ohjausryhmän suositusten täysi täytäntöönpano. Tässä yhteydessä he päättävät, että 1/20 suuruisen numeerisen vertailuarvon asettamisesta velan vähentämistä varten arvioidaan siltä pohjalta, että kaikkien asiaankuuluvien tekijöiden tulisi komission ehdotuksen mukaisesti sisältyä kokonaisuudessaan tähän pakettiin. He kaikki kannattavat kansallisen finanssipolitiikan kehystä koskevan direktiiviehdotuksen hyväksymistä. Päättyessään vakaus- ja kasvusopimuksen puitteissa toteutettavista toimenpiteistä neuvoston odotetaan yleensä seuraavan komission suositusta tai selittämään kirjallisesti kantansa.
8. Valtion- tai hallitusten päämiehet sopivat, että pääomasiirtojen transaktiomaksun käyttöönottoa selvitetään ja kehitetään edelleen euroalueella, EU:ssa ja kansainvälisellä tasolla.

***

LIITE I

EUROA KOSKEVA SOPIMUS VAHVEMPI TALOUSPOLITIIKAN KOORDINOINTI KILPAILUKYVYN JA LÄHENTYMISEN EDISTÄMISEKSI

Euroalueen valtion- tai hallitusten päämiehet ovat päättäneet hyväksyä euroa koskevan sopimuksen vahvistaakseen rahaliiton taloudellista pilaria, toteuttaakseen uudenlaatuisen talouspolitiikan koordinoinnin euroalueella ja parantaakseen kilpailukykyä, mikä tulee johtamaan syvempään lähentymiseen. Tämä sopimus koskee ensisijaisesti aloja, jotka kuuluvat kansalliseen toimivaltaan ja ovat avainasemassa kilpailukyvyn lisäämisessä ja haitallisen epätasapainon välttämiseksi. Kilpailukyky on olennaista autettaessa EU:ta kasvamaan nopeammin ja kestävämmiin keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä, parantamaan kansalaistensa tulotasoa ja suojaamaan sosiaaliset mallinsa. Euroalueen ulkopuoliset jäsenvaltiot voivat osallistua vapaaehtoiselta pohjalta.

Tämä uudistettu pyrkimys vahvempaan talouspolitiikan koordinointiin kilpailukyvyn ja lähentymisen edistämiseksi perustuu neljään ohjaavaan sääntöön:

- a. Se on EU:n nykyisen talouden ohjausjärjestelmän mukainen ja vahvistaa sitä tuoden samalla lisäarvoa. Se on johdonmukainen nykyisten välineiden (EU 2020 -strategia, EU-ohjausjakso, yhdennetyt suuntaviivat, vakaus- ja kasvusopimus ja uusi makrotaloudellinen valvontakehys) kanssa ja rakentuu niille. Se edellyttää erityistä pyrkimystä mennä nykyisiä järjestelyjä pidemmälle, ja siihen sisältyy aikaisemmin sovittua kunnianhimoisempia konkreettisia sitoumuksia ja toimia, joihin liittyy aikataulu täytäntöönpanoa varten. Nämä uudet sitoumukset tullaan sisällyttämään kansallisiin uudistus- ja vakausohjelmiin ja ne tulevat olemaan säännöllisen valvonnan alaisia. Tällöin komissiolla tulee olemaan vahva keskeinen rooli sitoumusten täytäntöönpanon valvonnassa ja neuvoston kaikki asiaankuuluvat kokoonpanot ja euroryhmä tulevat osallistumaan työhön. Euroopan parlamentti tulee myös osallistumaan täysimääräisesti toimivaltansa puitteissa. Työmarkkinaosapuolet osallistuvat täysimääräisesti EU:n tasolla sosiaalialan kolmikantahuippukokouksensa kautta.
- b. Se tulee olemaan keskitetty ja toimintahakuinen ja kattaamaan ensisijaiset politiikanalat, jotka ovat olennaisia kilpailukyvyn ja lähentymisen edistämiseksi. Siinä keskitytään toimiin, joiden osalta jäsenvaltioilla on toimivalta. Valituilla politiikanaloilla sovitaan yhteisistä tavoitteista valtion- tai hallitusten päämiesten tasolla. Osallistuvat jäsenvaltiot pyrkivät näihin tavoitteisiin omalla politiikkayhdistelmällään ottaen huomioon erityiset haasteensa.
- c. Valtion- tai hallitusten päämiehet tekevät joka vuosi konkreettiset kansalliset sitoumukset. Tällöin jäsenvaltiot ottavat huomioon hyvät toimintatavat ja suorittavat vertailun parhaiten suoriutuviin Euroopassa ja muiden strategisten kumppaneiden joukossa.

Euroalueen ja osallistuvien jäsenvaltioiden valtion- tai hallitusten päämiehet valvovat poliittisesti sitoumusten täytäntöönpanoa ja edistymistä yhteisten politiikan tavoitteiden toteuttamisessa vuosittain komission raportin perusteella. Lisäksi jäsenvaltiot sitoutuvat kuulemaan kumppaneitaan ennen sellaisten suurten talousuudistusten hyväksymistä, joilla saattaa olla heijastusvaikutuksia.
- d. Euroalueen jäsenvaltiot ovat täysin sitoutuneita sisämarkkinoiden loppuunsaattamiseen, joka on avainasemassa EU:n ja euroalueen kilpailukyvyn parantamisessa. Tämä prosessi tulee olemaan täysin perussopimuksen mukainen. Tässä sopimuksessa kunnioitetaan täysin sisämarkkinoiden yhtenäisyyttä.

Tavoitteemme

Euroalueen jäsenvaltiot tekevät kaikkensa seuraavien tavoitteiden saavuttamiseksi:

- Kilpailukyvyyn parantaminen
- Työllisyyden parantaminen
- Julkisen talouden kestävyuden lisääminen entisestään
- Rahoitusvakauden lujittaminen

Kukin osallistuva jäsenvaltio esittää erityiset toimenpiteet, jotka se toteuttaa näiden tavoitteiden saavuttamiseksi. Jos jäsenvaltio voi osoittaa, ettei toimia tarvita yhdellä tai useammalla alalla, se ei esitä niitä. Kukin maa valitsee erityiset politiikan toimet yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi, mutta erityistä huomiota kiinnitetään jäljempänä esitettyihin mahdollisiin toimenpiteisiin.

Konkreettiset poliittiset sitoumukset ja valvonta

Valtion- tai hallitusten päämiehet valvovat poliittisesti edistymistä edellä mainittujen yhteisten tavoitteiden toteuttamisessa käyttäen apuna joukkoa indikaattoreita, joilla mitataan kilpailukykyä, työllisyyttä, finanssipolitiikan kestävyyttä ja rahoitusvakautta. Jollakin näistä alueista vakavia haasteita kohdanneet maat tunnistetaan, ja niiden on sitouduttava selvittämään haasteensa määrätyn ajan kuluessa.

a. Kilpailukyvyyn parantaminen

Edistymistä arvioidaan palkka- ja tuottavuuskehityksen sekä kilpailukyvyyn mukauttamistarpeiden perusteella. Sen arvioimiseksi, kehittyvätkö palkat tuottavuuden mukaan, yksikkötyökustannuksia valvotaan tietyllä ajanjaksolla verrattuna muiden euromaiden ja tärkeimpien vertailukelpoisten kauppakumppaneiden kehitykseen. Kunkin maan kohdalla yksikkötyökustannukset arvioidaan koko talouden osalta ja jokaisen keskeisen sektorin (teollisuus ja palvelut; avoin ja suljettu sektori) osalta. Laaja jatkuva kasvu voi johtaa kilpailukyvyyn heikkenemiseen erityisesti, jos siihen liittyy vaihtotaseen alijäämän karttuminen ja osuuksien menettäminen vientimarkkinoilla. Kilpailukyvyyn parantamistoimia vaaditaan kaikilta mailta, mutta erityistä huomiota kiinnitetään niihin maihin, joiden haasteet ovat poikkeuksellisen suuria. Jotta varmistetaan tasapainoinen ja yleinen kasvu koko euroalueella, erityisiä välineitä ja yhteisiä aloitteita tullaan harkitsemaan tuottavuuden parantamiseksi muita hitaammin edistyvillä alueilla.

Kukin maa on vastuussa omista kilpailukyvyyn parantamiseen tähtäävistä konkreettisista poliittisista toimistaan, mutta erityistä huomiota kiinnitetään seuraaviin uudistuksiin:

- työmarkkinaosapuolten välisessä vuoropuhelussa ja työelämän suhteissa noudatettavat kansalliset menettelytavat huomioon ottaen toimet, joilla varmistetaan tuottavuuden kehityksen mukainen kustannuskehitys, kuten:
  - palkanmuodostuksen tarkastelu kiinnittäen tarvittaessa huomiota siihen missä määrin keskitetyt palkan neuvottelut käydään sekä indeksointimekanismin samalla, kun työmarkkinaosapuolten autonomia kollektiivisissa neuvotteluissa säilyy;
  - sen varmistaminen, että julkisen alan palkkaratkaisut tukevat kilpailukyvyyn parantamisyrittämiä yksityi-

sellä sektorilla (ottaen huomioon, että julkisen alan palkkapolitiikka vaikuttaa merkittävänä signaalina).

- tuottavuuden lisäämiseen tähtäävät toimet, kuten:

- suojattujen alojen avaaminen edelleen toteuttamalla kansallisen tason toimia, joilla asiantuntijapalveluja ja vähittäismarkkinoita koskevat perusteettomat rajoitukset poistetaan sekä kilpailua ja tehokkuutta lisätään täysin unionin säännösten mukaisesti;
- erityiset toimet, joilla parannetaan koulutusjärjestelmiä sekä tehostetaan t&k-alaa, innovointia ja infrastruktuuria;
- toimet, joilla parannetaan liiketoimintaympäristöä, erityisesti pk-yritysten osalta, muun muassa vähentämällä byrokratiaa ja parantamalla sääntelyä (esim. konkurssi- ja kauppalainsäädäntö).

b. Työllisyyden parantaminen

Hyvin toimivat työmarkkinat ovat euroalueen kilpailukyvyllä olennaisen tärkeitä. Edistymistä arvioidaan sellaisten indikaattorien perusteella kuin pitkäaikais- ja nuorisotyöttömyys sekä työvoimaosuudet.

Kukin maa vastaa omista työllisyyden parantamiseen tähtäävistä konkreettisista poliittisista toimistaan, mutta erityistä huomiota kiinnitetään seuraaviin uudistuksiin:

- työmarkkinauudistukset joustoturvan edistämiseksi, laittoman työnteon vähentämiseksi ja työvoimaosuuden lisäämiseksi;
- elinikäinen oppiminen;
- verouudistukset, kuten työverotuksen alentaminen työnteon kannattavuuden varmistamiseksi samalla, kun kokonaisverotulojen kertymisestä huolehditaan, ja toimet, joilla helpotetaan kotitalouden toisen osapuolen osallistumista työmarkkinoille.

c. Julkisen talouden kestävyuden parantaminen

Vakaus- ja kasvusopimuksen täyden täytäntöönpanon varmistamiseksi on kiinnitettävä erityistä huomiota seuraaviin seikkoihin:

• Eläkkeiden, terveydenhuollon ja sosiaalietuuksien kestävyys

Tätä arvioidaan erityisesti kestävyyskuiluindikaattoreiden¹ perusteella. Näillä indikaattoreilla mitataan, ovatko velkatasot kestäviä nykyiset toimintapolitiikat, erityisesti eläkejärjestelmät ja terveydenhuolto- ja etuusjärjestelmät sekä demografiset tekijät huomioon ottaen.

Eläkkeiden ja sosiaalietuuksien kestävyuden ja asianmukaisuuden varmistamiseksi tarvittaviin uudistuksiin voisivat kuulua:

¹ Kestävyyskuilu kuuluu komission ja jäsenvaltioiden hyväksymiin indikaattoreihin julkisen talouden kestävyuden arvioimiseksi.

- eläkejärjestelmän mukauttaminen kansalliseen demografiseen tilanteeseen, esimerkiksi mukauttamalla todellinen eläkkeelle siirtymisikä elinajanodotteeseen tai lisäämällä eläkejärjestelmien rahoitukseen osallistumista
- varhaiseläkejärjestelmien rajoittaminen ja kohdennettujen kannustimien käyttö iäkkäiden työntekijöiden palkkaamiseksi (erityisesti yli 55-vuotiaiden ikäryhmässä).

• Kansalliset finanssipolitiikan säännöt

Euroalueen jäsenvaltiot sitoutuvat siirtämään vakauserä- ja kasvusopimuksessa asetetut EU:n finanssipolitiikan säännöt kansalliseen lainsäädäntöön. Jäsenvaltiot säilyttävät oikeuden valita käytettävän kansallisen oikeudellisen välineen, mutta niiden on varmistettava, että se on riittävän voimakkaasti sitova ja kestävä (esimerkiksi perustuslaki tai puitelaki). Kukin maa päättää myös itse säännön varsinaisesta muotoilusta (se voidaan toteuttaa esimerkiksi ”velkajarrun”, perusjäsmään liittyvän säännön tai menosäännön muodossa), mutta sillä olisi varmistettava julkisen talouden kurinalaisuus niin kansallisella kuin alueellisellakin tasolla. Kansallisten parlamenttien oikeuksia täysin kunnioittaen komissiolla on mahdollisuus tulla kuulluksi tarkasteltaessa yksittäisiä finanssipoliittisia sääntöjä ennen niiden hyväksymistä sen varmistamiseksi, että ne ovat yhteensopivia EU:n sääntöjen kanssa ja tukevat niitä.

d. Rahoitusvakauden vahvistaminen

Euroalueen kokonaisvakauden avain on vahva rahoitusala. EU:n rahoitusalan valvonta- ja sääntelypuitteiden kattava uudistaminen on aloitettu.

Tässä yhteydessä jäsenvaltiot sitoutuvat laatimaan kansallista lainsäädäntöä pankkikriisin ratkaisemiseksi kunnioittaen samalla täysin unionin säännöstöä. EU:n tasolla koordinoituja tiukkoja pankkien stressitestejä tullaan toteuttamaan säännöllisesti. Tämän lisäksi Euroopan järjestelmäriskikomitean puheenjohtajaa ja euroryhmän puheenjohtajaa pyydetään tiedottamaan valtion- tai hallitusten päämiehille säännöllisesti sellaisista euroalueen makrotalouden vakauteen ja makrotalouden kehitykseen liittyvistä kysymyksistä, jotka edellyttävät erityistoimia. Kunkin jäsenvaltion osalta valvotaan erityisen tarkasti pankkien, kotitalouksien ja finanssialan ulkopuolisten yritysten yksityisen velan tasoa.

***

Edellä mainitun lisäksi kiinnitetään huomiota veropolitiikkojen koordinointiin.

Välitön verotus kuuluu edelleen kansalliseen toimivaltaan. Veropolitiikkojen käytännön koordinointi on tärkeä osa talouspolitiikan tehokkaampaa koordinoitua euroalueella julkisen talouden vakauttamisen ja talouskasvun tukemiseksi. Tässä yhteydessä jäsenvaltiot sitoutuvat käymään rakenteellisia keskusteluja veropoliittisista kysymyksistä erityisesti parhaiden käytäntöjen vaihtamiseksi, haitallisten käytäntöjen välttämiseksi sekä veropetosten ja veronkierron torjuntaa koskevien ehdotusten tekemiseksi.

Yhteisen yhtiöveropohjan kehittäminen voisi olla tuloneutraali keino varmistaa kansallisten verotusjärjestelmien välinen johdon-

mukaisuus kunnioittaen samalla kansallisia verotusstrategioita sekä edistää julkisen talouden kestävyttä ja eurooppalaisten yritysten kilpailukykyä.

Komissio aikoo lähiviikkoina toimittaa yhteistä konsolidoitua yhtiöveropohjaa koskevan säädösehdotuksen.

Konkreettiset vuosittaiset sitoumukset

Osoittaakseen todellisen sitoumuksensa muutoksiin ja varmistaakseen yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi tarvittavan poliittisen sysäyksen euroalueen jäsenvaltiot sopivat vuosittain ylimmällä tasolla joukon konkreettisia toimia, jotka toteutetaan 12 kuukauden kuluessa. Kunkin jäsenvaltion vastuulla on täytäntöön pantavien yksittäisten toimintapoliittisten toimien valitseminen, mutta valinnassa on otettava huomioon erityisesti edellä mainitut kysymykset. Nämä sitoumukset otetaan huomioon myös vuosittain toimitettavissa kansallisissa uudistusohjelmissa ja vakauseräohjelmissa, joita komissio, neuvosto ja euroryhmä arvioivat EU-ohjausjakson puitteissa.

Seuraavat toimet

Euroalueen jäsenvaltiot ja halukkaat euroalueen ulkopuoliset jäsenvaltiot hyväksyvät sopimuksen virallisesti 24. maaliskuuta 2011 pidettävässä Eurooppa-neuvoston kokouksessa. Jäsenvaltioiden olisi mahdollisuuksien mukaan jo 24. maaliskuuta ilmoitettava seuraavien 12 kuukauden kuluessa toteutettavat sitoumukset. Konkreettiset sitoumukset olisi joka tapauksessa sisällytettävä huhtikuussa toimitettavaan kansallisiin uudistus- ja vakauseräohjelmiin, jotka esitetään kesäkuun Eurooppa-neuvostolle.

***

LIITE II

TULEVAN MEKANISMIN YLEISPIIRTEET EURORYHMÄN JULKILAUSUMA 28. MARRASKUUTA 2010

”Viimeaikaiset tapahtumat ovat osoittaneet, että yhden jäsenvaltion rahoitusongelmat voivat eri kanavien kautta levittää uhata nopeasti koko EU:n makrotalouden tasapainoa. Näin on erityisesti euroalueella, jossa maiden taloudet ja varsinkin niiden finanssisektorit ovat tiiviisti sidoksissa toisiinsa.

Euroalueen jäsenvaltiot ovat koko nykyisen kriisin ajan toimineet päättäväisesti toteuttaakseen tarvittaessa ratkaisevia koordinoituja toimia koko euroalueen rahoitusvakauden turvaamiseksi ja kasvun palauttamiseksi kestäväälle uralle.

On perustettu erityisesti Euroopan rahoitusvakauserä (EFSF) antamaan yhdessä Euroopan rahoitusvakauserämekanismin (EFSM) ja Kansainvälisen valuuttarahaston kanssa nopeaa ja tehokasta maksuvalmiusapua, jonka perustana ovat tiukat talous- ja finanssipolitiikan mukauttamisohjelmat, joita asianomaisen jäsenvaltion on toteutettava ja joilla velan kestävä taso varmistetaan.

28. ja 29. lokakuuta kokoontunut Eurooppa-neuvosto oli yhtä mieltä siitä, että on tarpeen perustaa pysyvä kriisinhallintamekanismi turvaamaan koko euroalueen rahoitusvakautta. Euroryhmän ministerit sopivat, että tämä Euroopan vakausmekanismi (ESM) perustuu Euroopan rahoitusvakausvälineeseen, josta pystytään antamaan euroalueen jäsenvaltioille rahoitusapupaketteja nykyisen Euroopan rahoitusvakausvälineen sääntöihin perustuvaa tiukkaa ehdollisuutta noudattaen.

Euroopan vakausmekanismi täydentää uutta vahvistettua talouden ohjauksjärjestelmää, jolla pyritään tehokkaaseen ja tiukkaan talouden seurantaan niin, että huomio kohdistuu ennaltaehkäisyyn, minkä ansiosta kriisin muodostumisen todennäköisyys tulevaisuudessa vähenee tuntuvasti.

Sääntöjä mukautetaan siten, että yksityissektorin velkojat osallistuvat tapauskohtaisesti kriisintarkkaisuun täysin Kansainvälisen valuuttarahaston sääntöjen mukaisesti. Veronmaksajien rahojen suojaamiseksi ja selkeän signaalin antamiseksi siitä, että yksityisten velkojien vaateet tulevat vasta julkisen sektorin vaateiden jälkeen, Euroopan vakausmekanismilain on kaikissa tapauksissa etuoikeusasemassa, ja sen edellä on ainoastaan Kansainvälisen valuuttarahaston laina.

Euroalueen jäsenvaltiolle annettu apu perustuu tiukkaan talous- ja finanssipolitiikan mukauttamisohjelmaan sekä Euroopan komission ja Kansainvälisen valuuttarahaston yhdessä Euroopan keskuspankin kanssa suorittamaan huolelliseen analyysiin velan kestävästä tasosta.

Euroryhmän ministerit tekevät tältä pohjalta yksimielisen päätöksen avun antamisesta.

Yksityissektorin velkojia niissä maissa, joita pidetään komission ja Kansainvälisen valuuttarahaston yhdessä Euroopan keskuspankin kanssa suorittaman, velan kestävä tasoa koskevan analyysin perusteella maksukykyisinä, rohkaistaan pitämään sijoituksensa siellä edelleen kansainvälisten sääntöjen ja täysin Kansainvälisen

valuuttarahaston käytäntöjen mukaisesti. Siinä odottamattomassa tilanteessa, että maa osoittautuisi maksukyvyttömäksi, sen on velan kestävä tason palauttamiseksi neuvoteltava yksityissektorin velkojien kanssa Kansainvälisen valuuttarahaston käytäntöjen mukaisesti kokonaisvaltainen velkojen uudelleenjärjestely. Jos velan kestävä taso saavutetaan näillä toimenpiteillä, Euroopan vakausmekanismista voidaan antaa maksuvalmiusapua.

Tämän prosessin helpottamiseksi kaikkien uusien euroalueen valtion joukkovelkakirjalainojen ehtoihin sisällytetään kesäkuusta 2013 alkaen samanlaiset vakio- tai muotoiset yhteistoimintalausekkeet markkinalikviditeetin säilyttämiseksi. Nämä yhteistoimintalausekkeet vastaisivat G10-ryhmän yhteistoimintalausekkeitä koskevan raportin mukaan Yhdistyneen kuningaskunnan ja Yhdysvaltain lainsäädännössä yleisiä lausekkeitä, mukaan lukien kollektiiviset uudelleenjärjestelylausekkeet, joiden nojalla kaikkia jäsenvaltion liikkeelle laskemia velkainstrumentteja voidaan neuvotteluissa tarkastella yhdessä. Tämä antaisi velkojille mahdollisuuden sopia määränemistöpäätöksellä oikeudellisesti sitovasta maksuehtojen muutoksesta (maksujen keskeyttäminen, laina-ajan pidentäminen, koronalennus ja/ tai lainapäätöksen leikkaus) siinä tapauksessa, että velallinen ei pysty maksamaan.

Jäsenvaltiot pyrkivät pidentämään keskipitkällä aikavälillä uusien liikkeeseen laskettavien joukkovelkakirjalainojensa laina-aikoja jälleärahoitushuippujen tasoittamiseksi.

Komissio arvioi vuonna 2016 tämän kehityksen yleistä tehokkuutta yhdessä Euroopan keskuspankin kanssa.

Euroryhmä korostaa vielä, että näihin ehtoihin perustuva mahdollinen yksityissektorin osallistuminen toteutuisi vasta vuoden 2013 puolivälissä.

Eurooppa-neuvoston puheenjohtaja Herman Van Rompuy on ilmoittanut, että hänen ehdotuksensa Eurooppa-neuvostolle sen seuraavassa kokouksessa perussopimuksen vähäisestä muuttamisesta noudattelee tämänpäiväistä päätöstä.”

EUROOPPA-NEUVOSTO – 24. JA 25. MAALISKUUTA 2011

PÄÄTELMÄT

Ilmaisemme syvimmän osanottomme laajamittaisesta ihmishenkien menetyksestä Japanissa ja solidaarisuutemme Japanin kansaa ja hallitusta kohtaan. EU:n kansalaisten ajatuksissa ovat ne monien tuhansien menehtyneiden perheet ja sadattuhannet ihmiset, joiden on nyt rakennettava elämänsä ja yhteisönsä uudelleen. Kiitämme Japanin viranomaisten ripeää ja päättäväistä toimintaa. Palauttaen mieleen kestävän ystävyyden ja läheiset poliittiset ja taloudelliset suhteet, jotka yhdistävät EU:ta ja Japania, tuemme Japania vakaasti sen pyrkiessä voittamaan haasteet, jotka sillä on edessään.

* * *

Eurooppa on viime kuukausina käynyt läpi vakavan finanssikriisin. Vaikka Euroopan talouden elpyminen on nyt päässyt käyntiin, riskejä on vielä olemassa ja meidän on jatkettava päättäväistä toimintaamme. Hyväksyimme tänään laajan toimenpidepaketin, jonka avulla meidän pitäisi päästä finanssikriisin pahimman vaiheen yli ja jatkaa kohti kestävästä kasvusta. Toimenpidepaketti tulee tehostamaan Euroopan unionin talouden ohjausta ja hallintaa sekä varmistamaan koko euroalueen pysyvän vakauden. Sovimme myös järeistä EU:n tason toimista, joilla edistetään kasvua vahvistamalla sisämarkkinoita, vähentämällä sääntelyä aiheutuvaa kokonaiskuormitusta ja edistämällä kauppaa kolmansien maiden kanssa.

Keskustelimme Libyan vakavasta tilanteesta, ilmaisimme olevamme tyytymättömiä YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1973 hyväksymiseen ja korostimme osallistuvamme määrätietoisesti sen täytäntöönpanoon. Toistimme vakaan päätöksemme luoda uusi kumppanuus eteläisen naapurialueen kanssa ja kehoitimme panemaan pikaisesti täytäntöön 11. maaliskuuta 2011 annetut suuntaviivat; pääsimme yhteisymmärrykseen ensimmäisistä konkreettisista toimista eteläisen naapurialueen maiden tukemiseksi lyhyellä aikavälillä. Lopuksi keskustelimme siitä, millaisia johtopäätöksiä Japanin tapahtumista voidaan tehdä etenkin ydinturvallisuusasioissa.

* * *

I TALOUSPOLITIikka

1. Eurooppa-neuvosto hyväksyi tänään laajan toimenpidepaketin, jolla pyritään vastaamaan kriisiin, säilyttämään rahoitusvakaus ja luomaan perusta älykkäälle, kestäväälle, sosiaalista osallisuutta edistävälle ja työpaikkoja luovalle kasvulle. Tämä parantaa euroalueen ja Euroopan unionin talouden ohjausta ja hallintaa sekä kilpailukykyä.

EU-ohjausjakson täytäntöönpano: Eurooppa 2020, julkisen talouden vakauttaminen ja rakenneuudistus

2. Eurooppa-neuvosto hyväksyi uuden EU-ohjausjakson yhteydessä julkisen talouden vakauttamisen ja rakenneuudistuksen painopisteet¹. Se korosti, että etusijalle on asetettava talousarvioiden tervehdyttäminen ja julkisen talouden kestävyys palauttaminen, työttömyyden vähentäminen työmarkkinauudistusten avulla sekä uudet kasvua edistävät toimet. Kaikki jäsenvaltiot toteuttavat nämä painopisteet konkreettisina toimenpiteinä, jotka sisällytetään niiden vakaus- tai lähentymisohjelmiin ja kansallisiin

¹ Painopisteet ovat 15. helmikuuta ja 7. maaliskuuta 2011 annettujen neuvoston päätelmien mukaisia ja perustuvat komission vuotuisen kasvuselitykseen. Ks. myös puheenjohtajavaltion 16. maaliskuuta 2011 laatima yhteenveto.

- uudistusohjelmiin. Komissio esittää tältä pohjalta maa-kohtaisia lausuntoja ja suosituksia koskevat ehdotuksensa hyvissä ajoin, jotta ne voidaan hyväksyä ennen kesäkuun Eurooppa-neuvostoa.
3. Jäsenvaltiot esittävät erityisesti monivuotiset vakauttamissuunnitelmat, joihin sisältyvät alijäämä-, tulo- ja menotavoitteet, strategia näiden tavoitteiden saavuttamiseksi ja sen toteuttamisaikataulu. Vuoden 2012 finanssipolitiikoilla tulisi pyrkiä palauttamaan luottamus saattamalla velkakehitys takaisin kestäväälle uralle ja varmistamalla, että alijäämät saadaan palautettua alle 3 prosenttiin suhteessa BKT:hen neuvoston sopimassa aikataulussa. Tämä edellyttää useimmissa tapauksissa vuotuista rakenteellista sopeutusta, joka on reilusti yli 0,5 prosenttia suhteessa BKT:hen. Jäsenvaltioissa, joiden rakenteelliset alijäämät ovat kovin suuret tai joiden julkisen velan määrä on hyvin korkea tai kasvaa nopeasti, vakauttamistoimet olisi toteutettava mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.
4. Julkisen talouden vakauttamistoimia on täydennettävä kasvua edistävillä rakenneuudistuksilla. Tätä varten jäsenvaltiot korostavat sitoutuneensa Eurooppa 2020 -strategiaan. Ne toteuttavat erityisesti toimenpiteitä, joilla:
  - tehdään työnteosta houkuttelevampaa

- autetaan työttömiä palaamaan työelämään
  - torjutaan köyhyyttä ja edistetään sosiaalista osallisuutta
  - investoidaan koulutukseen
  - tasapainotetaan turvallisuus ja joustavuus
  - uudistetaan eläkejärjestelmiä
  - houkutellaan yksityistä pääomaa rahoittamaan kasvua
  - tuetaan tutkimusta ja innovointia
  - ja mahdollistetaan kustannustehokas energiansaanti ja vauhditetaan energiatehokkuuspolitiikkoja.
5. Jäsenvaltiot esittävät tärkeimmät toimenpiteet, joita tarvitaan kesäkuussa 2010 sovittujen Eurooppa 2020 -strategian yleistavoitteiden toteuttamiseksi. Ne esittävät myös toimenpiteitä haitallisten ja pysyvien makrotalouden epätasapainotilojen korjaamiseksi ja kilpailukyyn parantamiseksi.
  6. Näiden politiikkojen täytäntöönpanossa ja laajan sitoutumisen varmistamiseksi Euroopan parlamentin ja muiden EU:n toimielinten sekä neuvoo-antavien elinten (talous- ja sosiaalikomitea, alueiden komitea) kanssa jatketaan tiivistä yhteistyötä kansallisten parlamenttien, työmarkkinaosapuolten, alueiden ja muiden sidosryhmien ollessa aktiivisesti mukana.
  7. Sisämarkkinat ovat ratkaisevassa asemassa kasvun ja työllisyyden aikaansaamisessa ja kilpailukyyn edistämässä. Eurooppa-neuvosto pitää myönteisenä sitä, että komissio aikoo esittää sisämarkkinoiden toimenpidepaketin ja kehottaa Euroopan parlamenttia ja neuvostoa hyväksymään vuoden 2012 loppuun mennessä ensimmäisen erän ensisijaisia toimenpiteitä sisämarkkinoiden vauhdittamiseksi. Erityisesti olisi painotettava toimenpiteitä, joilla luodaan kasvua ja työpaikkoja ja saadaan aikaan konkreettisia tuloksia, jotka hyödyttävät kansalaisia ja yrityksiä. Painoa olisi pantava myös digitaalisten sisämarkkinoiden toteuttamiselle. Sääntelystä erityisesti pk-yrityksille aiheutuvaa kokonaiskuormitusta olisi vähennettävä sekä Euroopan tasolla että kansallisesti. Komissio esittää asiasta selvityksen kesään mennessä. Eurooppa-neuvosto piti myönteisenä myös sitä, että komissio aikoo ehdottaa tapoja, joilla mikroyritykset voitaisiin vapauttaa tietyistä tulevista sääntelytoimista. Komission tiedonannon ”Palvelujen sisämarkkinat toimivammiksi” pohjalta Eurooppa-neuvosto kehottaa jäsenvaltioita panemaan palveludirektiivin kaikilta osin täytäntöön sekä komissiota ja jäsenvaltioita toteuttamaan tarvittaessa lisätoimia palvelujen sisämarkkinoiden parantamiseksi.
  8. Sisämarkkinoiden ulkoinen ulottuvuus on niin ikään merkittävä tekijä, ja painopisteen olisi oltava vapaan, oikeudenmukaisen ja avoimen kaupankäynnin edistämässä sekä WTO:n Dohan kierroksen päätökseen saattamisessa ja vapaakauppasopimusten tekemisessä vuoden 2011 kuluessa 16. syyskuuta 2010 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston päätelmien mukaisesti. Työskentelyä olisi

jouduttettava komission kertomuksen pohjalta, jossa määritetään painopisteet kaupan esteiden purkamiseksi kolmansissa maissa.

Vahvistetaan ohjausta ja hallintaa

9. Talouden ohjausta ja hallintaa koskeva kuuden säädösehdotuksen paketti on keskeinen väline julkisen talouden kurinalaisuuden lisäämiseksi ja makrotalouden liiallisen epätasapainon välttämiseksi. Siihen sisältyy vakaus- ja kasvusopimuksen uudistaminen, jolla pyritään tehostamaan finanssipolitiikkojen valvontaa ja soveltamaan täytäntöönpanotoimia nykyistä johdonmukaisemmin ja aikaisemmassa vaiheessa, kansallisia julkisen talouden kehyksiä koskevia uusia säännöksiä ja uudenlainen makrotalouden epätasapainon valvonta.
10. Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen siihen, että neuvosto on saanut ehdotuksista aikaan yleisnäkemyksen, mikä mahdollistaa Euroopan parlamentin kanssa käytävät neuvottelut. Se kehottaa jatkamaan asian käsittelyä, niin että säädökset voitaisiin hyväksyä kesäkuussa 2011.

Talouspolitiikan uudenlainen koordinointi: Euro Plus -sopimus

11. Euroalueen valtion- tai hallitusten päämiesten hyväksymä Euro Plus -sopimus, johon Bulgaria, Tanska, Latvia, Liettua, Puola ja Romania liittyivät (ks. liite I), lujittaa entisestään talous- ja rahaliiton talouspilaria ja mahdollistaa uudenlaisen talouspolitiikan koordinoinnin, millä pyritään kilpailukyyn parantamiseen ja näin myös korkeampaan lähentymisasteeseen, joka vahvistaa sosiaalista markkinatalouttamme. Sopimukseen voivat liittyä myös muut jäsenvaltiot. Sopimuksessa otetaan kaikilta osin huomioon sisämarkkinoiden eheys.
12. Jäsenvaltiot, jotka ovat sitoutuneet sopimukseen, lupautuvat ilmoittamaan siinä määriteltyjen indikaattoreiden ja periaatteiden mukaisesti, mitä konkreettisia toimia ne aikovat toteuttaa seuraavien kahdentoista kuukauden aikana. Muutamat jäsenvaltiot ovat jo ilmoittaneet ensimmäisistä sitoumuksistaan. Kaikki osallistuvat jäsenvaltiot esittävät sitoumuksensa mahdollisimman pian ja joka tapauksessa niin ajoissa, että ne voidaan sisällyttää huhtikuussa toimitettaviin vakaus- tai lähentymisohjelmiin ja kansallisiin uudistusohjelmiin ja arvioida kesäkuun Eurooppa-neuvostossa.

Pankkisektorin tervehdyttäminen

13. Euroopan pankkiviranomainen ja muut asiaankuuluvat viranomaiset tekevät parhaillaan stressitestejä. Eurooppa-neuvosto tähdentää, että vertaisarviointit tulisi tehdä tiiviissä yhteistyössä kansallisten valvojen, Euroopan järjestelmäriskikomitean, komission ja Euroopan keskuspankin kanssa, jotta prosessi olisi nykyistä johdonmukaisempi ja tulokset korkeatasoisempia. Pankkien osalta varmistetaan

tietojen laaja julkistaminen, pankkien hallussa olevia valtion velkakirjoja koskevat tiedot mukaan lukien.

14. Jäsenvaltiot laativat ennen tulosten julkistamista riskilaitosten uudelleenjärjestelyjä koskevia kohdennettuja ja tavoitteellisia strategioita, joihin sisältyy yksityisen sektorin ratkaisuja (suora rahoitus markkinoilta tai omaisuus-erien myynti) mutta tarvittaessa myös valtiontukisääntöjen mukainen vakaa kehys julkisen tuen järjestämistä varten.
15. Pääomasiirtojen kansainvälisen transaktioveron käyttöönottoa olisi tarkasteltava ja kehitettävä edelleen, kuten kesäkuussa 2010 kokoontuneessa Eurooppa-neuvostossa sovittiin. Eurooppa-neuvosto panee merkille, että komissio aikoo esittää viimeistään syksyllä 2011 selvityksen rahoitusalan verotuksesta.

Euroalueen vakauserän lujittaminen

16. Eurooppa-neuvosto totesi jälleen, että euroalueen rahoitusvakauden turvaaminen on tärkeää, ja hyväksyi päätöksen Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) muuttamisesta Euroopan vakauserän mekanismin perustamisen edellyttämällä tavalla. Se pyytää jäsenvaltioita aloittamaan nopeasti kansalliset hyväksymisprosessit, jotta sopimusmuutos voisi tulla voimaan 1. tammikuuta 2013.
17. Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen euroalueen valtion- tai hallitusten päämiesten 11. maaliskuuta 2011 tekemiin päätöksiin ja hyväksyy Euroopan vakauserän mekanismin pääpiirteet (ks. liite II). EVM-sopimuksen sekä ERVV-sopimukseen tehtävien, 440 miljardin euron tosiasiallisen lainanantokyvyn varmistavien muutosten valmistelu saatetaan päätökseen, jotta molemmat sopimukset voidaan allekirjoittaa samanaikaisesti kesäkuun 2011 loppuun mennessä.

II LIBYA JA ETELÄINEN NAAPURIALUE

18. Eurooppa-neuvosto keskusteli Libyan tilanteesta ja hyväksyi ulkoasiainneuvoston 21. maaliskuuta 2011 antamat päätelmät. Se palautti mieleen 11. maaliskuuta 2011 antamansa julkilausuman ja ilmaisi olevansa tyytyväinen suojeluvastuun periaatteen sisältävän YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1973 hyväksymiseen sekä korosti osallistuvansa määrätietoisesti sen täytäntöönpanoon. Eurooppa-neuvosto oli tyytyväinen myös 19. maaliskuuta 2011 pidettyyn Pariisin huippukokoukseen, jonka osuutta se pitää päätöslauselman täytäntöönpanon kannalta ratkaisevana. Eurooppa-neuvosto tuomitsi sen, miten Libyan hallitus uhmaa jatkuvasti YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmia 1970 ja 1973, ja hallituksen omiin kansalaisiinsa kohdistamat jatkuvat väkivaltaiset ja raat tukahduttamistoimet. Se pani merkille, että turvallisuusneuvoston toimeksiannon mukaisesti toteutetut toimet ovat auttaneet merkittäväällä tavalla suojelemaan hyökkäy-

suhan alaista siviiliväestöä ja siviilien asuttamia alueita sekä säästämään siviilien henkiä. Kun siviiliväestö on turvassa hyökkäyksen uhalta ja YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1973 tavoitteet on saavutettu, sotilasoperaatiot lopetetaan.

Eurooppa-neuvosto painotti arabimaiden ja erityisesti Arabiliiton keskeistä roolia YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1973 täytäntöönpanon aktiivisessa tukemisessa ja poliittisen ratkaisun löytämisessä kriisiin.

19. YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1973 mukaisesti Euroopan unioni tehostaa toimiaan yhdessä Arabiliiton, YK:n ja Afrikan unionin kanssa, jotta kriisi saataisiin ratkaistua Libyan kansan oikeutettuja vaatimuksia vastaavalla tavalla. Eurooppa-neuvosto vaati jälleen eversti Gaddafia luopumaan vallasta välittömästi, jotta Libyassa voitaisiin nopeasti aloittaa hallittu siirtyminen demokratiaan libyalaisien omalla johdolla laajapohjaista vuoropuhelua käyden ottaen huomioon myös, että Libyan suvereniteetti ja alueellinen koskemattomuus on varmistettava. EU on valmis tukemaan tämän vuoropuhelun edistämistä myös kansallisen siirtymäkauden neuvoston kanssa sekä auttamaan uutta Libyaa taloudellisesti ja sen uusien instituutioiden perustamisessa yhteistyössä YK:n, Arabiliiton, Afrikan unionin ja muiden toimijoiden kanssa.
20. Euroopan unioni on toiminut nopeasti YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmissa 1970 ja 1973 määrättyjen seuraamusten täytäntöön panemiseksi ja uusien henkilöiden ja yhteisöjen sisällyttämiseksi EU:n yksipuolisesti laatimaan luetteloon henkilöistä ja yhteisöistä, joihin sovelletaan rajoittavia toimenpiteitä. Euroopan unioni on valmis esittämään ja hyväksymään lisäseuraamuksia, kuten toimenpiteitä, joilla varmistetaan, että öljy- ja kaasutulot eivät päädy Gaddafin hallinnolle. Jäsenvaltiot tekevät YK:n turvallisuusneuvostolle samankaltaisia ehdotuksia.
21. Humanitaarinen tilanne Libyassa ja sen raja-alueilla aiheuttaa edelleen vakavaa huolta. EU jatkaa humanitaarisen avun antamista kaikille sitä tarvitseville tiiviissä yhteistyössä kaikkien alueella toimivien humanitaaristen järjestöjen ja valtioista riippumattomien järjestöjen kanssa. EU on tehostanut ja aikoo jatkaa suunnitteluaan humanitaarisen avun ja kansalaisten suojelua koskevien operaatioiden tukemiseksi myös mereltä käsin.
22. Eurooppa-neuvosto pani tyytyväisenä merkille, että Egyptissä 19. maaliskuuta 2011 pidetty perustuslakimuutoksia koskeva kansanäänestys sujui hyvin ja piti sitä merkittävänä askeleena kohti nykyistä avoimempaa ja demokraattisempaa poliittista järjestelmää.
23. Eurooppa-neuvosto totesi, että tilanne on kussakin maassa erilainen ja ilmaisi syvän huolensa Syyrian, Jemenin ja Bahrainin tilanteesta, tuomitsi jyrkästi väkivallan leviämisen ja

mielenosoittajiin kohdistuvan voimankäytön sekä kehotti kaikkia osapuolia aloittamaan merkityksellisen ja rakentavan vuoropuhelun viipymättä ja ilman ennakkoehtoja. Se hyväksyi ulkoasiainneuvoston 21. maaliskuuta 2011 antamat päätelmät.

24. Työtä olisi jatkettava ripeästi, jotta voidaan luoda uusi kumppanuus alueen kanssa Eurooppa-neuvoston 11. maaliskuuta 2011 antaman julkilausuman mukaisesti. Tämä kumppanuus perustuu syvempään taloudelliseen yhdenytymiseen, laajempaan markkinoille pääsyyn ja tiiviimpään poliittiseen yhteistyöhön, ja siinä noudatetaan eriytettyä ja tuloshakuista lähestymistapaa. Maaliskuun 11. päivänä 2011 hyväksytyn toimenpidekokonaisuuden täytäntöönpanon aloittamiseksi sekä komission ja korkean edustajan yhteisen tiedonannon pohjalta Eurooppa-neuvosto kehottaa edistymään nopeasti seuraavin tavoin:
  - EU ja sen jäsenvaltiot lisäävät humanitaarista apuaan
  - eteläisen Välimeren maissa käynnissä olevia avustushelmia tarkastellaan ja kohdennetaan uudelleen käyden mahdollisuuksien mukaan vuoropuhelua asianomaisten maiden kanssa
  - EIP:n toimien ylärajaa olisi nostettava miljardilla eurolla poliittisia uudistuksia toteuttavien Välimeren maiden osalta ilman, että supistetaan EU:n toimia sen itäisissä naapurimaissa
  - Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankin (EBRD) osakkeenomistajien olisi harkittava pankin toiminnan mahdollista laajentamista eteläisen naapurialueen maihin
  - ehdotukset Paneurooppa–Välimeri-alkuperäsäännöistä olisi hyväksyttävä viipymättä, ja komissiota pyydetään tekemään ehdotuksia muista keinoista kaupan ja ulkomaisten suorien investointien vauhdittamiseksi kyseisellä alueella lyhyellä, keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä.
25. Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille puheenjohtajavaltion ja komission äskettäin tekemän vierailun Egyptiin osana ensimmäistä vaihetta neuvotteluissa, joiden tarkoituksena on edistää muuttoliikettä koskevaa kokonaisvaltaista lähestymistapaa eteläisen naapurialueen ja Euroopan unionin maiden välillä. Eurooppa-neuvosto pyytää tässä yhteydessä komissiota esittämään maahanmuuttoa koskevaa kokonaisvaltaista lähestymistapaa ja liikkuvuuskuumppanuutta koskevat ehdotuksensa hyvissä ajoin ennen kesäkuun Eurooppa-neuvostoa.
26. Lisäksi Eurooppa-neuvosto toivoo komission esittävän ennen kesäkuun Eurooppa-neuvostoa suunnitelman valmiuksien kehittämiseksi muutto- ja pakolaisvirtojen hallitsemiseksi. Kesäkuuhun 2011 mennessä olisi päätävä sopimukseen Frontexin voimavarojen lisäämistä koskevasta asetuksesta. Tällä välin komissio järjestää lisä-

resursseja viraston Hermes 2011 -operaation ja Poseidon 2011 -operaation tueksi, ja jäsenvaltioita pyydetään antamaan lisää henkilöstö- ja teknisiä voimavaroja. EU ja sen jäsenvaltiot ovat valmiit osoittamaan solidaarisuuttaan konkreettisella tavalla jäsenmaille, joita muuttoliike koskettaa suorimmin, ja tarjoamaan tarvittavaa tukea tilanteen kehittyessä.

III JAPANI

27. Euroopan unioni tukee Japania sen pyrkiessä voittamaan haasteet, joista sen on selvittävä maanjäristyksen ja tsunamin iskeytyä traagisin seurauksin.
28. Japanin hallituksen esitettyä alustavan pyynnön unioni on lähettämässä avustustarvikkeita hätää kärsivälle väestölle. Se on pyydettyä valmis antamaan lisää tukea. Yleisesti ottaen EU on kiinnostunut kehittämään katastrofiavun alan yhteistyötä Japanin kanssa.
29. Euroopan unioni kiittää Japanin viranomaisten ripeää ja päättäväistä toimintaa rahoitusmarkkinahäiriöiden hoidossa. Se on tyytyväinen G7-maiden toimintaan jenin puolesta. Se on valmis tekemään täyttä yhteistyötä Japanin kanssa näiden tapahtumien talous- ja finanssivaikutusten torjumiseksi, mukaan lukien G8- ja G20-maiden puitteissa.
30. Tulevaisuutta ajatellen Eurooppa-neuvosto toteaa jälleen EU:n ja Japanin suhteiden strategisen merkityksen. Tulevaa huippukokousta on käytettävä tämän suhteen vahvistamiseksi ja yhteisten intressien edistämiseksi. Tämä tarkoittaa mahdollisesti vapaakauppasopimusneuvottelujen käynnistämistä, mihin antaisi mahdollisuuden Japanin valmius käsitellä muun muassa kysymyksiä tullien ulkopuolisista esteistä ja julkisten hankintojen rajoittamisesta.
31. Tässä yhteydessä Eurooppa-neuvosto painottaa, että näistä tapahtumista on otettava opiksi kaikki mahdollinen ja annettava julkisuuteen kaikki tarvittavat tiedot. Se muistuttaa, että energialähteiden valinta kuuluu jäsenvaltioiden toimivaltaan ja kehottaa ryhtymään toimiin ensisijaisesti seuraavien näkökohtien suhteen:
  - EU:n kaikkien ydinlaitosten turvallisuus olisi tarkistettava kattavan ja avoimen riskin- ja turvallisuusarvioinnin avulla ("stressitestit"); Euroopan ydinturvallisuusviranomaisten ryhmää (ENSREG) ja komissiota pyydetään määrittelemään mahdollisimman nopeasti näiden testien laajuus ja menettelyt koordinoituissa puitteissa Japanin onnettomuudesta saadut kokemukset huomioon ottaen ja jäsenvaltioiden aktiivisella tuella siten, että tarjolla olevaa (etenkin Länsi-Euroopan ydinalan sääntelyviranomaisten järjestön WENRAn) asiantuntemusta käytetään perusteellisesti hyödyksi; arvioinnit suoritetaan riippumattomien kansallisten viranomaisten toimesta ja vertaisarviointien avulla; nii-

den tuloksista sekä kaikista tarvittavista jatkotoimista, jotka tullaan toteuttamaan, olisi ilmoitettava komissiolle ja ENSREGin sisällä, ja niistä olisi tiedotettava julkisesti; Eurooppa-neuvosto arvioi alustavia tuloksia vuoden 2011 loppuun mennessä komission antaman selvityksen pohjalta

- ydinlaitosten turvallisuuden varmistaminen on ensisijaisen tärkeää eikä se luonnollisestikaan voi pysähtyä rajoillemme. EU pyytää, että samanlaisia stressitestejä toteutetaan sekä nykyisissä että suunnitteilla olevissa laitoksissa naapurimaissa ja koko maailmassa; tässä yhteydessä olisi hyödynnettävä kaikki alan kansainvälisten organisaatioiden tarjoama asiantuntemus
- EU:ssa olisi asetettava ja jatkuvasti parannettava mahdollisimman korkeita ydinturvallisuusstandardeja, joita olisi edistettävä myös kansainvälisesti
- komissio aikoo tarkastella ydinlaitosten turvallisuutta koskevaa voimassa olevaa lainsäädäntöä ja sääntelyä ja tulee ehdottamaan tarvittavia parannuksia vuoden 2011 loppuun mennessä. Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että ydinlaitosten turvallisuudesta annettu direktiivi pannaan kaikilta osin täytäntöön. Käytetyn ydinpolttoaineen ja radioaktiivisen jätteen huoltoa koskeva direktiiviehdotus olisi hyväksyttävä mahdollisimman pian. Komissiota pyydetään pohtimaan, miten ydinturvallisuutta voitaisiin edistää naapurimaissa
- EU:lle ja koko maailmalle aiheutuvia vaikutuksia on seurattava tarkkaan eritoten G20:n puitteissa kiinnittäen erityistä huomiota energian ja hyödykkeiden hintojen vaihteluun.

***

LIITE I

EURO PLUS -SOPIMUS VAHVEMPI TALOUSPOLITIIKAN KOORDINOINTI KILPAILUKYVYN JA LÄHENTYMISEN EDISTÄMISEKSI

Euroalueen valtion- tai hallitusten päämiehet ovat hyväksyneet Euro Plus -sopimuksen, johon Bulgaria, Tanska, Latvia, Liettua, Puola ja Romania ovat liittyneet ja jolla vahvistetaan rahaliiton talouspilaria, päästään uudenlaiseen talouspolitiikan koordinointiin euroalueella ja parannetaan kilpailukykyä, mikä tulee johtamaan syvempään lähentymiseen. Tämä sopimus koskee ensisijaisesti aloja, jotka kuuluvat kansalliseen toimivaltaan ja ovat kilpailukyvyn lisäämisen ja haitallisen epätasapainon välttämisen kannalta avainasemassa. EU:n nopeampi ja kestävämpi kasvu keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä, kansalaisten tulotason nousu ja sosiaalisten

malliemme säilyttäminen edellyttävät kilpailukykyä. Muut jäsenvaltiot voivat osallistua vapaaehtoiselta pohjalta.

Tämä uusittu pyrkimys kilpailukykyä ja lähentymistä edistävään vahvempaan talouspolitiikan koordinointiin perustuu neljään ohjaavaan sääntöön:

- a. Se on EU:n nykyisen talouden ohjaus- ja hallintajärjestelmän mukainen ja vahvistaa sitä tuoden samalla lisäarvoa. Se on johdonmukainen nykyisten välineiden (Eurooppa 2020 -strategia, EU-ohjausjakso, yhdenmetyt suuntaviivat, vakaus- ja kasvusopimus ja uusi makrotalouden valvontakehys) kanssa ja rakentuu niille. Se edellyttää erityistä pyrkimystä edetä nykyisiä järjestelyjä pidemmälle, ja siihen sisältyy aikaisemmin sovittua kunnianhimoisempia konkreettisia sitoumuksia ja toimia toteuttamisaikatauluineen. Nämä uudet sitoumukset sisällytetään kansallisiin uudistus- ja vakaushjelmiin ja niitä valvotaan säännöllisesti; komissiolla on vahva keskeinen rooli sitoumusten täytäntöönpanon valvonnassa, ja neuvoston kaikki asiaan kuuluvat kokoonpanot ja euroryhmä tulevat osallistumaan työhön. Euroopan parlamentti osallistuu täysimääräisesti toimivaltansa puitteissa. Työmarkkinaosapuolet ovat täysimääräisesti mukana EU:n tasolla sosiaalialan kolmikantahuippukokouksen kautta.
- b. Se tulee olemaan kohdennettu ja toimintahakuinen ja kattamaan ensisijaiset politiikka-alat, jotka ovat olennaisia kilpailukyvyn ja lähentymisen edistämisen kannalta. Siinä keskitytään toimiin, joiden osalta jäsenvaltioilla on toimivalta. Valituilla politiikka-aloilla sovitaan yhteisistä tavoitteista valtion- tai hallitusten päämiesten tasolla. Osallistuvat jäsenvaltiot pyrkivät näihin tavoitteisiin omalla politiikkayhdistelmällään ottaen huomioon erityiset haasteensa.
- c. Valtion- tai hallitusten päämiehet tekevät joka vuosi konkreettiset kansalliset sitoumukset. Tällöin jäsenvaltiot ottavat huomioon parhaat toimintatavat ja ottavat vertailuarvoksi parhaiten suoriutuvat maat Euroopassa ja muiden strategisten kumppaneiden joukossa.

Euroalueen ja osallistuvien jäsenvaltioiden valtion- tai hallitusten päämiehet valvovat vuositasolla poliittisesti sitoumusten täytäntöönpanoa ja edistymistä yhteisten politiikkatavoitteiden toteuttamisessa komission raportin perusteella. Lisäksi jäsenvaltiot sitoutuvat kuulemaan kumppaneitaan ennen sellaisten suurten talousuudistusten hyväksymistä, joilla saattaa olla heijastusvaikutuksia.
- d. Osallistuvat jäsenvaltiot ovat täysin sitoutuneita sisämarkkinoiden toteuttamiseen, joka on ratkaisevan tärkeää EU:n ja euroalueen kilpailukyvyn parantamisessa. Prosessi tulee olemaan kaikilta osin perussopimuksen mukainen. Tässä sopimuksessa otetaan kaikilta osin huomioon sisämarkkinoiden eheys.

Tavoitteemme

Osallistuvat jäsenvaltiot tekevät kaikkensa seuraavien tavoitteiden saavuttamiseksi:

- Kilpailukyvyyn parantaminen
- Työllisyyden parantaminen
- Julkisen talouden kestävyuden lisääminen entisestään
- Rahoitusvakauden vahvistaminen.

Kukin osallistuva jäsenvaltio esittää toimenpiteet, jotka se toteuttaa näiden tavoitteiden saavuttamiseksi. Jos jäsenvaltio voi osoittaa, ettei toimia tarvita yhdellä tai useammalla alalla, se ei esitä niitä. Kukin maa valitsee yhteisten tavoitteiden saavuttamisen edellyttämät politiikkatoimet, mutta erityistä huomiota kiinnitetään jäljempänä esitettyihin mahdollisiin toimenpiteisiin.

Konkreettiset politiikkasitoumukset ja valvonta

Valtion- tai hallitusten päämiehet valvovat poliittisesti edistymistä edellä mainittujen yhteisten tavoitteiden toteuttamisessa käyttäen apuna joukkoa indikaattoreita, joilla mitataan kilpailukykyä, työllisyyttä, julkisen talouden kestävyyttä ja rahoitusvakautta. Maat, joilla on suuria haasteita jollakin näistä alueista, tunnustetaan, ja niiden on sitouduttava selvittämään ongelmansa määrätyn ajan kuluessa.

a. Kilpailukyvyyn parantaminen

Edistymistä arvioidaan palkka- ja tuottavuuskehityksen sekä kilpailukyvyyn mukauttamistarpeiden perusteella. Sen arvioimiseksi, kehittyvätkö palkat tuottavuuden mukaan, yksikkötyökustannuksia seurataan tietyllä ajanjaksolla ja verrataan muiden euromaiden ja tärkeimpien vertailukelpoisten kauppakumppaneiden kehitykseen. Kunkin maan kohdalla yksikkötyökustannukset arvioidaan koko talouden osalta ja jokaisen keskeisen sektorin (teollisuus, palvelut, avoin ja suljettu sektori) osalta. Laaja ja jatkuva kasvu voi johtaa kilpailukyvyyn heikkenemiseen etenkin, jos siihen liittyy vaihtotaseen alijäämän syveneminen ja osuuksien menettäminen vientimarkkinoilla. Kilpailukyvyyn parantamistoimia vaaditaan kaikilta mailta, mutta erityistä huomiota kiinnitetään niihin maihin, joiden haasteet ovat poikkeuksellisen suuria. Koko euroalueen tasapainoisen ja yleisen kasvun varmistamiseksi tullaan harkitsemaan erityisiä välineitä ja yhteisiä aloitteita tuottavuuden parantamiseksi muita hitaammin edistyvillä alueilla.

Kukin maa vastaa omista kilpailukyvyyn parantamiseen tähtäävistä konkreettisista politiikkatoimistaan, mutta erityistä huomiota kiinnitetään seuraaviin uudistuksiin:

- i) työmarkkinaosapuolten välisessä vuoropuhelussa ja työelämän suhteissa noudatettavat kansalliset menettelytavat huomioon ottaen toimet, joilla varmistetaan tuottavuuden kehityksen mukainen kustannuskehitys esimerkiksi:
  - tarkastelemalla palkanasetantaa ja tarvittaessa sitä, kuinka keskitetysti palkkaneuvottelut käydään, sekä indeksointimekanismeja, säilyttäen samalla työmarkkinaosapuolten autonomia kollektiivisissa neuvotteluissa

- huolehtimalla siitä, että julkisen alan palkkaratkaisut tukevat kilpailukyvyyn parantamispyrkimyksiä yksityisellä sektorilla (ottaen huomioon, että julkisen alan palkkapolitiikalla on merkittävä signaali vaikutus).

ii) tuottavuuden lisäämiseen tähtäävät toimet, kuten:

- suojaajien alojen avaaminen edelleen kansallisen tason toimilla, joilla poistetaan perusteettomat rajoitukset asiantuntijapalveluilta ja vähittäismarkkinoilta sekä lisätään kilpailua ja tehokkuutta ottaen unionin säännöstö kaikilta osin huomioon
- erityiset toimet, joilla parannetaan koulutusjärjestelmiä sekä tehostetaan tutkimus- ja kehitystoimintaa, innovointia ja infrastruktuuria
- toimet, joilla parannetaan liiketoimintaympäristöä, erityisesti pk-yritysten osalta, muun muassa vähentämällä byrokratiaa ja parantamalla sääntelyä (esim. konkurssi- ja kauppalainsäädäntöä).

b. Työllisyyden parantaminen

Euroalueen kilpailukyky edellyttää hyvin toimivia työmarkkinoita. Edistymistä arvioidaan sellaisten indikaattorien perusteella kuin pitkäaikais- ja nuorisotyöttömyysasteet sekä työvoimaosuudet.

Kukin maa vastaa omista työllisyyden parantamiseen tähtäävistä konkreettisista politiikkatoimistaan, mutta erityistä huomiota kiinnitetään seuraaviin uudistuksiin:

- työmarkkinauudistukset joustoturvan edistämiseksi, laittoman työnteon vähentämiseksi ja työvoimaosuuden lisäämiseksi
- elinikäinen oppiminen
- verouudistukset, kuten työn verotuksen alentaminen työnteon kannattavuuden varmistamiseksi säilyttäen samalla kokonaisverotulojen taso, sekä toimet, joilla helpotetaan kotitalouden toisen osapuolen osallistumista työmarkkinoille.

c. Julkisen talouden kestävyuden parantaminen

Vakaus- ja kasvusopimuksen täyden täytäntöönpanon varmistamiseksi on kiinnitettävä erityistä huomiota seuraaviin seikkoihin:

- **Eläkkeiden, terveydenhuollon ja sosiaalietuuksien kestävyys**

Tätä arvioidaan erityisesti kestävyysvajeindikaattorien perusteella¹. Näillä indikaattoreilla mitataan, ovatko velkatasot kestäviä nykyiset toimintapolitiikat, erityisesti eläkejärjestelmät ja terveydenhuolto- ja etuusjärjestelmät sekä väestötekijät huomioon ottaen.

¹ Kestävyysvaje kuuluu komission ja jäsenvaltioiden hyväksymiin indikaattoreihin, joilla arvioidaan julkisen talouden kestävyyttä.

Eläkkeiden ja sosiaalietuuksien kestävyys- ja riittävyyden varmistamiseen uudistuksiin voisivat kuulua:

- eläkejärjestelmän mukauttaminen kansalliseen väestötilanteeseen esimerkiksi mukauttamalla todellinen eläkkeellesiirtymisikä elinajanodotteeseen tai nostamalla osallistumisastetta
- varhaiseläkejärjestelmien rajoittaminen ja kohdennettujen kannustimien käyttö iäkkäiden työntekijöiden palkkaamiseksi (erityisesti yli 55-vuotiaiden ikäryhmässä).

• Kansalliset finanssipolitiikan säännöt

Osallistuvat jäsenvaltiot sitoutuvat siirtämään vakauserä- ja kasvusopimuksessa asetetut EU:n finanssipolitiikan säännöt kansalliseen lainsäädäntöön. Jäsenvaltioilla on yhä oikeus valita käytettävä kansallinen oikeudellinen väline, mutta niiden on varmistettava, että se on tarpeeksi sitova ja kestävä (esimerkiksi perustuslaki tai puitelaki). Kukin maa päättää myös itse säännön varsinaisesta muotoilusta (se voidaan toteuttaa esimerkiksi ”velkajarrun”, perusjäsmään liittyvän säännön tai menosäännön muodossa), mutta sillä olisi varmistettava julkisen talouden kurinalaisuus niin kansallisella kuin alueellisellakin tasolla. Kansallisten parlamenttien oikeuksia täysin kunnioittaen komissiolla on mahdollisuus tulla kuulluksi tarkasteltaessa yksittäisiä finanssipoliittisia sääntöjä ennen niiden hyväksymistä sen varmistamiseksi, että ne ovat yhteensopivia EU:n sääntöjen kanssa ja tukevat niitä.

d. Rahoitusvakauden vahvistaminen

Euroalueen kokonaisvakauden perusta on vahva rahoitusala. EU:n rahoitusalan valvonta- ja sääntelypuitteiden perusteellinen uudistaminen on aloitettu.

Tässä yhteydessä jäsenvaltiot sitoutuvat laatimaan kansallista lainsäädäntöä pankkikriisin ratkaisemiseksi noudattaen samalla kaikilta osin unionin säännöstöä. EU:n tasolla koordinoituja tiukoja pankkien stressitestejä tullaan toteuttamaan säännöllisesti. Tämän lisäksi Euroopan järjestelmäriskikomitean puheenjohtajaa ja euroryhmän puheenjohtajaa pyydetään tiedottamaan valtion- tai hallitusten päämiehille säännöllisesti sellaisista euroalueen makrotalouden ja rahoitusmarkkinoiden vakauteen ja makrotalouden kehitykseen liittyvistä kysymyksistä, jotka edellyttävät erityistoimia. Kukin jäsenvaltion osalta valvotaan tarkasti erityisesti pankkien, kotitalouksien ja finanssialan ulkopuolisten yritysten yksityisen velan tasoa.

***

Edellä mainitun lisäksi kiinnitetään huomiota veropolitiikkojen koordinointiin.

Välitön verotus kuuluu edelleen kansalliseen toimivaltaan. Veropolitiikkojen käytännön koordinointi on tärkeä osa talouspolitiikan tehokkaampaa koordinointia euroalueella julkisen talouden vakauttamisen ja talouskasvun tukemiseksi. Tässä yhteydessä jäsenvaltiot sitoutuvat käymään rakenteellisia keskusteluja vero-

poliittisista kysymyksistä erityisesti parhaiden käytäntöjen vaihtamiseksi, haitallisten käytäntöjen välttämiseksi sekä veropetosten ja veronkierron torjuntaa koskevien ehdotusten tekemiseksi.

Yhteisen yhtiöveropohjan kehittäminen voisi olla tuloneutraali keino varmistaa kansallisten verotusjärjestelmien välinen johdonmukaisuus ottaen samalla huomioon kansalliset verotusstrategiat sekä edistää julkisen talouden kestävyyttä ja eurooppalaisten yritysten kilpailukykyä.

Komissio on toimittanut yhteistä yhdistettyä yhtiöveropohjaa koskevan säädösehdotuksen.

Konkreettiset vuosittaiset sitoumukset

Osoittaakseen todellisen sitoumuksensa muutoksiin ja varmistaakseen yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi tarvittavan poliittisen sysäyksen osallistuvat jäsenvaltiot sopivat vuosittain ylimmällä tasolla joukosta konkreettisia toimia, jotka toteutetaan 12 kuukauden kuluessa. Kukin jäsenvaltion vastuulla on täytäntöön pantavien yksittäisten politiikan toimien valitseminen, mutta valinnassa on otettava huomioon erityisesti edellä mainitut kysymykset. Nämä sitoumukset otetaan huomioon myös vuosittain toimitettavissa kansallisissa uudistusohjelmissa ja vakauseräohjelmissa, joita komissio, neuvosto ja euroryhmä arvioivat EU-ohjausjakson puitteissa.

***

LIITE II

EUROOPAN VAKAUSMEKANISMIN PÄÄPIIRTEET

Eurooppa-neuvosto on päättänyt lisätä seuraavan kohdan perussopimuksen 136 artiklaan:

”Jäsenvaltiot, joiden rahayksikkö on euro, voivat perustaa vakauserämekanismin, joka aktivoidaan, jos se on välttämätöntä koko euroalueen vakauden turvaamiseksi. Mahdollisen pyydetyn rahoitustuen myöntämiselle mekanismin puitteissa asetetaan tiukat ehdot.”

Tästä päätöksestä johtuen Eurooppa-neuvosto on ilmaissut olevansa yhtä mieltä siitä, että euroalueeseen kuuluvien jäsenvaltioiden on perustettava pysyvä vakauserämekanismi: Euroopan vakauserämekanismi (EVM). EVM aktivoidaan keskinäisellä sopimuksella¹, jos se on välttämätöntä koko euroalueen rahoitusvakauden turvaamiseksi. EVM ottaa hoitaakseen Euroopan rahoitusvakauserävälineen (ERVV) ja Euroopan rahoituskasvuvakuutusmekanismin (ERVM)

¹ Keskinäisellä sopimuksella tehty päätös on päätös, jonka äänestykseen osallistuvat jäsenvaltiot tekevät yksimielisesti, eli äänestyksestä pidäytyminen ei estä päätöksen hyväksymistä.

tehtävät antamalla ulkoista rahoitustukea euroalueen jäsenvaltioille kesäkuun 2013 jälkeen.

EVM:n rahoitustukea annetaan soveltaen tiukkaa ehdollisuutta makrotalouden sopeutusohjelman ja valtion velan kestävä tasoa koskevan huolellisen analyysin mukaisesti. Komissio toteuttaa analyysin yhdessä IMF:n ja yhteistyössä EKP:n kanssa. Tukea saavan jäsenvaltion edellytetään ottavan käyttöön asianmukainen yksityissektorin osallistumismuoto erityisolosuhteidensa mukaisesti ja noudattaen kaikilta osin IMF:n käytäntöjä.

EVM:n tosiasiallinen lainanantokyky tulee olemaan 500 miljardia euroa¹. Lainanantokyvyn riittävyyttä tarkastellaan uudelleen säännöllisin väliajoin ja vähintään joka viides vuosi. EVM pyrkii täydentämään lainanantokyykseen niin, että IMF osallistuu rahoitustukitoimiin ja että euroalueen ulkopuoliset jäsenvaltiot voivat myös osallistua tapauskohtaisesti.

Seuraavassa esitetään EVM:n rakenteen keskeiset piirteet.

Institutionaalinen muoto

EVM perustetaan euroalueen jäsenvaltioiden välisellä sopimuksella, ja se on hallitustenvälinen elin, johon sovelletaan kansainvälistä julkisoikeutta ja joka sijaitsee Luxemburgissa. EVM:n perussääntö vahvistetaan sopimuksen liitteessä.

Tehtävä ja rahoitusstrategia

EVM:n tehtävänä on hankkia rahoitusta ja antaa tiukkaa ehdollisuutta noudattaen koko euroalueen rahoitusvakauden turvaamiseksi rahoitustukea niille euroalueen jäsenvaltioille, joilla on tai joille uhkaa tulla vakavia rahoitusongelmia.

Euroalueen jäsenvaltiot siirtävät EVM:lle taloudelliset seuraamukset, joita niille on määrätty vakaus- ja kasvusopimuksen mukaisten ja makrotalouden epätasapainoa koskevien menettelyjen nojalla. Tällaiset seuraamukset muodostavat osan maksettua pääomaa.

EVM käyttää asianmukaista rahoitusstrategiaa varmistaakseen laajasti rahoituksensaantinsa sekä voidakseen myöntää jäsenvaltioille rahoitustukipaketteja kaikissa markkinatilanteissa. Niihin liittyvät riskit hallitaan harjoittamalla asianmukaista varojen ja vastuiden hallintaa.

Hallinto

EVM:llä on hallintoneuvosto, joka koostuu euroalueen jäsenvaltioiden valtiovarainministereistä (äänioikeutetut jäsenet) ja jossa talous- ja raha-asioista vastaava Euroopan komission jäsen sekä EKP:n pääjohtaja ovat tarkkailijoina. Hallintoneuvosto valitsee äänioikeutettujen jäsentensä keskuudesta puheenjohtajan.

Hallintoneuvosto on EVM:n ylin päätöksentekuelin, ja se tekee seuraavat merkittävät päätökset keskinäisellä sopimuksella:

- rahoitustuen myöntäminen
- rahoitustuen ehdot ja edellytykset
- EVM:n lainanantokyky
- muutokset käytössä olevien välineiden valikoimaan.

Hallintoneuvosto tekee kaikki muut päätökset määräenemmistöllä, ellei toisin määrätä.

EVM:llä on johtokunta, joka huolehtii hallintoneuvoston sille annamista erityisistä tehtävistä. Kukin euroalueen jäsenvaltio nimeää yhden johtokunnan jäsenen ja yhden varajäsenen. Lisäksi komissio ja EKP nimeävät johtokuntaan kukin yhden tarkkailijan ja tämän varahenkilön. Johtokunta tekee kaikki päätöksensä määräenemmistöllä, ellei toisin määrätä.

Äänen painotus hallintoneuvostossa ja johtokunnassa on suhteessa kunkin jäsenvaltion merkitsemään EVM:n pääomaan. Määräenemmistöksi määritellään 80 prosenttia äänistä.

Hallintoneuvosto nimittää toimitusjohtajan, joka vastaa EVM:n päivittäisestä johtamisesta. Toimitusjohtaja toimii johtokunnan puheenjohtajana.

Pääomarakenne

EVM pyrkii saamaan ja säilyttämään korkeimman luottoluokituksen tärkeimmiltä luottoluokituslaitoksilta.

EVM:n merkitty pääoma on yhteensä 700 miljardia euroa. Tästä määrästä 80 miljardia euroa muodostuu maksetusta pääomasta, joka saadaan euroalueen jäsenvaltioilta vaiheittain viidessä heinäkuusta 2013 alkaen maksettavassa samansuuruisessa vuotuisessa erässä. Lisäksi EVM:n käytössä on myös yhdistelmä euroalueen jäsenvaltioiden antamien sitoumusten mukaista vaadittavaa maksettavaa pääomaa ja takauksia, joiden yhteismäärä on 620 miljardia euroa. Jäsenvaltiot sitoutuvat, siinä epätodennäköisessä tapauksessa että se osoittautuisi tarpeelliseksi vuosien 2013–2017 välisen siirtymävaiheen aikana, nopeuttamaan asianmukaisten välineiden asettamista käyttöön, jotta maksetun pääoman ja liikkeessä olevan EVM:n velan välinen suhde saadaan pidettyä vähintään 15 prosentissa.

Kunkin jäsenvaltion jakoperuste, joka määrää osuuden EVM:n merkitystä kokonaispääomasta, määräytyy EKP:n maksetun pääoman jakoperusteen mukaan liitteessä esitetyllä tavalla. Ratifioimalla EVM:n perustamissopimuksen jäsenvaltiot sitoutuvat oikeudellisesti maksamaan osuutensa merkitystä kokonaispääomasta.

Hallintoneuvosto tekee päätöksensä keskinäisellä sopimuksella, jos merkityn kokonaispääoman määrää on mukautettava tai jos pääomaa vaaditaan maksettavaksi, lukuun ottamatta jäljempänä kuvattuja erityistapauksia. Ensiksi johtokunta voi päättää yksinkertaisella enemmistöllä palauttaa – vaatimalla pääomaa maksettavaksi – maksetun pääoman tason, jos maksetun pääoman

¹ Euroopan rahoitusvakausvälineen ja EVM:n välisen siirtymävaiheen aikana yhteenlaskettu lainanantokyky ei ylitä tätä määrää.

määrä on vähentynyt tappioiden kattamisen johdosta¹. Toiseksi otetaan käyttöön vaadittaessa toimeenpantava takausmenettely, jonka perusteella EVM:n osuudenomistajia voidaan vaatia maksamaan pääomaa automaattisesti, jos se on tarpeen EVM:n velkojille suoritettavan maksun laiminlyönnin välttämiseksi. Kunkin osuudenomistajan vastuu rajoittuu kaikissa tapauksissa sen osuuteen merkitystä pääomasta.

Sellaisen jäsenvaltion² osuus merkitystä pääomasta, joka liittyy EVM:ään heinäkuun 2013 jälkeen, määräytyy alkuperäisiin osuuksiin sovellettavien ehtojen mukaisesti. Hallintoneuvosto päättää keskinäisellä sopimuksella käytännön vaikutuksista merkityn pääoman kokonaismäärään ja pääoman jakautumiseen jäsenvaltioiden kesken.

Niin kauan kuin EVM:ää ei ole aktivoitu ja jos sen tosiasiallinen lainantokyky on vähintään 500 miljardia euroa, EVM:n maksetun pääoman sijoittamisesta saatu tuotto palautetaan jäsenvaltioille sen jälkeen, kun siitä on vähennetty toimintakustannukset. EVM:n ensimmäisen aktivoimisen jälkeen EVM:n pääoman sijoittamisesta ja rahoitustukitoiminnasta saatavat tuotot pidetään EVM:ssä. Jos maksettu pääoma kuitenkin ylittää EVM:n lainantokyvyn ylläpitämiseksi vaaditun määrän, johtokunta voi päättää yksinkertaisella enemmistöllä jakaa euroalueen jäsenvaltioille osinkoa niiden jakoperusteen mukaan.

Välineet

Jos koko euroalueen vakauden turvaaminen sitä edellyttää, EVM antaa perussopimuksen 136 artiklaan tehdyn muutoksen mukaisesti rahoitustukea tiukan ehdollisesti makrotalouden sopeutusohjelman puitteissa ja suhteessa jäsenvaltion epätasapainon vakavuuteen. Tukea annetaan lainojen muodossa. Se voi kuitenkin poikkeuksellisesti toimia myös joukkovelkakirjalainojen ensimarkkinoilla tiukasti ehdollisuuteen sidotun makrotalouden sopeutusohjelman pohjalta ja jos hallintoneuvosto hyväksyy sen keskinäisellä sopimuksella.

• EVM:n vakaustuki

EVM voi myöntää lyhyen tai keskipitkän aikavälin vakaustukea euroalueen jäsenvaltiolle, jolla on vakavia rahoitusongelmia. EVM:n vakaustuen saaminen edellyttää makrotalouden sopeutusohjelmaa ja politiikan asianmukaista ehdollisuutta oikeassa suhteessa tuettavan jäsenvaltion epätasapainon vakavuuteen. Ohjelman kesto ja laina-ajat riippuvat epätasapainon luonteesta ja tukea saavien jäsenvaltioiden todennäköisistä mahdollisuuksista saada taas rahoitusta markkinoilta ajassa, jona EVM:n varat ovat käytettävissä.

¹ Katettavan tappion aiheuttaneen jäsenvaltion äänioikeus pidetään kyseistä päätöstä tehtäessä.

² Jäsenvaltion liittyessä euroalueeseen siitä tulee EVM:n täysivaltainen jäsen.

• Ensimarkkinoiden tukiväline

Maksimoidakseen antamansa tuen kustannustehokkuuden EVM voi ostaa ensimarkkinoilla sellaisen jäsenvaltion joukkovelkakirjalainoja, jolla on vakavia rahoitusongelmia. Joukkovelkakirjalainojen ostamisen ehdot ja edellytykset määritellään rahoitustuen ehtoja koskevassa päätöksessä.

Hallintoneuvosto voi tarkistaa EVM:n käytettävissä olevia välineitä ja voi päättää tehdä muutoksia käytössä olevien välineiden valikoimaan.

IMF:n osallistuminen

EVM tekee erittäin tiivistä yhteistyötä IMF:n kanssa rahoitustuen antamisessa³. Kaikissa olosuhteissa pyritään IMF:n aktiiviseen osallistumiseen sekä teknisesti että rahoituksessa. Komissio ja IMF tekevät yhdessä velkakestävyysanalyysin yhteistyössä EKP:n kanssa. Komissio ja IMF neuvottelevat yhdessä EVM:n ja IMF:n yhteistä tukea koskevat politiikkaehdot yhteistyössä EKP:n kanssa.

Rahoitustuen aktivointi, ohjelmien seuranta ja jatkotoimet

EVM:n rahoitustuki aktivoidaan aina jäsenvaltion euroalueen muille jäsenvaltioille esittämän pyynnön perusteella. Euroryhmä ilmoittaa neuvostolle, että tuen aktivointia koskeva pyyntö on esitetty. Tällaisen pyynnön saatuaan hallintoneuvosto pyytää komissiota arvioimaan yhteistyössä EKP:n kanssa, vaarantuuko koko euroalueen rahoitusvakaus, ja suorittamaan asianomaisen jäsenvaltion julkisen velan kestävydestä huolellisen analyysin yhdessä IMF:n ja yhteistyössä EKP:n kanssa. Tämän jälkeen EVM:n rahoitustuen aktivointi etenee seuraavien vaiheiden mukaan:

- Jos pyydetään EVM:n vakaustukea, komissio arvioi yhdessä IMF:n ja yhteistyössä EKP:n kanssa tukea saavan jäsenvaltion todelliset rahoitustarpeet ja edellytetyt yksityissektorin osallistumisen luonteen. Niiden olisi oltava IMF:n käytäntöjen mukaisia.
- Hallintoneuvosto antaa kyseisen arvion perusteella komission tehtäväksi neuvotella yhdessä IMF:n ja yhteistyössä EKP:n kanssa makrotalouden sopeutusohjelman asianomaisen jäsenvaltion kanssa ja kirjata sen yksityiskohdat yhteisymmärrysmuistioon.
- Komissio ehdottaa neuvostolle päätöstä, jolla vahvistetaan makrotalouden sopeutusohjelma. Hallintoneuvosto päättää rahoitustuen myöntämisestä ja sen antamista koskevista ehdoista ja edellytyksistä. Neuvoston hyväksyttyä ohjelman komissio allekirjoittaa yhteisymmärrysmuistion euroalueen jäsenvaltioiden

³ IMF:n osallistumisessa noudatetaan kuitenkin sen sopimuksen mukaista toimeksiantoa ja IMF:n johtokunnan sovellettavia päätöksiä ja politiikkoja.

puolesta edellyttäen, että hallintoneuvosto antaa asialle etukäteen hyväksyntänsä keskinäisellä sopimuksella. Sen jälkeen johtokunta hyväksyy rahoitustukea koskevan sopimuksen, joka sisältää annettavaa rahoitustukea koskevat tekniset näkökohdat.

- Komissio vastaa yhdessä IMF:n ja yhteistyössä EKP:n kanssa makrotalouden sopeutusohjelmassa edellytetyn politiikan ehdollisuuden noudattamisen seurannasta. Komissio raportoi asiasta neuvostolle ja johtokunnalle. Johtokunta päättää raportin perusteella keskinäisellä sopimuksella uusien lainaerien maksusta.
- Hallintoneuvoston keskusteltua asiasta neuvosto voi komission ehdotuksesta päättää toteuttaa ohjelman jälkeistä valvontaa, jota voidaan jatkaa siihen saakka, kun tietty määrä rahoitustuesta on maksettu takaisin.

Yhdenmukaisuus EU:n monenvälisen valvontakehyksen kanssa

EU:n jäsenvaltioilta pyydetään hyväksyntä sille, että euroalueen jäsenvaltiot voivat antaa komissiolle tehtäväksi suorittaa yhdessä IMF:n ja yhteistyössä EKP:n kanssa rahoitustukea pyytävän jäsenvaltion velan kestävää tasoa koskevan analyysin, valmistella rahoitustukeen liitettävän sopeutusohjelman ja seurata sen toteuttamista.

Hallintoneuvosto voi itsenäisesti päättää rahoitustuen myöntämisestä ja ehdoista hallitusten välisellä tasolla, mutta tehostetun valvonnan tai makrotalouden sopeutusohjelman nojalla vahvistetun politiikan ehdollisuuden on oltava EU:n valvontakehyksen mukainen ja sillä on taattava EU:n menettelyjen noudattaminen. Komissio aikoo tätä varten ehdottaa asetusta, jossa selvennetään perussopimuksen 136 artiklan mukaiset tarvittavat menettelyvaiheet, jotta politiikan ehdollisuus kirjattaisiin neuvoston päätöksiin ja varmistettaisiin yhdenmukaisuus EU:n monenvälisen valvontakehyksen kanssa. Neuvosto ja komissio antavat Euroopan parlamentille säännöllisesti tietoja EVM:n perustamisesta ja toiminnasta.

Hinnoittelu

Hallintoneuvosto päättää tuettavalle jäsenvaltiolle annettavan rahoitustuen hinnoittelurakenteesta.

EVM voi antaa kiinteä- tai vaihtuvakorkoista lainaa. EVM:n hinnoittelu noudattaa IMF:n hinnoitteluperiaatteita ja vaikka EVM:n rahoituskustannukset aina katetaan, hinnoitteluun sisällytetään asianmukainen riskilisa.

EVM:n lainoihin sovelletaan seuraavaa hinnoittelurakennetta:

- 1) EVM:n rahoituskustannukset
- 2) kaikkiin lainoihin sovelletaan 200 peruspisteen maksua
- 3) kolmen vuoden jälkeen maksamattomiin lainamääriin sovelletaan 100 peruspisteen lisämaksua.

Laina-ajaltaan kolmea vuotta pidempien kiinteäkorkoisten lainojen marginaali on 200 peruspisteen maksun painotettu keskiarvo kolmelta ensimmäiseltä vuodelta ja 200 peruspisteen ja 100 peruspisteen painotettu keskiarvo seuraavilta vuosilta.

Hinnoittelurakenne määritellään EVM:n hinnoittelupolitiikassa, jota tarkistetaan määräajoin.

Yksityisen sektorin osallistuminen

1. Yksityisen sektorin osallistumista koskevat järjestelyt

Yksityisen sektorin riittävää ja oikeasuhteista osallistumista odotetaan tapauskohtaisesti silloin, kun tuensaajavaltio saa rahoitustukea. Osallistumisen luonne ja laajuus määritetään tapauskohtaisesti, ja se riippuu IMF:n käytäntöä noudattaen¹ tehdyn velkakestävyysanalyysin tuloksista ja mahdollisista vaikutuksista euroalueen rahoitusvakauteen.

- a) Jos kestävyysanalyysin perusteella todetaan, että makrotalouden sopeutusohjelmalla on realistiset mahdollisuudet palauttaa julkinen velka kestäväle uralle, tukea saavan jäsenvaltion on tehtävä aloitteita, joiden tarkoituksena on kannustaa tärkeimpiä yksityisiä sijoittajia pitämään sijoituksensa ennallaan (esimerkiksi ”Wienin aloitteen” kaltainen lähestymistapa). Komissio, IMF, EKP ja Euroopan pankkiviranomainen (EPV) osallistuvat tiiviisti tällaisten aloitteiden toteuttamisen seurantaan.
- b) Jos kestävyysanalyysin perusteella todetaan, että makrotalouden sopeutusohjelmalla ei ole realistisia mahdollisuuksia palauttaa julkista velkaa kestäväle uralle, tukea saavan jäsenvaltion edellytetään ryhtyvän vilpittömästi aktiivisiin neuvotteluihin velkojensa kanssa varmistakseen niiden suoran osallistumisen velkakestävyyspalauttamiseen. Rahoitustuen myöntämisen edellytyksenä on, että jäsenvaltiolla on uskottava suunnitelma ja se osoittaa olevansa riittävän sitoutunut varmistamaan yksityisen sektorin riittävän ja oikeasuhteisen osallistumisen. Edistymistä suunnitelman toteuttamisessa seurataan ohjelman mukaisesti ja se otetaan huomioon lainaerien maksupäätöksissä.

Tukea saavan jäsenvaltion on noudatettava seuraavia periaatteita velkojien kanssa käytävissä neuvotteluissa:

- o *Oikeasuhteisuus*: jäsenvaltion on haettava ratkaisuja, jotka ovat oikeassa suhteessa sen velkakestävyysongelmaan.
- o *Avoimuus*: asianomaisen jäsenvaltion on käytävä avointa vuoropuhelua velkojien kanssa ja toimitettava niille ajoissa asiaankuuluvat tiedot.

¹ IMF:n mukaan velan katsotaan olevan kestävä, kun lainanottajan odotetaan kykenevän hoitamaan edelleen velkojaan joutumatta tekemään epärealistisen laajaa oikaisua tuloihinsa ja menoihinsa. Tämän arvion perusteella määritetään rahoituksen saatavuus ja asianmukainen taso.

- o *Oikeudenmukaisuus:* jäsenvaltion on kuultava velkojia julkisen velan maksuaikataulun tai lainaehtojen uudelleenjärjestelyjen suunnittelusta neuvotteluratkaisuihin pääsemiseksi. Velan nettohyökyarvoa alentavia toimenpiteitä voidaan harkita vain, jos on todennäköistä, että muut vaihtoehdot eivät tuota odotettuja tuloksia.
- o *Rajatyttävä koordinointi:* yksityisen sektorin osallistumista edistävien toimenpiteiden suunnittelussa otetaan asianmukaisesti huomioon kriisin leviämisen vaara ja mahdolliset heijastusvaikutukset muihin jäsenvaltioihin ja kolmansiiin maihin. Asianomainen jäsenvaltio huolehtii toteutettujen toimenpiteiden lisäksi asianmukaisesta tiedotuksesta, jolla pyritään säilyttämään koko euroalueen rahoitusvakaus.

2. Yhteistoimintalausekkeet

Kaikkiin uusiin euroalueen valtion joukkovelkakirjalainoihin, joiden laina-aika on pitempi kuin yksi vuosi, sisällytetään heinäkuusta 2013 alkaen yhteistoimintalausekkeita. Yhteistoimintalausekkeilla helpotetaan valtion ja sen yksityisen sektorin velkojen välistä sopimista, kun kyse on yksityisen sektorin osallistumisesta. Yhteistoimintalausekkeiden sisällyttäminen joukkovelkakirjalainaan ei tarkoita sitä, että maksuhäiriön tai velan uudelleenjärjestelyn todennäköisyys olisi suurempi kyseisen lainan osalta. Vastaavasti yhteistoimintalausekkeiden sisällyttäminen ei vaikuta valtion velan velkojan asemaan.

Yhteistoimintalausekkeet vastaavat pääpiirteiltään Yhdysvaltain ja Yhdistyneen kuningaskunnan markkinoilla G10-ryhmän yhteistoimintalausekkeita koskevan raportin jälkeen yleisesti käytettyjä lausekkeita. Yhteistoimintalausekkeet otetaan käyttöön siten, että euroalueen jäsenvaltioiden tasapuoliset toimintaedellytykset säilyvät. Tämä merkitsee, että kaikissa euroalueen jäsenvaltioissa käytetään samanlaisia vakiomuotoisia lausekkeita, jotka on yhdenmukaistettu jäsenvaltioiden liikkeeseen laskemien joukkovelkakirjalainojen ehdoissa. Ne perustuvat samoihin periaatteisiin kuin New Yorkin osavaltion ja Englannin lainsäädännössä yleisesti käytetyt yhteistoimintalausekkeet.

Yhteistoimintalausekkeisiin sisältyy kollektiivinen uudelleenjärjestelylauseke, jonka nojalla joukkovelkakirjojen haltijoiden suuri enemmistö voi, kun moniin erillisiin joukkovelkakirjalainoihin sisältyy tällainen lauseke ja niihin sovelletaan yhden lainkäyttöalueen lainsäädäntöä, päättää enemmistöpäätöslausekkeen käyttämisestä tapauksissa, joissa uudelleenjärjestelyyn tarvittavaa velkojen enemmistöä ei muuten saavutettaisi yhden ainoan joukkovelkakirjalainan haltijoiden kesken. Asianmukaisesta edustuksesta huolehditaan. Tärkeimmistä kysymyksistä (esimerkiksi keskeiset maksuehdot, joukkovelkakirjojen muuntaminen tai vaihto) päätetään suuremmalla enemmistöllä kuin vähemmän tärkeistä asioista. Päätösvaltaisuutta koskevia asianmukaisia vaatimuksia sovelletaan. Asiaankuuluvien enemmistöjen sopimat muutokset sitovat kaikkia velkakirjojen haltijoita.

Asiaankuuluvan äänioikeuden epäämislausekkeen avulla varmistetaan asianmukainen äänestysmenettely. Vahingollisten oikeudenkäyntien estämiseksi harkitaan sopivia lausekkeita.

Yhteistoimintalausekkeet otetaan käyttöön yhteisesti sen varmistamiseksi, että niillä on samanlainen oikeusvaikutus kaikilla euroalueen lainkäyttöalueilla ja että euroalueen jäsenvaltioiden tasapuoliset toimintaedellytykset säilyvät. Euroalueen jäsenvaltiot toteuttavat tarvittavat toimenpiteet yhteistoimintalausekkeiden soveltamiseksi.

Euroalueen jäsenvaltiot saavat jatkaa vanhan, yhteistoimintalausekkeettoman velan jälleenrahoittamista ennalta määrätyn ehdoin kesäkuun 2013 jälkeen säilyttääkseen vanhojen joukkovelkakirjalainojen edellyttämän likviditeetin ja antaakseen euroalueen jäsenvaltioille riittävästi aikaa laskea hallitusti liikkeeseen uusia joukkovelkakirjalainoja kaikilla viitelaina-ajoilla. Yksityiskohtaisista oikeudellisista järjestelyistä yhteistoimintalausekkeiden sisällyttämiseksi euroalueen valtion joukkovelkakirjalainoihin päätetään EU:n valtion joukkolainamarkkinoita käsittelevän talous- ja rahoituskomitean alakomitean työn pohjalta markkinatoimijoiden ja muiden sidosryhmien asianmukaisen kuulemisen jälkeen, ja ne viimeistellään vuoden 2011 loppuun mennessä.

3. EVM:n etuoikeusasema

EVM antaa IMF:n tavoin rahoitustukea jäsenvaltiolle, jonka tavanomaisen markkinarahoituksen saanti on vaikeutunut. Valtion- tai hallitusten päämiehet ovat tämän huomioon ottaen todenneet, että EVM:llä on velkojana samankaltainen etuoikeusasema kuin IMF:llä, mutta hyväksyneet samalla, että IMF:llä on etuoikeusasema EVM:ään nähden.

Tätä sovelletaan 1. heinäkuuta 2013 alkaen rajoittamatta kuitenkaan Euroopan rahoitusvakausvälineen (ERVV) tai Kreikan rahoitusjärjestelyn mukaisten muiden sopimusten ehtoja.

ERVV:n ja EVM:n siirtymävaiheen järjestelyt

ERVV jatkaa alun perin kaavailun mukaisesti toimintaansa kesäkuun 2013 jälkeen erääntymättömien joukkovelkakirjalainojen hallinnoimiseksi. Se jatkaa toimintaansa, kunnes sille on maksettu kokonaisuudessaan jäsenvaltioille myönnettyt lainat ja se on hoitanut liikkeeseen laskettujen rahoitusvälineiden mukaiset sitoumuksensa sekä velvoitteensa maksaa takaisin takaajille. Voimassa oleviin lainajärjestelyihin sisältyvät käyttämättömät lainavaltuudet ja niitä vastaavat rahoitusvaltuudet tulisi siirtää EVM:ään (esim. vasta EVM:n voimaantulon jälkeen erääntyvien erien maksu ja rahoitus). ERVV:n ja EVM:n yhdistetty lainananto ei saa ylittää 500:tä miljardia euroa.

ERVV:stä EVM:ään tapahtuvan siirtymisen sujuvuuden varmistamiseksi EVM:n perustamisen käytännön valmistelut annetaan ERVV:n pääjohtajan tehtäväksi. Hän raportoi edistymisestä säännöllisesti euroryhmän työryhmälle.

Euroalueeseen kuulumattomien jäsenvaltioiden osallistuminen

Euroalueeseen kuulumattomat jäsenvaltiot voivat osallistua tapauskohtaisesti (*ad hoc* -pohjalta) EVM:n rinnalla euroalueen jäsenvaltioille tarkoitettuihin rahoitustukitoimiin. Jos euroalueeseen kuulumattomat jäsenvaltiot osallistuvat tällaisiin tukitoimiin, niillä on edustaja asiaankuuluvissa EVM:n elinten kokouksissa, joissa päätetään tuen myöntämisestä ja seurannasta. Niillä on oikeus saada ajoissa kaikki asiaankuuluvat tiedot ja niitä kuulla asianmukaisesti. Euroalueeseen kuuluvat jäsenvaltiot tukevat EVM:n samanarvoista asemaa velkojana ja EVM:n rinnalla kahdenvälisinä lainanantajina toimivien muiden jäsenvaltioiden samanarvoista asemaa.

Riidanratkaisu

Jos euroalueeseen kuuluvan jäsenvaltion ja EVM:n välillä tulee riitaa, joka liittyy EVM:n perustamissopimuksen tulkintaan ja soveltamiseen, hallintoneuvosto ratkaisee tämän riidan. Jos jäsenvaltio riitauttaa tämän päätöksen, riita-asia saatetaan Euroopan unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi SEUT 273 artiklan mukaisesti.

EVM:n ja kolmansien osapuolten välisen suhteen osalta sovitaan sovellettavasta laista ja toimivaltaisesta tuomioistuimesta oikeudellisissa ja sopimusasiakirjoissa, jotka laaditaan EVM:n ja kyseisten kolmansien osapuolten välillä.

LIITE:

EKP:n jakoperusteeseen perustuva EVM:n jakoperuste

<i>Maa</i>	<i>ISO</i>	<i>EVM:n jakoperuste</i>
<i>Itävalta</i>	<i>AT</i>	<i>2,783</i>
<i>Belgia</i>	<i>BE</i>	<i>3,477</i>
<i>Kypros</i>	<i>CY</i>	<i>0,196</i>
<i>Viro</i>	<i>EE</i>	<i>0,186</i>
<i>Suomi</i>	<i>FI</i>	<i>1,797</i>
<i>Ranska</i>	<i>FR</i>	<i>20,386</i>
<i>Saksa</i>	<i>DE</i>	<i>27,146</i>
<i>Kreikka</i>	<i>EL</i>	<i>2,817</i>
<i>Irlanti</i>	<i>IE</i>	<i>1,592</i>
<i>Italia</i>	<i>IT</i>	<i>17,914</i>
<i>Luxemburg</i>	<i>LU</i>	<i>0,250</i>
<i>Malta</i>	<i>MT</i>	<i>0,073</i>
<i>Alankomaat</i>	<i>NL</i>	<i>5,717</i>
<i>Portugali</i>	<i>PT</i>	<i>2,509</i>
<i>Slovakia</i>	<i>SK</i>	<i>0,824</i>
<i>Slovenia</i>	<i>SI</i>	<i>0,428</i>
<i>Espanja</i>	<i>ES</i>	<i>11,904</i>
<i>Yhteensä</i>	<i>EA17</i>	<i>100,0</i>

Huomautukset: EVM:n jakoperuste perustuu EKP:n pääoman jakoperusteeseen.

Jäsenvaltioihin, joiden BKT asukasta kohti on vähemmän kuin 75 prosenttia EU:n keskiarvosta, sovelletaan väliaikaista korjausta 12 vuoden ajan euroalueeseen liittymisen jälkeen.

Tämä väliaikainen korjaus on kolme neljäsosaa BKTL:n osuuden ja EKP:n pääoman osuuden erotuksesta (tosi-asiallisesti 75 prosenttia BKTL-osuudesta ja 25 prosenttia EKP:n pääoman osuudesta) seuraavasti: $EVM\text{-osuus} = EKP\text{:n jakoperusteeseen mukainen osuus} - 0,75 * (EKP\text{:n jakoperusteeseen mukainen osuus} - BKTL\text{-osuus})$

Kyseisten maiden samaa hyvitys jaetaan kaikkien muiden maiden kesken niiden EKP-jakoperusteeseen mukaisen osuuden mukaan.

BKTL ja BKT asukasta kohti vuonna 2010.

Lähteet: EKP:n, Amecon ja talouden ja rahoituksen pääosaston (DG ECFIN) laskelmat.

EUROOPPA-NEUVOSTO – 23. JA 24. KESÄKUUTA 2011

PÄÄTELMÄT

Eurooppa-neuvosto ilmaisi tyytyväisyytensä siihen, että viime maaliskuussa hyväksytyn laajan toimenpidepaketin täytäntöönpano on lähes saatettu päätökseen. Paketin tarkoituksena on ohjata Eurooppa takaisin kestäväen ja työpaikkoja luovan kasvun tielle ja tehostaa talouden ohjausta ja hallintaa. Eurooppa-neuvosto ilmaisi tyytyväisyytensä erityisesti yhteisymmärrykseen tulevasta Euroopan vakausmekanismista (EVM) ja muutetusta Euroopan rahoitusvakausvälineestä (ERVV) sekä huomattavaan edistymiseen talouden ohjausta ja hallintaa koskevan säädösehdotuspaketin käsittelyssä. Se päätti talouspolitiikan ensimmäisen EU-ohjauksjakson arvioimalla yhteisesti jäsenvaltioiden ohjelmia komission arvioinnin perusteella ja vahvistamalla maakohtaiset suositukset, jotka jäsenvaltioiden on otettava huomioon tulevissa kansallisissa päätöksissä talousarvioista ja rakenneuudistuksista. Se pani tässä yhteydessä merkille Euro Plus -sopimukseen osallistuvien jäsenvaltioiden lupauksen tehdä tulevan vuoden kaudella aiempaa kunnianhimoisempia ja täsmällisempiä sitoumuksia. Eurooppa-neuvosto arvioi niiden jäsenvaltioiden tilannetta, joilla on sopeutusohjelma. Kreikan osalta euroalueen valtion- tai hallitusten päämiehet sopivat etenemistavasta ja kehottivat valtiovarainministereitä saattamaan työn päätökseen, jotta tarvittavat päätökset voitaisiin tehdä heinäkuun alussa.

Eurooppa-neuvosto määrittäi perusteellisen keskustelun jälkeen suuntaviivat EU:n muuttoliikepolitiikan kehittämiseksi Schengen-alueen hallinnon, ulkorajojen valvonnan ja eteläisten naapurimaiden kanssa kehitettävien kumppanuuksien osalta sekä Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmän saattamiseksi päätökseen vuoteen 2012 mennessä.

Eurooppa-neuvosto katsoi, että liittymisneuvottelut Kroatian kanssa olisi saatettava päätökseen kesäkuun 2011 loppuun mennessä, vahvistaen siten olevansa lujasti sitoutunut pitämään Länsi-Balkanin maat mukana laajentumiskehityksessä.

Eurooppa-neuvosto keskusteli tapahtumista eteläisellä naapurialueella ja antoi asiasta erillisen julkilausuman.

* * *

I TALOUSPOLITIikka

1. Tähän Eurooppa-neuvostoon päättyy ensimmäinen talouspolitiikan EU-ohjauksjakso, ja nyt on tilaisuus tehdä EU:n yhteinen arviointi jäsenvaltioiden suunnittelemissa toimista. Ensimmäisten kokemusten pohjalta Eurooppa-neuvosto katsoo, että EU-ohjauksjaksosta voi tulla tehokas hallintamenetelmä, joka tukee kansallista ja EU:n päätöksentekoa yhdennetyllä, läpinäkyvällä ja oikea-aikaisella tavalla. Kun vakaus- ja lähentymisohjelmat ja kansalliset uudistusohjelmat esitetään samaan aikaan, EU voi arvioida kansallisia kasvu- ja finanssipoliittisia strategioita rinnastusten ja havaita niihin mahdollisesti sisältyvät riskit, epätasapainotilat tai ristiriitaisuudet.
2. Eurooppa-neuvosto keskusteli komission esittämän arvion pohjalta jäsenvaltioiden esittelemistä politiikoista ja toimista. Ne muodostavat hyvän lähtökohdan tukea Euroopan talouden elpymistä, tarttua julkisen talouden haasteisiin ja toteuttaa entistä kunnianhimoisempia uudistuksia kansallisella tasolla. Eurooppa-neuvosto toteaa kaikkien jäsenvaltioiden aikovan päättäväisesti tehdä kaiken tarvittavan vakaus- ja kasvusopimuksen panemiseksi täytäntöön kokonaisuudessaan. Jäsenvaltiot ovat edistyneet hyvin määrittäessään toimia työllisyyttä ja kestäväää kasvua koskevan Eurooppa 2020 -strategian yleistavoitteiden ja

päämäärien saavuttamiseksi. Eräiden tavoitteiden saavuttamisessa on edistytty, mutta jotkut muut (työllisyyden, energiatehokkuuden, tutkimuksen ja kehityksen, köyhyyden sekä korkea-asteen koulutuksen aloilla) vaativat lisätoimia. Etusijalle olisi asetettava myös vakaan makrotaloudellisen ympäristön varmistaminen, julkisen talouden kestävyuden palauttaminen, makrotalouden epätasapainon korjaaminen ja finanssialan vahvistaminen.

3. Eurooppa-neuvosto vahvistaa neuvoston hyväksymät maakohtaiset suositukset ja kehottaa kaikkia jäsenvaltioita ottamaan ne huomioon talousarviota ja rakenneuudistuksia koskevissa kansallisissa päätöksissään sekä puuttumaan ohjauksjakson aikana ilmenneisiin epäkohtiin.
4. Kansallisia ponnisteluja on tuettava Euroopan unionin tason toimilla, erityisesti jotta hyödynnettäisiin Euroopan koko potentiaali talouskasvuun ja työpaikkojen luomiseen. Tässä yhteydessä olisi jouduttava työtä konkreettisiin tuloksiin pääsemiseksi Eurooppa 2020 -strategian lippulaivahankkeissa ja sisämarkkinoiden toimenpidepaketissa kiinnittäen erityistä huomiota neuvoston 30. toukokuuta 2011 määrittämiin painopisteisiin. Etenkin pk-yritysten sääntelytaakkaa on kevennettävä lisää ja mikroyritykset tarvittaessa vapautettava eräiden tulevien sääntöjen soveltamisesta tai ainakin sovellettava niihin kevennettyä järjestelmää. Eurooppa-neuvosto panee tässä yhteydessä

tyytyväisenä merkille komission sitoumuksen arvioida tulevan sääntelyn vaikutusta mikroyrityksiin ja tarkastella EU:n säännöstöä sellaisten velvoitteiden määrittämiseksi, joista mikroyritykset voitaisiin vapauttaa. Se päätti palata näihin kysymyksiin joulukuun 2011 kokouksessaan. Komissiota pyydetään myös laatimaan etenemissuunnitelma digitaalisten sisämarkkinoiden toteuttamiseksi vuoteen 2015 mennessä. Komissiota pyydetään raportoimaan lokakuussa 2011 näistä kasvua tukevista aloista, jotta edistymistä saavutettaisiin Eurooppa-neuvoston kevään 2012 kokoukseen mennessä.

5. Euro Plus -sopimukseen osallistuvat jäsenvaltiot ovat esittäneet sitoumuksia, joihin sisältyy yhteensä yli 100 erillistä toimenpidettä¹. Sitoumukset ovat hyvä alku sopimuksen tavoitteiden saavuttamiselle, ja ne on nyt pantava täytäntöön kansallisesti. Valtion- tai hallitusten päämiehet palaavat sopimuksen joihinkin aiheisiin joulukuussa 2011 ennen seuraavan EU-ohjauksjakson alkamista.
6. Osallistuvat jäsenvaltiot varmistavat seuraavat seikat tulevien sitoumustensa valmistelussa:
  - Laajempi soveltamisala: Sitoumuksia tulisi entistä suuremmissa määrin kohdentaa kasvua tukevien uudistusten aikaistamiseen, jotta edistettäisiin kilpailukykyä esimerkiksi verkkotoimialoilla ja palvelusektorilla. Rahoitusvakauden vahvistamiseen olisi kiinnitettävä suurempaa huomiota.
  - Konkreettisempi lähestymistapa: Jäsenvaltioiden olisi pyrittävä esittämään tulevat sitoumuksensa mahdollisimman täsmällisinä ja mitattavina ja selvittämään yksityiskohtaisesti, miten ja milloin sitoumukset täytetään, jotta edistymistä voidaan mitata ajan kuluessa ja helpottaa vertailevaa arviointia muiden jäsenvaltioiden ja Euroopan strategisten kumppanien kanssa.
  - Korkeampi tavoitetaso: Jäsenvaltioiden olisi ilmoitettava, mitä ennakoivia uudistushankkeita on käynnistetty Euro Plus -sopimuksen perusteella, ja otettava huomioon parhaat käytännöt.
  - Veropoliitikkojen käytännön koordinointi: Komissiota ja osallistuvien jäsenvaltioiden valtiovarainministereitä pyydetään raportoimaan joulukuuhun 2011 mennessä edistymisestä rakenteellisissa keskusteluissaan veropoliittisista kysymyksistä, jotta varmistetaan erityisesti parhaiden käytäntöjen vaihto, haitallisten käytäntöjen välttäminen ja ehdotusten tekeminen petosten ja veronkierron torjunnasta. Komissio on sopimuksen mukaisesti ehdottanut yhteistä yhdistettyä yhtiöveropohjaa.
7. Maaliskuussa 2012 kokoontuva Eurooppa-neuvosto arvioi komission vuotuisen kasvuselvityksen pohjalta sitä, miten jäsenvaltiot ovat edistyneet neuvoston maakohtaisten suo-

situsten ja Euro Plus -sopimuksen mukaisten sitoumustensa täytäntöönpanossa.

8. Dohan kehityskierroksen loppuun saattaminen edistäisi huomattavasti talouskasvua ja kilpailukykyä. Eurooppa-neuvosto toistaa, että EU on sitoutunut edistämään kaupan vapauttamisprosessia ja sääntöjen laatimista monenvälisen järjestelmän vahvistamiseksi ja että se on valmis tarkastelemaan kaikkia neuvotteluvaihtoehtoja Dohan kierroksen saattamiseksi päätökseen, Dohan neuvotteluvaihtoehtojen mukaiset vähiten kehittyneiden maiden painopisteet mukaan luettuina.
9. Eurooppa-neuvoston viime maaliskuussa hyväksymä **laaja toimenpidepaketti** on nyt pantu täytäntöön lähes kokonaan. Euroopan vakausmekanismia koskevasta sopimuksesta ja ERVV:n muuttamisesta on päästy yhteisymmärrykseen. Jäsenvaltioiden olisi toteutettava kaikki toimet, joita EVM-sopimuksen ratifiointi vuoden 2012 loppuun mennessä ja muutetun ERVV:n pikainen voimaantulo edellyttävät. Talouden ohjausta ja hallintaa EU:ssa vahvistavan lainsäädäntöpaketin käsittelyssä on edistytty merkittävästi, ja sen hyväksyminen ensimmäisessä käsittelyssä näyttää mahdolliselta. Pankkialalla suoritetaan stressitestejä. On olennaisen tärkeää, että testit ovat täysin uskottavia ja avoimia, että ne saatetaan päätökseen täysin Euroopan pankkiviranomaisen määrittämien menetelmien ja suuntaviivojen mukaisesti ja että kaikki osallistujat varmistavat tulosten laadukkuuden. Kaikki tarvittavat, täysin kansainvälisten normien mukaiset toimenpiteet on toteutettava nopeasti, jotta näissä stressitesteissä paljastunutta mahdollista pankkien haavoittuvuutta voidaan korjata.
10. Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille Irlannin edistymisen uudistusohjelmansa täytäntöönpanossa, joka etenee suunnitelmien mukaisesti. Se panee myös tyytyväisenä merkille Portugalin juuri valitun hallituksen vahvan sitoumuksen panna maan uudistusohjelma täytäntöön kokonaisuudessaan. Uudistustarpeesta vallitsee yhteisymmärrys puolueiden kesken. Siltä pohjalta Irlannin ja Portugalin uudistusohjelmien kurinalainen toteuttaminen auttaa varmistamaan velan kestävän tason ja tukee maiden paluuta rahoitusmarkkinoille.
11. Euroalueen valtion- tai hallitusten päämiehet toistavat sitoutuneensa tekemään kaiken tarvittavan koko euroalueen rahoitusvakauden varmistamiseksi.
12. Euroalueella on saatu elpyminen hyvään vauhtiin ja päästy kestäväälle vakaan kasvun uralle. Euron perustekijät ovat kunnossa, ja olemme erittäin tyytyväisiä euron käyttöönoton jälkeiseen hintavakauskehitykseen.
13. Kreikan osalta Eurooppa-neuvosto on tietoinen maan saavuttamasta huomattavasta edistyksestä kuluneen vuoden aikana erityisesti julkisen talouden vakauttamisessa. Se toteaa tyytyväisenä Kreikan hallituksen olevan edelleen

¹ Ks. EUCO 24/11.

voimakkaasti sitoutunut panemaan sopeutusohjelman täytäntöön.

14. Eurooppa-neuvosto kehottaa kansallisia viranomaisia jatkamaan määrätietoisesti tarvittavien mukautustoimien toteuttamista, jotta maa pääsee kestäväälle uralle. Tulevina päivinä on kiireellisesti viimeisteltävä kokonaisvaltainen uudistuspaketti, josta sovitaan komission, Euroopan keskuspankin ja Kansainvälisen valuuttarahaston kanssa, ja saatava Kreikan parlamentin hyväksyntä keskeisille julkisen talouden strategiaa koskeville laeille sekä yksityistämistoimille. Kunhan Kreikan hallitus on esittänyt Kreikan pääministerin mainitseman pyynnön, näillä edellytyksillä voidaan vahvistaa keskeiset parametrit uudelle ohjelmalle, jota Kreikan kumppanit euroalueella ja Kansainvälinen valuuttarahasto yhdessä tukevat nykyisten käytäntöjen mukaisesti, ja myöntää seuraava lainaerä heinäkuussa Kreikan rahoitustarpeiden edellyttämässä aikataulussa.
15. Euroalueen valtion- tai hallitusten päämiehet ovat sitä mieltä, että tarvittava lisärahoitus hankitaan sekä julkisista että yksityisistä lähteistä. He vahvistavat euroryhmässä 20. kesäkuuta 2011 päätetyn lähestymistavan, jossa pyritään yksityisen sektorin vapaaehtoiseen osallistumiseen siten, että Kreikan nykyisiä erääntyviä lainoja järjestellään uudelleen epävirallisesti ja vapaaehtoisesti, jotta saavutetaan ohjelmassa vaaditun vuosittaisen rahoituksen huomattava vähennys ja vältetään SD-luokitus (velanhoito osittain laiminlyöty).
16. Euroalueen valtion- tai hallitusten päämiehet kehottavat valtiovarainministereitä saattamaan jäljellä olevien tekijöiden käsittelyn päätökseen, jotta tarvittavat päätökset voidaan tehdä heinäkuun alussa.
17. Eurooppa-neuvosto kehottaa kaikkia Kreikan poliittisia puolueita tukemaan ohjelman päätavoitteita ja keskeisiä poliittisia toimenpiteitä, jotta ne voidaan panna täytäntöön kurinalaisesti ja nopeasti. Kreikalta vaadittavien uudistusten keston, laajuuden ja luonteen huomioon ottaen tavoitteen toteutumisen ennakoedellytyksenä on kansallinen yhtenäisyys.
18. Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille komission aikomuksen tehostaa lainaohjelman ja EU:n rahastojen välistä synergiaa. Eurooppa-neuvosto kannattaa kaikkia toimia, joilla lisätään Kreikan valmiutta käyttää hyödyksi EU:n rahastojen varoja kasvun ja työllisyyden edistämiseen. Tähän päästään kohdentamalla tuet uudelleen siten, että niillä parannetaan kilpailukykyä ja edistetään uusien työpaikkojen luomista. Lisäksi Eurooppa-neuvosto pitää myönteisenä ja tukee komission yhdessä jäsenvaltioiden kanssa tekemää työtä Kreikalle annettavaa teknistä tukea koskevan kokonaisvaltaisen ohjelman laatimiseksi.
19. Valtion- tai hallitusten päämiehet ovat tietoisia sopeutus-toimien Kreikan kansalaisilta vaatimista ponnisteluista ja vakuuttuneita siitä, että nämä uhraukset ovat välttämättö-

miä talouden elpymiseksi ja että ne vaikuttavat osaltaan maan vakauteen ja hyvinvointiin tulevaisuudessa.

II MUUTTOLIIKE

20. Perussopimuksessa vahvistettu henkilöiden vapaa liikkuvuus on yksi Euroopan yhdentymisen konkreettisimmista ja menestyksekkäimmistä saavutuksista sekä perusvapaus. Schengen-alueen poliittista ohjausta ja yhteistyötä on entisestään vahvistettava jäsenvaltioiden keskinäistä luottamusta lujittaen. Jäsenvaltiot ovat yhtäläisesti vastuussa sen takaamisesta, että kaikkia Schengenin sääntöjä sovelletaan tehokkaasti, sovittujen yhteisten vaatimusten ja perusperiaatteiden ja -normien mukaisesti. Euroopan ulkorajojen turvallisuutta on pidettävä yllä tehokkaasti ja johdonmukaisesti yhteisen vastuun, solidaarisuuden ja käytännön yhteistyön lisäämisen pohjalta.
21. Neuvoston 9. ja 10. kesäkuuta 2011 antamien päätelmien mukaisesti yhteisten sääntöjen täytäntöönpanoa, erityisesti Schengen-arviointijärjestelmän avulla, olisi edelleen tehostettava, jotta niiden avulla voidaan tehokkaasti vastata tuleviin haasteisiin. Tämän varmistamiseksi tarvitaan tehokas ja luotettava seuranta- ja arviointijärjestelmä. Tuleva Schengen-arviointijärjestelmä edistää EU:n säännöstöön perustuvien kriteerien vahvistamista, mukauttamista ja laajentamista. Arvioinnin olisi oltava EU-pohjaista ja siinä olisi käytettävä jäsenvaltioiden, komission ja toimivaltaisten virastojen asiantuntijoita. Komissiota kehoitetaan raportoimaan säännöllisesti arviointien tuloksista ja ehdottamaan tarvittaessa toimia havaittujen puutteiden korjaamiseksi.
22. Schengen-yhteistyön yleistä toimivuutta uhkaaviin poikkeuksellisiin olosuhteisiin reagoimiseksi olisi otettava käyttöön mekanismi, joka ei kuitenkaan saa vaarantaa henkilöiden vapaan liikkuvuuden periaatetta. Siihen tulisi sisältyä joukko toimenpiteitä, joita sovelletaan asteittain, eriytetyt ja koordinoitusti sellaisen jäsenvaltion auttamiseksi, jonka ulkorajoihin kohdistuu kovaa painetta. Toimenpiteisiin voisi kuulua tarkastuskäyntejä sekä teknistä ja taloudellista tukea samoin kuin Frontexin apua, koordinaointia ja väliintuloa.

Aivan viimeisenä keinona mekanismin puitteissa voitaisiin turvautua suojausmekanismeihin, jolla sallittaisiin sisärajojen tarkastusten ottaminen poikkeuksellisesti uudelleen käyttöön todella kriittisessä tilanteessa, jossa jäsenvaltio ei enää pysty täyttämään Schengen-sääntöjen mukaisia velvoitteitaan. Tällainen toimenpide toteutettaisiin tiettyjen objektiivisten kriteerien ja yhteisen arvion perusteella, ja sen soveltamisala ja kestoaika rajoitettaisiin tiukasti niin, että otetaan huomioon tarve pystyä toimimaan hätätapauksissa. Tämä ei vaikuta perussopimuksilla taattuihin henkilöiden vapaata liikkuvuutta koskeviin oikeuksiin.

Komissiota pyydetään ehdottamaan tällaista mekanismia syyskuussa.

23. Vastuu ulkorajojen valvonnasta ja vartiointista kuuluu jäsenvaltioille, jotka tästä tehtävästä huolehtiessaan toimivat samalla kaikkien jäsenvaltioiden yhteisen edun mukaisesti. Sen varmistamiseksi, että Euroopan ulkorajojen turvallisuutta pidetään yllä tehokkaasti ja että samoja normeja sovelletaan kaikkialla, kaikkia asiaankuuluvia välineitä on käytettävä optimaalisesti ja tarvittaessa mukautettava. Euroopan rajavartiointijärjestelmän kehittäminen edelleen on etusijalla, jotta se olisi toimintavalmis vuoteen 2013 mennessä ja antaisi rajavartiointitoimia suorittaville jäsenvaltioiden viranomaisille mahdollisuuden vaihtaa operatiivisia tietoja ja parantaa yhteistyötä.
24. Näitä ponnisteluja tuetaan myös kiirehtimällä ”älykkäitä rajoja” koskevaa työtä, jotta varmistettaisiin uusien teknologioiden hyödyntäminen rajavalvonnan haasteisiin vastaamisessa. Erityisesti olisi otettava käyttöön maahan-tulo- ja maastapoistumisjärjestelmä sekä rekisteröityjen matkustajien ohjelma. Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille yhteisymmärryksen, joka on saavutettu vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueeseen liittyvien laaja-alaisen tietojärjestelmien operatiivisesta hallinnoinnista vastaavasta virastosta.
25. Frontexin ja muiden virastojen toimintaa on valvottava jatkuvasti sen varmistamiseksi, että ne ovat edelleen tehokkaita avustaessaan jäsenvaltioita ulkorajojen valvonnassa, laittoman maahanmuuton torjumisessa ja pakolaistilanteen käsittelyssä. Frontex tekee yhteistyötä asianomaisten kolmansien maiden kanssa. Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille yhteisymmärryksen Frontex-asetuksen tarkistuksesta, jolla lisätään viraston operatiivisia valmiuksia. Tukholman ohjelman mukaisesti kansallisten rajavartioiden yhteistyöpuutteita kehitetään edelleen erityisesti edistämällä yhteistä koulutusta ja valmiuksien ja normien yhtenäisyyttä. Komissiota pyydetään esittämään asiasta uusia ajatuksia vuoden loppuun mennessä tiiviissä yhteistyössä Frontexin kanssa.
26. Eurooppa-neuvosto panee merkille joissakin jäsenvaltioissa vallitsevan vaikean tilanteen ja vahvistaa, että tarvitaan aitoa käytännön solidaarisuutta niitä jäsenvaltioita kohtaan, joihin muuttovirrat eniten vaikuttavat. EU ja jäsenvaltiot jatkavat tilanteen kehittyessä tarvittavan operatiivisen ja rahoitustuen antamista 11. huhtikuuta 2011 kokoontuneen neuvoston hyväksymien toimenpiteiden pohjalta. Kyseisiä jäsenvaltioita tukevan toiminnan jatkamiseksi ja tarvittaessa vauhdittamiseksi annetaan tarvittavat varat ja tekniset ja henkilöresurssit. Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille kansainvälistä suojelua saavia henkilöitä koskevan vapaaehtoisen pilottihankkeen pidentämisen Maltassa. Se odottaa mielenkiinnolla myöhemmin tänä vuonna annettavaa komission tiedonantoa EU:n sisäisestä solidaarisuudesta.
27. Liikkuvuuden hallinta turvatussa ympäristössä edellyttää johdonmukaista ja strategista politiikkaa. Tavoitteena on oltava muuttoliikkeen perimmäisiin syihin puuttuminen rakenteellisella tasolla. Tätä varten kehitetään osana Euroopan naapuruuspolitiikkaa kumppanuuksia eteläisen ja itäisen naapurialueen maiden kanssa.
28. Komission äskettäisessä tiedonannossa ehdotettuna ensimmäisenä toimenä aloitetaan kyseisten maiden kanssa laaja-alainen jäsennelty vuoropuhelu muuttoliikkeestä, liikkuvuudesta ja turvallisuudesta, tavoitteena saada aikaan konkreettisia hyötyjä sekä niille että Euroopan unionille. Vuoropuhelut olisi aloitettava kiireesti niiden kumppanimaiden kanssa, jotka ovat halukkaita ja kykeneviä sitoutumaan kyseisiin asioihin rakentavalla tavalla. Liikkuvuuskumppanuudet eriytetään kunkin kumppanimaan ansioiden mukaan, niistä sovitaan kunkin kumppanimaan kanssa erikseen, ne edellyttävät toimia ja edistymistä kaikilla alueilla (muuttoliike, takaisinotto, liikkuvuus ja turvallisuus), ja niihin sisällytetään tehokas seurantamekanismi. Olisi tarkasteltava keinoja lisätä kyseisille alueille kohdennettua rahoitusosuutta olemassa olevien määrärahojen puitteissa.
29. Komissiota pyydetään esittämään arviointinsa maahanmuuttoa koskevasta kokonaisvaltaisesta lähestymistavasta. Sen tarkoituksena on johtaa entistä johdonmukaisempaan, järjestelmällisempään ja strategisempaan toimintapolitiiseen kehikseen kaikissa suhteissamme kolmansiin maihin, mukaan lukien konkreettiset ehdotukset unionin tärkeimpien kumppanuuksien kehittämiseksi ensisijaisesti unionin naapurimaiden kanssa.
30. Viimeaikaiset tapahtumat ovat panneet Euroopan turvapaikkapolitiikan koetukselle. Suojelua tarvitsevia henkilöitä varten on oltava turvalliset ja tehokkaat turvapaikkamenettelyt. Tämä taas vaatii alaa koskevan EU:n säännösten täysimääräistä soveltamista. On keskeisen tärkeää, että Euroopan yhteinen turvapaikkajärjestelmä saadaan valmiiksi vuoteen 2012 mennessä ja että sen perustana ovat korkeat suojelunormit yhdistettynä oikeudenmukaisiin ja toimiviin menettelyihin, joilla voidaan estää väärinkäytökset ja jotka mahdollistavat turvapaikkahakemusten nopean käsittelyn niin, että järjestelmän kestävyys säilyy. Komissio on äskettäin esittänyt muutetut turvapaikkamenettelyjä ja vastaanottoedellytyksiä koskevat direktiiviehdotukset. Näitä Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmän kahta kulmakiveä koskevat neuvottelut voidaan siis aloittaa uudelta pohjalta. Muutokset eivät saisi johtaa perusteettomien hakemusten esittämiseen eivätkä jäsenvaltioiden kokonaiskustannusten lisääntymiseen. Neuvotteluja olisi nyt käytävä ripeästi käyttäen tasapainoista lähestymistapaa, jossa käsitellään kaikkia vireillä olevia ehdotuksia edellä mainittujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

III KROATIA

31. Eurooppa-neuvosto kiittää Kroatiaa sen ponnisteluista, jotka ovat mahdollistaneet liittymisneuvottelujen saattamisen päätösvaiheeseen. Jäljellä olevien neuvottelulukujen käsittely on meneillään neuvostossa, ja asiaa viedään eteenpäin tiukan ehdollisesti ja neuvottelukehystä noudattaen. Saavutettu edistyminen ja komission myönteinen arvio huomioon ottaen Eurooppa-neuvosto pyysi neuvostoa tekemään kaikki tarvittavat päätökset saattaakseen Kroatian kanssa käytävät liittymisneuvottelut päätökseen kesäkuun 2011 loppuun mennessä komission äskettäin esittämien yhteisten kantojen perusteella, jotta liittymissopimus voitaisiin allekirjoittaa ennen vuoden loppua. Kroatian olisi jatkettava uudistustoimiaan samalla tarmolla, erityisesti oikeuslaitoksen ja perusoikeuksien osalta, jotta se voi täyttää jäsenyyksvelvoitteensa kaikilta osin liittymispäivästä alkaen. Uudistustoimien seuranta liittymisajankohtaan asti tuo Kroatialle ja nykyisille jäsenvaltioille tarvittavan varmuuden. Neuvosto voi määränemmistöllä komission ehdotuksesta toteuttaa kaikki asianmukaiset toimenpiteet.
32. Edellä mainitut tapahtumat antavat uutta vauhtia Länsi-Balkanin lähentymiselle EU:hun edellyttäen, että nämä maat jatkavat uudistusten tiellä. Eurooppa-neuvosto palaa asiaan joulukuun 2011 kokouksessaan. Se panee tässä yhteydessä tyytyväisenä merkille Ratko Mladicin pidätyksen ja toimitamisen Haagin tuomioistuimeen, mikä on myönteinen saavutus sekä kansainvälisen oikeuden kannalta että Serbian EU-näköaloja ajatellen.

***

MUUT ASIAT

Eurooppa-neuvosto

- nimitti Mario Draghin Euroopan keskuspankin pääjohtajaksi 1. marraskuuta 2011 ja 31. lokakuuta 2019 väliseksi ajaksi;
- antoi julkilausuman eteläisestä naapurialueesta (liite); hyväksyi Euroopan unionin naapuruussuhteita koskevan uuden lähestymistavan, joka esitetään neuvoston 20. kesäkuuta 2011 antamissa päätelmissä, ja tähdensi Varsovassa 29. ja 30. syyskuuta 2011 pidettävän itäisen kumppanuuden huippukokouksen merkitystä;
- hyväksyi Tonavan aluetta koskevan EU:n strategian ja kehotti kaikkia asianomaisia toimijoita toteuttamaan sen viipymättä neuvoston 13. huhtikuuta 2011 antamissa päätelmissä esitetyllä tavalla; jäsenvaltioita pyydetään kehittämään yhteistyössä komission kanssa mahdollisia tulevia makroalueellisia strategioita, erityisesti Adrian- ja Joonianmeren aluetta varten;
- hyväksyi romanien osallisuutta koskevan puheenjohtajavaltion selvityksen todeten sen merkittävyyden. Se kehotti panemaan ripeästi täytäntöön neuvoston

19. toukokuuta 2011 antamat päätelmät EU:n kehiksestä vuoteen 2020 ulottuville romanien integraatiota edistävälle kansallisille strategioille. Erityisesti olisi vuoden 2011 loppuun mennessä laadittava tai päivitettävä romanien osallisuutta edistävät jäsenvaltioiden kansalliset strategiat tai yhdennetyt toimenpidekokonaisuudet tai kehitettävä niitä osana romanien tilanteen parantamista koskevia laajempia sosiaalisen osallisuuden politiikkoja;

- pani merkille EU:n kehitysaputavoitteita koskevan vuosikertomuksen ja totesi, että vaikka EU oli maailman ylivoimaisesti suurin avunantaja vuonna 2010, vuodelle 2010 asetettu yhteinen välitavoite jäi saavuttamatta; vahvisti olevansa edelleen sitoutunut saavuttamaan kesäkuun 2005 kokouksensa päätelmissä esitetyt kehitysaputavoitteet vuoteen 2015 mennessä.

***

LIITE

JULKILAUSUMA ETELÄISESTÄ NAAPURIALUEESTA

1. Eurooppa-neuvosto vahvistaa 11. maaliskuuta 2011 hyväksytyssä julkilausumassaan ja eteläisestä naapurialueesta 25. maaliskuuta 2011 annetuissa päätelmissään määritellyt periaatteet ja tavoitteet. Se on tyytyväinen 25. toukokuuta 2011 annettuun korkean edustajan ja Euroopan komission yhteiseen tiedonantoon ”Uusi strategia muutostilassa olevia naapurimaita varten”. Eurooppa-neuvosto tukee kaikilta osin Euroopan naapuruuspolitiikasta 20. kesäkuuta 2011 annettuja neuvoston päätelmiä ja edellyttää nopeaa edistymistä konkreettisten toimenpiteiden täytäntöönpanossa neuvoston hyväksymien periaatteiden ja tavoitteiden mukaisesti.
2. Eurooppa-neuvosto suhtautuu myönteisesti G8-maiden tukeen Euroopan eteläisen naapurialueen demokraattisille muutoksille. Se tähdentää jälleen kerran Välimeren unionin merkitystä ja sitä, että on tärkeää käynnistää ripeästi konkreettisia ja merkittäviä hankkeita Välimeren unionin puitteissa.
3. Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen toimiin, joilla pyritään siirtymään kohti demokratiaa alueella, erityisesti Egyptissä ja Tunisiassa. Se arvostaa Marokon uuden perustuslain keskeisistä muutoksista annettua ilmoitusta, panee tyytyväisenä merkille Jordanian uudistetun sitoutumisen poliittisiin uudistuksiin, myös perustuslain tarkistamiseen, ja pitää myönteisenä Algerian poikkeustilan lopettamista ja maassa suunniteltua perustuslakiuudistusta. Eurooppa-neuvosto korostaa osallisuuden ja vuoropuhelun tarvetta uudistusprosessissa ja aikoo seurata tiiviisti uudistusten toteuttamista.

4. Eurooppa-neuvosto vahvistaa tukevansa täysin YK:n turvallisuusneuvoston Libyaan koskevia päätöslauselmia 1970 ja 1973 ja EU:n jäsenvaltioiden ponnisteluja niiden panemiseksi täytäntöön. Se hyväksyy täysin neuvoston 20. kesäkuuta 2011 Libyaasta antamat päätelmät ja toistaa Muammar Gaddafille osoitetun kehotuksen luopua vallasta välittömästi. Libyan siirtyminen demokratiaan on Euroopan unionille edelleen ensisijaisen tärkeää. Eurooppa-neuvosto korostaa kansallisen siirtymävaiheen neuvoston keskeistä roolia tässä prosessissa Libyan kansan pyrkimysten edustajana.
5. Eurooppa-neuvosto tuomitsee erittäin voimakkaasti edelleen jatkuvat tukahduttamistoimet sekä paheksuttavan ja kauhistuttavan väkivallan, jota Syyrian vallanpitäjät yhä käyttävät omia kansalaisiaan kohtaan. Se panee erittäin huolestuneena merkille tiedot Syyrian sotilaallisista toimista lähellä Turkin rajaa Khirbet al-Jouzissa ja toistaa aiemmat kehotuksensa mahdollisimman suureen mallillisuuteen. Vallanpitäjät kyseenalaistavat oman legitimitteettinsä valitessaan tukahduttamisen tien sen sijaan, että toteuttaisivat omat lupauksensa laajoista uudistuksista. Rikoksiin ja siviileihin kohdistuneeseen väkivaltaan syylistyneet tullaan saattamaan edesvastuuseen. Eurooppa-neuvosto tukee neuvoston Syyriasta 20. kesäkuuta 2011 antamia päätelmiä ja panee tyytyväisenä merkille uusien pakotteiden hyväksymisen. Se antaa myös täyden tukensa diplomaattisille pyrkimyksille, joiden tarkoituksena on varmistaa, että YK:n turvallisuusneuvosto voi huolehtia tehtävistään ja reagoida asianmukaisella tavalla Syyrian tilanteeseen.
6. Eurooppa-neuvosto on huolissaan Jemenin tilanteesta ja kehottaa kaikkia osapuolia lopettamaan väkivallan, kunnioittamaan ihmisoikeuksia ja noudattamaan pysyvää tulitaukoa. Se suhtautuu myönteisesti varapresidentin tässä tarkoituksessa antamaan sitoumukseen. Se toistaa, että Persianlahden yhteistyöneuvoston aloitteen mukaisen hallitun ja osallistavan muutoksen toteuttamisella on kiire. Eurooppa-neuvosto on huolissaan opposition jäsenten oikeudenkäynteihin ja tuomioihin liittyvistä tapahtumista Bahrainissa. Se kannustaa Bahrainia varmistamaan ihmisoikeuksien ja perusvapauksien täyden kunnioittamisen.
7. Eurooppa-neuvosto toteaa, että Gazan tilanne on edelleen huolestuttava. Humanitaarisen avun toimittamisessa Gazan väestölle olisi noudatettava YK:n asiaankuuluvia puitteita ja päätöksiä ja vältettävä vaarantamista ihmishenkiä.
8. Arabimaailmassa tapahtuvat perustavanlaatuiset muutokset korostavat tarvetta edistyä Lähi-idän rauhanprosessissa ja päästä nykyisestä umpikujasta noudattaen samalla aikaisempia sopimuksia ja velvoitteita. Eurooppa-neuvosto kehottaa kaikkia osapuolia aloittamaan kiireesti neuvottelut. Vain aloittamalla suorat neuvottelut uudelleen voidaan tosiasiallisesti parantaa kentällä vallitsevaa tilannetta ja päästä kestävään ja kokonaisvaltaiseen ratkaisuun. Eurooppa-neuvosto korostaa kvartetin keskeistä tehtävää, antaa tunnustusta EU:n jäsenvaltioiden ja korkean edustajan asiassa toteuttamille toimille ja panee tyytyväisenä merkille presidentti Barack Obaman äskettäiset ehdotukset, jotka ovat EU:n aiempien kantojen mukaisia. Se antaa täyden tukensa korkean edustajan kvartetille osoittamalle kehotukselle luoda kiireesti uskottavat puitteet rauhanprosessin käynnistämiseksi uudelleen. Eurooppa-neuvosto kehottaa kaikkia osapuolia pidättymään yksipuolisista toimista, jotka eivät edistä kokonaisvaltaisen ratkaisun aikaansaamista. Se tukee myös aloitetta järjestää Pariisissa konferenssi taloudellisen tuen antamiseksi Palestiinan valtion rakentamiselle osana uudelleen käynnistettyä rauhanprosessia. Eurooppa-neuvosto ilmaisee vakavan huolestuneisuutensa Hamasin täysin yleismaailmallisen kansainvälisen humanitaarisen oikeuden vastaisesti vangitseman Gilad Shalitin kohtalosta. Gilad Shalitin vangitsemisen viidentenä vuosipäivänä Eurooppa-neuvosto vaatii vapauttamaan hänet välittömästi.

Euroalueen valtion- tai hallitusten päämiesten julkilausuma – 21. heinäkuuta 2011

Vahvistamme sitoutuneisuutemme euroon ja olemme valmiit toteuttamaan kaikki mahdolliset toimenpiteet, joita koko euroalueen ja sen jäsenvaltioiden rahoitusvakauden turvaaminen vaatii. Vahvistamme myös, että aiomme määrätietoisesti vahvistaa lähentymistä, kilpailukykyä sekä ohjausta ja hallintaa euroalueella. Valtionvelkakiiriin alettua on toteutettu merkittäviä toimenpiteitä euroalueen vakauttamiseksi, sääntöjen uudistamiseksi ja uusien vakautusvälineiden kehittämiseksi. Euroalueen elpyminen on alkanut hyvin, ja euro pohjautuu terveille talouden periaatteille. Kohdatut haasteet ovat kuitenkin osoittaneet, että pitkälle meneviä toimenpiteitä tarvitaan enemmän.

Sovimme tänään seuraavista toimenpiteistä:

Kreikka:

1. Olemme tyytyväisiä Kreikan hallituksen toteuttamiin toimenpiteisiin julkisen talouden vakauttamiseksi ja talouden uudistamiseksi sekä uuteen, myös yksityistämisen sisältävään toimenpidepakettiin, jonka Kreikan parlamentti äskettäin hyväksyi. Nämä ovat ennennäkemättömiä, mutta välttämättömiä toimenpiteitä, jotta Kreikan talous saadaan jälleen kestäväälle kasvu-uralle. Olemme tietoisia siitä, että nämä sopeutustoimet merkitsevät kreikkalaisille suuria ponnistuksia, mutta olemme vakuuttuneita myös siitä, että nämä uhraukset ovat välttämättömiä talouden elpymiseksi ja että ne edesauttavat maan tulevaa vakautta ja hyvinvointia.
2. Olemme valmiit tukemaan Kreikalle laadittavaa uutta ohjelmaa yhdessä IMF:n kanssa ja yksityissektorin vapaaehtoisen osallistumisen pohjalta rahoitusvajeen kattamiseksi kokonaan. Koko virallinen rahoituspaketti on noin 109 miljardia euroa. Tällä ohjelmalla, etenkin soveltamalla alhaisempia korkoja ja pidentämällä laina-aikoja, pyritään saattamaan Kreikan velka ratkaisevalla tavalla kestävämmälle tasolle ja parantamaan maan jälleerahoitusprofiilia. Kehotamme IMF:ää osallistumaan edelleen Kreikan uuden ohjelman rahoittamiseen. Aiomme käyttää Euroopan rahoitusvakausvälinettä (ERVV) rahoitusvälineenä seuraavan erän maksamiseen. Seuraamme erittäin tiiviisti ohjelman tarkkaa toteuttamista komission säännöllisen arvioinnin perusteella, jonka se tekee EKP:tä ja IMF:ää konsultoiden.
3. Olemme päättäneet pidentää tulevien ERVV:stä Kreikalle myönnettävien lainojen erääntymisaikaa niin paljon kuin se on mahdollista nykyisestä 7,5 vuodesta vähintään 15 vuoteen ja enintään 30 vuoteen ilman lyhennyksiä kymmenen vuoden ajan. Tässä yhteydessä aiomme varmistaa ohjelman asianmukaisen jälkiseurannan. Myönnämme ERVV-lainoja maksutasejärjestelyssä vahvistettuja korkoja

(nykyisin noin 3,5 prosenttia) vastaavilla antolainauskoroilla alittamatta ERVV:n rahoituskustannuksia, mutta lähellä niitä. Olemme myös päättäneet pidentää huomattavasti Kreikan nykyisten velkajärjestelyjen erääntymisaikoja. Tämän lisäksi luodaan mekanismi, jolla varmistetaan asianmukaiset kannustimet ohjelman toteuttamiseksi.

4. Katsomme, että Kreikassa tarvitaan kokonaisvaltaista kasvu- ja investointistrategiaa. Pidämme myönteisenä komission päätöstä perustaa työryhmä, joka toimii yhdessä Kreikan viranomaisten kanssa rakenteellisiin muutoksiin tarkoitettujen varojen kohdentamiseksi kilpailukykyyn ja kasvuun sekä työpaikkojen luomiseen ja koulutukseen. Otamme käyttöön EU:n varoja ja käytämme EU:n toimeilimiä, esimerkiksi Euroopan investointipankkia, tähän tarkoitukseen ja Kreikan talouden elpymisen tukemiseen. Jäsenvaltiot ja komissio ottavat välittömästi käyttöön kaikki tarvittavat voimavarat voidakseen antaa poikkeuksellista teknistä apua Kreikan auttamiseksi näiden uudistusten toteuttamisessa. Komissio antaa lokakuussa kertomuksen edistymisestä.
5. Finanssisektori on ilmoittanut olevansa valmis tukemaan Kreikkaa vapaaehtoisuuden pohjalta erilaisin vaihtoehtoisin toimin, jotka lisäävät edelleen yleistä kestävyyttä. Yksityissektorin osallistumisen nettomääräksi arvioidaan 37 miljardia euroa¹. Erillistakauksia annetaan vakuuksien laadun vahvistamiseksi, jotta mahdollistetaan niiden jatkuva käyttö ja siten Kreikan pankkien pääsy eurojärjestelmän likviditeettioperaatioihin. Myönnämme tarvittaessa riittävät resurssit Kreikan pankkien pääomapohjan vahvistamiseksi.

Yksityissektorin osallistuminen:

6. Tarkasteltuamme yleistä lähestymistapaa yksityissektorin osallistumiseen euroalueella painotamme, että Kreikan tilanne vaatii poikkeuksellisen, ainutkertaisen ratkaisun.
7. Kaikki muut euromaat vahvistavat juhlallisesti ja määrätietoisesti kunnioittavansa ehdottomasti omia valtiollisia sitoumuksiaan ja kaikkia julkisen talouden kestävyyttä ja rakenneuudistuksia koskevia sitoumuksiaan. Euroalueen valtion- tai hallitusten päämiehet antavat täyden tukensa tälle määrätietoisuudelle, sillä niiden kaikkien valtiollisten sitoumusten uskottavuus on ratkaiseva tekijä koko euroalueen rahoitusvakauden turvaamisessa.

¹ Ottaen huomioon erillistakauten kustannukset vuosina 2011–2014. Lisäksi velan takaisinosto-ohjelmasta johtuva osuus on 12,6 miljardia euroa, niin että kokonaismäärä nousee 50 miljardiin euroon. Vuosina 2011–2019 yksityissektori osallistuu netto-osuudella, jonka suuruudeksi arvioidaan 106 miljardia euroa.

Vakautusvälineet:

8. Euroopan rahoitusvakausvälineen ja Euroopan vakausmekanismien tehokkuuden parantamiseksi ja heijastusvaikutusten välttämiseksi olemme sopineet ERVV:n ja EVM:n joustavuuden lisäämisestä yhdistettynä asianmukaiseen ehdollisuuteen siten, että niitä voidaan käyttää
  - varautumisohjelman perusteella toteutettaviin toimiin;
  - finanssilaitosten pääomapohjan vahvistamisen rahoittamiseen myöntämällä lainoja valtioille, myös sellaisille, jotka eivät osallistu ohjelmaan;
  - jälkimarkkinoilla perustuen EKP:n analyysiin, jossa todetaan finanssimarkkinoiden poikkeuksellinen tilanne ja rahoitusvakauden vaarantuminen, ja ERVV:n/EVM:n jäsenvaltioiden yhteisesti sopiman päätöksen perusteella heijastusvaikutusten välttämiseksi.Aloitamme näiden päätösten täytäntöönpanon edellyttämät menettelyt mahdollisimman pian.
9. Tarvittaessa perustetaan vakuusjärjestelyt, jotta euroalueen jäsenvaltioille niiden ERVV:lle antamista takauksista aiheutuva riski voidaan kattaa.

Julkisen talouden vakauttaminen ja kasvu euroalueella:

10. Jatkamme määrätietoisesti ohjelmiin osallistuvien maiden tukemista, kunnes ne ovat alkaneet saada uudelleen rahoitusta markkinoilta, edellyttäen, että ne panevat ohjelmansa menestyksekkäästi täytäntöön. Toteamme tyytyväisinä Irlannin ja Portugalin päättäneen vakaasti panna ohjelmansa täytäntöön ja vahvistamme olevamme vahvasti sitoutuneet näiden ohjelmien onnistumiseen. ERVV:n lainakorkoja ja -aikoja, joista sovimme Kreikan osalta, sovelletaan myös Portugaliin ja Irlantiin. Toteamme tässä yhteydessä, että Irlanti haluaa osallistua rakentavasti keskusteluihin yhteistä yhdistettyä yhtiöveropohjaa (CCCTB) koskevasta direktiiviehdotuksesta ja jäsenneltyihin keskusteluihin veropoliittisista kysymyksistä Euro Plus -sopimuksen puitteissa.
11. Kaikki euroalueen jäsenvaltiot pitävät tiukasti kiinni sovituista finanssioliittisista tavoitteista, parantavat kilpailukykyä ja puuttuvat makrotalouden epätasapainoon. Kaikkien maiden julkistalouden alijäämät, lukuun otta-

matta ohjelmaan kuuluvia maita, tulevat olemaan alle 3 prosenttia viimeistään vuonna 2013. Tässä yhteydessä pidämme myönteisenä, että Italian hallitus on äskettäin esitellyt talousarviopakettin, jonka avulla alijäämä tulee olemaan alle 3 prosenttia vuonna 2012 ja julkisen talouden tasapaino saavutetaan vuonna 2014. Olemme myös tyytyväisiä Espanjan lupaamiin kunnianhimoisiin vero-, rahoitus- ja rakenneuudistuksiin. Jäsenvaltiot huolehtivat pankkien stressitestien tulosten jatkotoimina tarvittavista pankkeja koskevista varautumisjärjestelyistä.

12. Panemme täytäntöön kesäkuussa hyväksytyt suositukset kasvua edistäviksi uudistuksiksi. Pyydämme komissiota ja Euroopan investointipankkia lisäämään EU:n ja kansainvälisen valuuttarahaston avulla lainaohjelmien ja EU:n rahoituksen välistä synergiaa kaikissa maissa, joita EU ja IMF avustavat. Tuemme kaikkia ponnisteluja, joilla pyritään parantamaan maiden kykyä käyttää EU:n rahoitusta kasvun ja työllisyyden elvyttämiseksi mukaan lukien lisäämällä väliaikaisesti yhteisrahoituksen osuutta.

Talouden ohjaus ja hallinta:

13. Odotamme vakaas- ja kasvusopimuksen vahvistamista ja uutta makrotaloudellista valvontaa koskevan lainsäädäntöpakettin nopeaa valmistumista. Euroalueen jäsenet tukevat puheenjohtajavaltio Puolaa, jotta Euroopan parlamentin kanssa päästäisiin yhteisymmärryksen äänestysäännöistä sopimuksen ennaltaehkäisevä osiossa.
14. Olemme sitoutuneita ottamaan vuoden 2012 loppuun mennessä käyttöön julkisen talouden kansalliset kehykset julkisen talouden kehyksiä koskevan direktiivin mukaisesti.
15. Olemme yhtä mieltä siitä, että riippuvuutta ulkoisista luottoluokituksista EU:n sääntelypuitteissa olisi vähennettävä, ottaen huomioon komission viimeaikaiset tähän liittyvät ehdotukset, ja odotamme mielenkiinnolla komission ehdotuksia luottoluokituslaitoksista.
16. Pyydämme Eurooppa-neuvoston puheenjohtajaa tekemään lokakuuhun mennessä tiiviissä neuvonpidossa komission puheenjohtajan ja euroryhmän puheenjohtajan kanssa konkreettisia ehdotuksia siitä, miten työskentelymenetelmiä voitaisiin parantaa ja euroalueen kriisin hallintaa tehostaa.

EUROOPPA-NEUVOSTO – 23. LOKAKUUTA 2011

PÄÄTELMÄT

Finanssikriisistä johtuvien välittömien haasteiden käsittelemisen ohella on olennaisen tärkeää tehostaa toimia kestävän ja työpaikkoja luovan kasvun varmistamiseksi. Julkisen talouden vakauttaminen ja velan vähentäminen ovat keskeisen tärkeitä julkisen talouden kestävyuden varmistamiseksi ja luottamuksen palauttamiseksi. Samalla tarvitaan määrätietoista toimintaa talouden vahvistamiseksi jo lyhyellä aikavälillä. Sen vuoksi on ratkaisevan tärkeää, että Euroopan unioni panee täytäntöön Eurooppa 2020 -strategian kaikki näkökohdat. Jäsenvaltiot nopeuttavat rakenneuudistuksia EU-ohjauksijakson yhteydessä annettujen suositusten mukaisesti. Edellä mainittu huomioon ottaen Eurooppa-neuvosto määritteli tänään joukon painopisteitä, joiden toteuttamista olisi kiirehdittävä, koska niillä on merkittävä vaikutus työllisyyteen ja kasvuun lyhyellä ja keskipitkällä aikavälillä. Eurooppa-neuvosto kehotti myös kiinnittämään enemmän huomiota Euroopan unionin ulkoisten politiikkojen sisältämiin kasvu edistäviin näkökohtiin, jotta ne tukisivat mahdollisimman tehokkaasti kasvua Euroopassa ja loisivat edellytyksiä ulkomaisten investointien houkuttelemiseksi. Eurooppa-neuvosto määritteli unionin kannan G20-maiden huippukokousta varten asettaen tärkeimmäksi painopisteeksi rahoitusvakauden ylläpitämisen ja kasvun palauttamisen. Se keskusteli myös Durbanin ilmastokokouksen valmisteluista painottaen sitä, että on tarpeen ottaa kunnianhimoisia askeleita kohti maailmanlaajuisia ja kattavaa oikeudellisesti sitovaa välinettä vuoden 2012 jälkeistä aikaa varten.

o o o

I TALOUSPOLITIikka

1. Eurooppa-neuvosto määritteli komission laatiman kasvua tukevia aloja koskevan selvityksen sekä 6. lokakuuta 2011 pidetyn kasvun lähteitä käsitelleen konferenssin tulosten perusteella rajoitetun joukon sisäisen talouspolitiikan keskeisiä painopisteitä, joiden toteuttamista on jatkettava lyhyellä aikavälillä älykkään, kestävän, osallistavan ja vihreän kasvun saavuttamiseksi:
  - a) Sisämarkkinat ovat avainasemassa kasvun ja työllisyyden aikaansaamisessa. Olisi kaikin keinoin pyrittävä varmistamaan, että vuoden 2012 loppuun mennessä päästään sopimukseen sisämarkkinoiden toimenpidepaketissa esitetyistä 12 painopiste-ehdotuksesta ja että etusijalle asetetaan ne, joista on eniten hyötyä kasvun ja työllisyyden kannalta. Palveludirektiivin täysimääräinen täytäntöönpano tuonee samoin merkittävää taloudellista hyötyä; jäsenvaltioiden olisi saatettava päätökseen sen täytäntöönpano tämän vuoden loppuun mennessä ja varmistettava, että keskitetyt asiointipisteet ovat täysin toimintavalmiita ja sen tarjoamista uusista mahdollisuuksista tiedotetaan kattavasti talouden toimijoille. Komissio raportoi asiasta vuoden 2011 loppuun mennessä.
  - b) Eurooppa-neuvosto pyytää komissiota esittämään pikaisesti etenemissuunnitelman digitaalisten sisämarkkinoiden loppuun saattamisesta vuoteen 2015 mennessä ja asettamaan etusijalle ehdotukset, joilla edistetään täysin yhdentyneiden digitaalisten sisämarkkinoiden syntymistä helpottamalla verkkokauppaa ja verkkopalvelujen rajatylittävää käyttöä. Erityistä huomiota olisi kiinnitettävä ripeään edistymiseen laajakaistaverkon kattavuutta koskevien digitaalistrategian

tavoitteiden saavuttamisessa, sähköisen tunnistamisen ja todentamisen turvallisen käyttöönoton helpottamisessa ja Euroopan tekijänoikeusjärjestelmän uudistamisessa EU:n kilpailukyvyyn varmistamiseksi ja mahdollisuuksien luomiseksi uusille liiketoimintamalleille, jolloin on samalla varmistettava henkisen omaisuuden korkeatasoinen suojaaminen ja otettava huomioon kulttuurinen monimuotoisuus. Eurooppa-neuvosto edellyttää radiotaajuuspoliittisen ohjelman ripeää hyväksymistä.

- c) Samoin olisi ripeästi jatkettava vuonna 2007 hyväksytyyn hallinnollisen rasituksen keventämistä koskevan toimintaohjelman täytäntöönpanoa, jotta 25 prosentin vähentämistavoite saavutetaan vuoteen 2012 mennessä; tilinpäätösten, yhtiöoikeuden, verotuksen ja tullien alalla olisi edettävä nopeammin. Eurooppa-neuvosto edellyttää neuvoston ja parlamentin käsiteltävinä olevien yksinkertaistamishdotusten nopeaa hyväksymistä.

Komissiota pyydetään pyrkimään edelleen yleisen sääntelytaakan pienentämiseen, ennen kaikkea pk-yritysten osalta, ja esimerkiksi ehdottamaan konkreettisia työmenetelmiä järkevää sääntelyä koskevan ohjelman puitteissa. Komissio on sitoutunut arvioimaan tulevan sääntelyn vaikutuksia mikroyrityksiin ja tutkimaan, mistä EU:n säännösten velvoitteista mikroyritykset voitaisiin vapauttaa. Eurooppa-neuvosto odottaa kiinnostuneena komission selvitystä, jotta näihin kysymyksiin voidaan palata joulukuun 2011 kokouksessa.

- d) Jäsenvaltioiden on varmistettava, että maakohtaiset suositukset otetaan täysin huomioon kansallisissa päätöksissä finanssipolitiikasta ja rakenneuudistuksista, sillä ne ovat kestävän julkisen talouden ja työpaikkojen ja kasvun varmistamiseksi

misen kannalta ratkaisevassa asemassa. Tämän tukemiseksi Eurooppa-neuvosto kehottaa neuvostoa ryhtymään lisätoimiin yhteistyössä komission kanssa sen varmistamiseksi, että kaikki Euroopan unionin tasolla toteutettavat toimet tukevat täysin talouskasvua ja työpaikkojen luomista.

2. Energia, mukaan lukien energiatehokkuus, sekä tutkimus ja innovointi ovat avainaloja kasvun edistämisen kannalta. Eurooppa-neuvosto arvioi joulukuussa 2011 ja maaliskuussa 2012 edistymistä kyseisillä aloilla helmikuussa 2011 vahvistettujen konkreettisten suuntaviivojen mukaisesti. Se edellyttää niiden toimenpiteiden ripeää täytäntöönpanoa, joilla on välitön vaikutus kasvuun.
3. Koska kriisi on lisännyt painetta kansallisia talousarvioita kohtaan, on tärkeää hyödyntää käytettävissä olevat resurssit mahdollisimman tarkoin, erityisesti sopeutusohjelmaa toteuttavissa maissa. Eurooppa-neuvosto edellyttää, että vielä ennen vuoden loppua hyväksytään EU:n rahastojen rahoitusosuuksien tilapäistä kasvattamista koskevat ehdotukset ja kohdennetaan nämä rahastot kasvuun, kilpailukykyyn ja työllisyyteen. Euroopan investointipankkia pyydetään tarkastelemaan tiiviissä yhteistyössä komission kanssa muita mahdollisuuksia edistää investointeja Euroopassa, myös sopeutusohjelmaa toteuttavien maiden osalta.
4. Euroopan unionilla on nyt käytössään voimakkaammat keinot tehostaa talouspolitiikkansa ohjausta ja varmistaa, että vaaditut toimenpiteet Euroopan nostamiseksi kriisistä toteutetaan: Eurooppa 2020 -strategia on edelleen unionin ja jäsenvaltioiden ohjenuora kasvua edistävien rakenneuudistusten toteuttamisessa, EU-ohjausjakson avulla pyritään varmistamaan, että ne jatkavat kyseisten uudistusten koordinoitua toteuttamista, ja Euro Plus -sopimuksella saavutetaan uudenlaatuinen talouspoliittinen koordinointi siihen osallistuvien jäsenvaltioiden kesken. Viime kuussa hyväksytty talouspolitiikan ohjausta koskeva kuuden säädöksen paketti mahdollistaa pitemmälle menevän valvonnan ja koordinoinnin, joita tarvitaan julkisen talouden kestävyuden varmistamiseksi ja liiallisen epätasapainon kasautumisen ehkäisemiseksi. Eurooppa-neuvosto korostaa päättäväisyyttään panna tämä uusi kehys täytäntöön varmistaakseen, että sitä sovelletaan täysimääräisesti ja tehokkaasti. Tässä yhteydessä suhtaudumme myönteisesti komission aikomukseen vahvistaa tiiviimmistä seurannasta ja noudattamisen valvonnasta vastaavan komission jäsenen roolia komissiossa.
5. Seuraavan EU-ohjausjakson tulisi olla mahdollisimman kunnianhimoinen, ja siinä pitäisi ottaa opiksi menneisyyden kokemuksista. Eurooppa-neuvosto suhtautuu myönteisesti komission aikomukseen antaa vuotuinen kasvuselvityksensä jo joulukuussa 2011, minkä ansiosta neuvostolla on aikaa valmistella perinpohjaisesti vuoden 2012 keväällä pidettävää Eurooppa-neuvostoa. Valtion- tai hallitusten päämiehet palaavat joihinkin Euro Plus

-sopimuksen aiheisiin joulukuussa 2011; heille myös tiedotetaan veropolitiikan koordinointiin liittyviä kysymyksiä koskevista jäsennellyissä keskusteluissa saavutetusta edistyksestä. Yhteistä yhdistettyä yhtiöveropohjaa koskeviin komission ehdotuksiin liittyvä lainsäädäntötyö on käynnissä. Eurooppa-neuvosto panee merkille finanssitransaktioveroa koskevan komission ehdotuksen.

6. Rahoitusalan sääntelyn lujittaminen on keskeinen painopiste EU:ssa ja maailmanlaajuisesti. Vuodesta 2008 lähtien on saatu paljon aikaan sääntely- ja valvontakehyksemme uusimisen ansiosta, mutta on jatkettava toimia rahoitusjärjestelmän heikkouksien poistamiseksi ja tulevien kriisien välttämiseksi. Eurooppa-neuvosto pitää myönteisenä lyhyeksimyynnistä saavutettua yhteisymmärrystä ja edellyttää muiden tärkeiden säädösehdotusten, kuten OTC-johdannaisia ja talletussuojajärjestelmiä koskevien ehdotusten, ripeää hyväksymistä tämän vuoden loppuun mennessä ja vakavaraisuusvaatimuksia koskevien ehdotusten hyväksymistä vuoden 2012 kesään mennessä. Se suhtautuu myönteisesti rahoitusvälineiden markkinoita ja markkinoiden väärinkäyttöä koskeviin ehdotuksiin ja odottaa kiinnostuneena luottoluokituslaitoksia sekä pankkikriisin hallintaa ja ratkaisua koskevia ehdotuksia, jotka komission on tarkoitus esittää.

Eurooppa-neuvosto pitää tervetulleena Ecofin-neuvoston edistymistä pankkialaa koskevista toimenpiteistä ja pyytää neuvostoa saattamaan työn päätökseen 26. lokakuuta pidettävässä istunnossaan. Toimenpiteistä tulee olennainen osa laajempaa pakettia, jonka muista osista sovitaan 26. lokakuuta pidettävässä euroalueen huippukokouksessa.

7. Puheenjohtaja tiedotti Eurooppa-neuvoston jäsenille 23. ja 26. lokakuuta pidettävän euroalueen huippukokouksen valmisteluista. Eurooppa-neuvosto oli yhtä mieltä siitä, että euroalueen ja Euroopan unionin toimien tulee olla johdonmukaisia ja että niissä on varmistettava asianmukaisesti koko Euroopan unionin yhtenäisyys ja sen toiminta 27 jäsenvaltion unionina. Tässä yhteydessä Euroopan komission vastuulla on varmistaa, että kaikki 27 jäsenvaltiota noudattavat EU:n lainsäädäntöä, mukaan lukien sisämarkkinoihin liittyvä lainsäädäntö, ja turvata yhdenvertaiset toimintamahdollisuudet kaikissa, myös euroalueeseen kuulumattomissa jäsenvaltioissa. Euroalueen valtion- tai hallitusten päämiehet nimittävät euroalueen huippukokouksen puheenjohtajan samaan aikaan, kun Eurooppa-neuvosto valitsee oman puheenjohtajansa, ja yhtä pitkäksi toimikaudeksi. Seuraavaan puheenjohtajan valintaan saakka Eurooppa-neuvoston puheenjohtaja toimii euroalueen huippukokouksen puheenjohtajana. Euroalueen huippukokouksen puheenjohtaja tiedottaa euroalueeseen kuulumattomille jäsenvaltioille säännöllisesti huippukokousten valmisteluista ja tuloksista. Eurooppa-neuvosto panee merkille euroalueen valtion- tai hallitusten päämiesten aikomuksen pohtia taloudellisen lähentymisen syventämistä

entisestään euroalueella, finanssipolitiikan kurinalaisuuden parantamista sekä talousliiton syventämistä, myös tutkimalla mahdollisuutta tehdä perussopimuksiin rajoitettuja muutoksia. Eurooppa-neuvosto palauttaa mielen, että perussopimuksia voidaan muuttaa vain kaikkien 27 jäsenvaltion suostumuksella. Eurooppa-neuvosto käsittelee aihetta uudelleen joulukuussa Eurooppa-neuvoston puheenjohtajan tiiviissä yhteistyössä komission ja euroryhmän puheenjohtajien kanssa laatiman raportin pohjalta.

8. Talouspolitiikan ulkoisten näkökohtien osalta Eurooppa jatkaa vapaan, oikeudenmukaisen ja avoimen kaupankäynnin edistämistä varmistaen samalla omat etunsa vastavuoroisuuden ja keskinäisen edun hengessä suhteessa maailman talusmahteihin. Euroopan unioni voi toteuttaa ulkosuhteissaan lukuisia toimenpiteitä, joilla voidaan edistää niin lyhyen kuin pitkänkin aikavälin kasvupotentiaalia:
  - a) Monenvälisen järjestelmän lujittaminen ja laajentaminen sekä WTO:n Dohan kierroksen päätökseen saattaminen ovat edelleen keskeisiä tavoitteita, koska niiden odotetaan tuovan hyötyjä niin kasvun kuin uusien työpaikkojenkin muodossa, mutta uutta painoa olisi annettava kahdenvälisille ja alueellisille sopimuksille erityisesti strategisten kumppanien ja sellaisten kumppanien kanssa, joiden markkinat kasvavat huomattavan nopeasti. Nämä toimet olisi erityisesti suunnattava kaupan esteiden poistamiseen, markkinoille pääsyn helpottamiseen, asianmukaisten investointiedellytysten luomiseen, henkisen omaisuuden suojaamiseen, raaka-aineiden saatavuuteen ja julkisten hankintojen markkinoiden avaamiseen. Viimeksi mainitun osalta Eurooppa-neuvosto odottaa mielenkiinnolla komission tulevaa ehdotusta EU:n välineeksi.
  - b) Unionin olisi hyödynnettävä erityissuhteitaan naapurialueisiin tiiviimpien taloudellisten suhteiden luomiseksi ja uusien kauppaja- ja investointimahdollisuuksien avaamiseksi, myös pyrkien tarvittaessa pitkälle meneviin ja laaja-alaisiin vapaakauppasopimuksiin. Liiketoiminnalle myönteisemmän ympäristön luominen EU:n koko naapurialueella on olennainen keino lisätä alueellista vaurautta laajemmin. Unionin olisi jatkettava sellaisten alojen kuin energia-alan ja ilmailun yhdistämistä, joilla on huomattava vaikutus kasvuun ja työllisyyteen.
  - c) Unionin olisi myös pyrittävä saamaan kaikki hyöty sääntely-ympäristöstä, jota sovelletaan yhä kasvavaan talusalueeseen, ja otettava johtava asema standardien asettamisessa. Sen olisi kehitettävä kattava investointipolitiikka, jolla pyritään investointien toimivaan vastavuoroiseen vapauttamiseen ja suojaamiseen olennaisena osana unionin yleistä yhteistä kauppapolitiikkaa. Unionin olisi taloudellisten etujensa ja ulkopoliittisten tavoitteidensa välisen tasapainon puitteissa myös varmistettava, että alakohtaisten politiikkojen, kuten energia-, liikenne- ja viisumipolitiikan, ulkoiset näkökohdat ovat keskenään entistä johdonmukaisemmat.

9. Näitä asioita käsitellään ensisijaisina, ja tähän ohjataan tarvittavat resurssit ja välineet. Komissiota pyydetään raportoi-maan edistymisestä ensi kevääseen mennessä. Aina kun se on tarpeen, EU:n huippukokouksissa kolmansien maiden ja alueiden kanssa keskitytään erityisesti niiden kanssa neuvoteltavien sopimusten vielä avoimiin kysymyksiin.

II G20

10. Eurooppa-neuvosto keskusteli Cannesissa pidettävän G20-huippukokouksen valmisteluista. Se vahvisti neuvoston hyväksymät suuntaviivat G20-huippukokouksen yhteydessä pidettävien valtiovarain-, maatalous-, työllisyys- ja kehitysministerien kokousten valmistelemiseksi.
11. Tarvitaan määrätietoisia toimia rahoitusvakauden säilyttämiseksi, luottamuksen palauttamiseksi sekä kasvun ja työpaikkojen luomisen tukemiseksi. G20-maiden olisi hyväksyttävä kunnianhimoinen toimintasuunnitelma, joka sisältää erityisiä sitoumuksia ja toimia kaikista G20-maista, jotta voidaan vastata taluskehityksen tämänhetkisen heikkenemisen aiheuttamiin vakaviin haasteisiin ja varmistaa vahva, kestävä ja tasapainoinen kasvu toteuttaen samalla uskottavaa julkisen talouden vakauttamista.
12. Cannesin huippukokouksessa olisi saatava aikaan todellista edistymistä myös seuraavissa asioissa:
  - a) Kansainvälisen valuuttajärjestelmän uudistaminen erityisesti lujittamalla valvonta- ja kriisinhallintavälineitä ja koordinoimalla paremmin talus- ja rahapolitiikkoja; terve makrotaluspoltiikka tulisi asettaa etusijalle, kun torjutaan pääomavirtojen häiriöt, ja G20-maiden olisi edelleen edistettävä avoimia pääomamarkkinoita ja vältettävä finanssialan protektionismia; edistymistä odotetaan edelleen kriteereihin perustuvalla uralla erityisnosto-oikeuskorin laajentamiseksi olemassa olevien kriteerien pohjalta osana kansainvälisen valuuttajärjestelmän kehitystä. G20-maiden olisi varmistettava, että Kansainvälisellä valuuttarahastolla on riittävät voimavarat systeemisten velvollisuuksiensa hoitamiseen, ja niiden olisi kartoitettava niiden maiden, joilla on suuri ulkoinen ylijäämä, mahdollista rahoitusosuutta valuuttarahastossa.
  - b) Rahoitusalan sääntelyn ja valvonnan lujittaminen varmista-malla, että aiemmat sitoumukset pannaan täysimääräisesti ja johdonmukaisesti täytäntöön, mikä tarkoittaa Basel II:n, Basel II-5:n ja Basel III:n oikea-aikaista ja johdonmukaista täytäntöönpanoa, OTC-johdannaisopimusten uudista-mista sekä palkka- ja palkkioperiaatteita ja -standardeja. On edistytävä kaikkia systeemisesti merkittäviä rahoituslaitok-sia koskevien kansainvälisesti yhdenmukaisten puitteiden luomisessa sekä yhteistyöhaluttomien oikeudenkäyttöalu-eiden kartoittamisessa ja julkisessa listaamisessa, kirjanpi-tostandardien lähentämisessä, varjopankkijärjestelmän sääntelyn vahvistamisessa, veroparatiisien torjunnassa ja luottoluokitusten liiallisen painoarvon vähentämisessä.

Jotta pysyttäisiin kunnianhimoisen finanssialan uudistuksen tahdissa, finanssialan vakauden valvontaryhmän institutionaalista perustaa, varoja ja hallintoa vahvistetaan. Olisi tarkasteltava ja kehitettävä edelleen kansainvälisen finanssitransaktioveron käyttöönottoa.

- c) Perushyödykkeiden hintojen liiallisen heilahtelun välttäminen erityisesti lisäämällä perushyödykemarkkinoiden avoimuutta ja parantamalla johdannaismarkkinoiden toimintaa ja sääntelyä; elintarvikkeiden hintojen heilahtelua ja maataloutta koskeva G20-maiden toimintasuunnitelma on merkittävä askel pyrittäessä vastaamaan kansainvälisesti koordinoitujen elintarviketurvaan liittyviin haasteisiin.
- d) Maailmanlaajuisen elpymisen sekä kestävän ja osallistavan kasvun edistäminen tukemalla aktiivista WTO:n neuvotteluohjelmaa, myös vähiten kehittyneiden maiden osalta, ja panemalla konkreettisiin toimiin täysin täytäntöön G20-maiden laatima kehitysohjelma; myös globalisaation sosiaalinen ulottuvuus olisi otettava paremmin huomioon.
- e) Kansainvälisen kaupan vapauttamisen edistäminen ja protektionismin vastustaminen erityisesti sopimalla uskottavasta suunnitelmasta, jonka pohjalta Dohan kehityskierros voitaisiin saada päätökseen, sekä innovatiivisten lähestymistapojen tarkasteleminen monenvälisen kauppajärjestelmän vahvistamiseksi.
- f) Ilmastonmuutoksen torjunta erityisesti hankkimalla ilmastorahoituksen lähteitä.

III ILMASTONMUUTOS

- 13. Eurooppa-neuvosto hyväksyy 4. ja 10. lokakuuta 2011 annetut neuvoston päätelmät, joissa hahmotellaan tarkemmin EU:n kanta Durbanin ilmastokokousta varten. Eurooppa-neuvosto korostaa, että kunnianhimoisen kansainvälinen järjestelmä ilmastonmuutoksen torjumiseksi on välttämätön, jos aiomme päästä sovittuun tavoitteeseen eli maapallon lämpötilan kohoamisen enintään kahdella celsiusasteella. Euroopan unioni pyrki Durbanin kokouksessa kunnianhimoiseen ja tasapainoiseen tulokseen Cancúnissa viime vuonna sovitun pohjalta. Nyt on kiireellistä sopia etenemisestä kohti kattavaa oikeudellisesti sitovaa kehystä ja selvää aikataulua varmistaen maailmanlaajuinen ja myös suurimpien talouksien osallistuminen. Eurooppa-neuvosto vahvistaa Euroopan unionin avoimen suhtautumisen Kioton pöytäkirjan mukaiseen toiseen vaihtoehtoon osana siirtymistä tällaiseen kehukseen, kuten neuvosto totesi 10. lokakuuta antamissaan päätelmissä.
- 14. Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen YK:n pääsihteerin perustaman maailmanlaajuisen kestävän kehityksen korkean tason paneelin meneillään olevaan työhön, jonka tavoitteena on löytää uusia tehokkaita tapoja edistää maailmanlaajuisia kestäviä kehityksiä.

IV ULKOPOLITIIKKA

- 15. Eurooppa on edelleen sitoutunut tukemaan eteläisen naapurialueensa demokraattista muutosta Euroopan naapurisuuspolitiikan avulla. Demokraattikehityksen käynnistäminen ja taloudellinen kehitys koko kyseisellä alueella ovat olennaisen tärkeitä demokratian luomiselle kunnioittaen samalla täysin oikeusvaltioperiaatetta sekä ihmisiä ja kansalaisoikeuksia. Konkreettisten hankkeiden nopea käynnistäminen Välimeren unionin puitteissa voi edistää huomattavasti tätä prosessia.
- 16. Muammar Gaddafin kuolema merkitsee loppua yksinvaltiuden ja sorron aikakaudelle, josta Libyan kansa on saanut kärsiä liian kauan. Nyt Libya voi avata uuden sivun historiassaan, rakentaa kansallista sovintoa ja katsoa uudenlaiseen demokraattiseen tulevaisuuteen.

Eurooppa-neuvosto antaa tunnustusta Libyan kansan rohkeudelle ja päättäväsyydelle. Se odottaa kiinnostuneena osallistavan ja laajapohjaisen hallituksen muodostamista, sellaisen demokraattisen, rauhanomaisen ja avoimen siirtymäprosessin käynnistämistä, joka koskee kaikkia Libyan kansalaisia, sekä vapaiden ja rehellisten vaalien valmistelusta kansallisen siirtymäkauden neuvoston antaman perustuslakia koskevan julistuksen mukaisesti. Se vahvistaa Euroopan unionin sitoumuksen tukea demokraattisen Libyan luomista. Eurooppa-neuvosto toistaa tukevansa demokraattista, moniarvoista ja vakaata Egyptiä EU:n keskeisenä kumppanina. Siirtymäkauden viranomaisilla on ratkaisevan tärkeä tehtävä järjestää ensimmäiset demokraattiset ja avoimet vaalit varmistaen samalla yleisen järjestyksen ihmisoikeuksia kunnioittaen. Eurooppa-neuvosto on huolissaan viime aikojen traagisista yhteenotoista Egyptissä ja korostaa, että on tärkeää edistää ja suojella uskonnon tai vakaumuksen vapautta, mukaan lukien uskonnolliset vähemmistöt, jokaisen demokraattisen yhteiskunnan olennaisena osana. Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen ensimmäisten vapaiden ja rehellisten vaalien järjestämiseen Tunisiassa tänään. Euroopan unioni tukee uusia viranomaisia näiden pyrkimyksissä edistää demokratiaan siirtymistä ja kestävästä taloudellisesta kehityksestä, myös EU–Tunisia-työryhmän kautta.

- 17. Eurooppa-neuvosto hyväksyy täysin neuvoston 10. lokakuuta antamat päätelmät Syyriasta. Syyrian kansan on voitava määrätä maansa tulevaisuudesta ilman pelkoa sortotoimista. Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen poliittisen opposition pyrkimykseen saada aikaan yhteinen ohjelma. Syyrian kansallisneuvoston perustaminen on myönteinen edistysaskel. Eurooppa-neuvosto on edelleen syvästi huolestunut Syyrian tämänhetkisestä tilanteesta ja painottaa tukevansa voimakkaasti Syyrian kansaa sen ilmaistessa oikeutettuja pyrkimyksiään vapaaseen ja ihmisarvoiseen elämään. Se tuomitsee jyrkästi Syyrian vallanpitäjien kansaansa kohdistamat jatkuvat raat tukahduttamistoimet

ja laajat ihmisoikeusloukkaukset. Presidentti Assadin on luovuttava vallasta, jotta poliittinen siirtymä voi alkaa Syyriassa. EU on päättänyt kohdistaa rajoittavia toimenpiteitä väkivaltaisista tukahduttamistoimista vastuussa oleviin tai niihin liittyviin henkilöihin sekä nykyistä hallintoa tukeviin tai siitä hyötyviin henkilöihin ja yhteisöihin mutta ei siviiliväestöön. EU päättää uusista ja laajemmista hallintoon kohdistuvista toimenpiteistä niin kauan, kuin siviiliväestön tukahduttamistoimet jatkuvat. Eurooppa-neuvosto kehottaa YK:n turvallisuusneuvoston kaikkia jäseniä ottamaan vastuun Syyrian tilanteesta.

18. Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen EU:n Irania koskevien rajoittavien toimenpiteiden vahvistamiseen tuomittavien ihmisoikeusrikkomusten takia sekä rajoittavien toimenpiteiden hyväksymiseen viittä henkilöä vastaan Saudi-Arabian kuningaskunnan Yhdysvaltain suurlähettilääseen kohdistuneen salamurha-aikeen johdosta. Se kehottaa Irania noudattamaan kaikkia kansainvälisen oikeuden mukaisia velvoitteitaan. Se ilmaisee jatkuvan huolensa Iranin ydin- ja ohjusohjelmien laajentumisesta YK:n turvallisuusneuvoston ja IAEA:n päätöslauselmien vastaisesti sekä siitä, ettei Iran tee yhteistyötä IAEA:n kanssa avoimena olevien kysymysten käsittelemiseksi, mukaan lukien Iranin ydinohjelman mahdollisiin sotilaallisiin ulottuvuuksiin liittyvät kysymykset.

Kehotamme Irania aloittamaan rakentavat ja asiasisältöä koskevat keskustelut EU3+3-ryhmän kanssa, jotta ydinohjelmaa koskevasta kysymyksestä päästäisiin kattavaan, neuvoteltuun ja pitkän aikavälin ratkaisuun mahdollisten rajoittavien lisätoimenpiteiden välttämiseksi. Samalla Eurooppa-neuvosto pyytää ulkoasiainneuvostoa valmistelemaan uusia rajoittavia toimenpiteitä, joista päätetään ja jotka pannaan täytäntöön sopivalla hetkellä, jos Iran ei suhtaudu yhteistyöhön vakavasti eikä täytä velvollisuuksiaan.

Eurooppa-neuvosto yhtyy korkean edustajan 21. syyskuuta antamaan julkilausumaan. Se toistaa, että Euroopan unioni on sitoutunut tämän ongelman diplomaattiseen ratkaisuun.

19. Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen Varsovassa 29.–30. syyskuuta pidettyyn itäisen kumppanuuden toiseen huippukokoukseen ja panee tyytyväisenä merkille korkean edustajan ja Euroopan komission aikomuksen ehdottaa etenemissuunnitelmaa, jossa luetellaan vuoden 2013 jälkipuoliskolla järjestettävän itäisen kumppanuuden huippukokouksen tavoitteet, välineet ja toimet. Se, miten nopeasti ja miten syvästi nämä maat assosioituvat poliittisesti ja yhdentyvät taloudellisesti EU:hun, riippuu siitä, miten ne pitävät yllä demokratian periaatteita ja oikeusvaltiota, jotka ovat kumppanuuden perusta.

***

LIITE

EUROOPPA-NEUVOSTON JULKILAUSUMA

Eurooppa-neuvosto on erittäin tyytyväinen 20. lokakuuta annettuun ilmoitukseen ETA:n terroritoiminnan päättymisestä. Tämä on epäilemättä demokratian ja vapauden voitto Espanjassa ja kaikkialla Euroopan unionissa. Eurooppa-neuvosto antaa kiitosta Espanjan hallitukselle, poliittisille puolueille, turvallisuusjoukoille, lainvalvontaviranomaisille ja koko yhteiskunnalle niiden sitkeydestä ja päättäväisyydestä pitkässä terrorismin torjunnassa. Tunustusta ansaitsee myös erittäin arvokas eurooppalainen yhteistyö ja solidaarisuus, ja erityisesti on syytä kiittää Ranskan kansaa ja hallitusta. Muistamme erityisesti tämän väkivallan uhreja. Tätä muistoa on vaalittava, jotta väkivalta, jota ei koskaan olisi pitänyt tapahtua, ei enää toistu.

Euroopan unionin valtion- tai hallitusten päämiesten julkilausuma – 26. lokakuuta 2011

Tämän päivän kokouksessa puheenjohtaja Van Rompuy tiedotti Eurooppa-neuvoston jäsenille myöhemmin tänään pidettävän euroalueen huippukokouksen valmisteluista 23. lokakuuta kokoontuneen Eurooppa-neuvoston puheenjohtajan päätelmien EU:n ja euroalueen suhteita käsittelevän kohdan 7 mukaisesti.

He keskustelivat tilanteesta ja painottivat päättäväisyyttään tehdä kaikkensa kriisin voittamiseksi ja auttaa Euroopan unionia ja euroaluetta solidaarisuuden hengessä selviytymään nykyisistä haasteistaan.

He pitivät tervetulleena Ecofin-neuvostossa 22. lokakuuta aikaansaattua yhteisymmärrystä toimenpiteistä luottamuksen palauttamiseksi pankkialaan. Tältä pohjalta he hyväksyivät tämän julkilausuman liitteenä olevan tekstin, edellyttäen että päästään sopimukseen tekstissä mainituista toimenpiteistä, jotka ovat osa laajempaa pakettia, mukaan lukien tänään pidetyssä euroalueen huippukokouksessa tehtävät päätökset. Neuvosto (Ecofin) viimeistelee tarvittavat jatkotoimenpiteet.

* * *

LIITE

YHTEISYMMÄRRYS PANKKIPAKETISTA

1. Luottamuksen palauttamiseksi pankkialaan tarvitaan kiireellisesti toimenpiteitä (pankkipaketti), ja ne ovat välttämättömiä EU:n pankkialan toiminnan vakauden valvonnan vahvistamiseksi. Nämä toimenpiteet koskevat seuraavia:
  - a. Tarve varmistaa pankkien keskipitkän aikavälin rahoitus luottolaman välttämiseksi ja reaalitalouden luotonsaannin turvaamiseksi sekä tarve koordinoida toimenpiteitä tämän saavuttamiseksi.
  - b. Tarve vahvistaa pankkien pääoman laatua ja määrää, jotta ne selviytyisivät häiriöistä, ja osoittaa tämä vahvistaminen luotettavalla ja yhdenmukaisella tavalla.

Määräaikainen rahoitus

2. Pankkien veloille tarvitaan takauksia, jotta pankeille voidaan tarvittaessa antaa suurempaa suoraa tukea määräaikaisen rahoituksen saamiseksi (lyhytaikaista rahoitusta on saatavissa EKP:stä ja asianomaisesta kansallisesta keskuspankista). Tämä on myös olennainen osa strategiaa, jolla rajoitetaan velkavivun purkamista.
3. Vuoden 2008 kokemusten toistaminen siten, että maksuvalmiusjärjestelmien perustamisessa sovellettaisiin pelkkää kansallista harkintavaltaa, ei ehkä tarjoa tyydyttävää ratkaisua tämänhetkisissä markkinaolosuhteissa. Siksi kelpoisuuskriteerien, hinnoittelun ja ehtojen määrittämisessä tarvitaan EU:n tason todella koordinoitua lähestymistapaa. Komission olisi pikaisesti selvítettävä yhdessä EPV:n, EIP:n ja EKP:n kanssa vaihtoehtoja tavoitteen saavuttamiseksi ja raportoitava TRK:lle.

Pankkien pääomittaminen

4. Pääomatavoite: Vallitsee laaja yhteisymmärrys siitä, että poikkeuksellisten olosuhteiden edellyttämän väliaikai-

sen pääomapuskurin luomiseksi on vaadittava merkittävästi suurempaa eli 9 prosentin vakavaraisuussuhdetta, joka perustuu korkealaatuisimpaan pääomaan ja jossa on otettu huomioon valtionvelkaan liittyvät positiot, molemmat 30. syyskuuta alkaen. Tämä määrällinen pääomatavoite on saavutettava 30. kesäkuuta 2012 mennessä kansallisten valvojen hyväksymien ja EPV:n koordinoimien suunnitelmien pohjalta. Tämä varovainen arvostus ei vaikuttaisi asiaankuuluviin tilinpäätösraportointia koskeviin sääntöihin. Kansallisten valvontaviranomaisten on EPV:n puitteissa varmistettava, että pankkien suunnitelmat vahvistaa pääomaa eivät johda liialliseen velkavivun purkamiseen, kun otetaan huomioon reaalitalouden luotonsaannin turvaaminen ja ryhmän tämänhetkiset riskitasot, niiden tytäryhtiöt kaikissa jäsenvaltioissa mukaan luettuina, unohtamatta tarvetta välttää aiheutonta painetta luottojen antamiseen sijaintimaissa tai valtionvelkakirjamarkkinoilla.

5. Pääomankorotuksen rahoittaminen: Pankkien olisi ensiksi käytettävä yksityisiä pääomalähteitä muun muassa uudistamalla rakenteita ja muuntamalla velkaa oman pääoman ehtoiseksi rahoitusvälineiksi. Pankkien osingonjakoon ja palkkioiden maksamiseen olisi sovellettava rajoituksia, kunnes tavoite on saavutettu. Tarvittaessa kansallisten hallitusten olisi annettava tukea, ja jos tätä tukea ei ole saatavissa, pääomitus olisi rahoitettava ERVV:n lainalla euroalueen maiden tapauksessa.

Valtiontuki

6. Kaikkiin julkisen tuen muotoihin, niin kansallisella kuin EU:n tasolla, sovelletaan nykyisen erityisen valtion kriisituen mukaista ehdollisuutta, jota komission toteamuksen mukaisesti sovelletaan noudattaen tarvittavaa suhteellisuutta ja ottaen huomioon kriisin systeminen luonne.

Euroalueen valtion- tai hallitusten päämiesten julkilausuma – 26. lokakuuta 2011

1. Olemme kuluneiden kolmen vuoden aikana toteuttaneet sekä koko Euroopan unionissa että euroalueella ennennäkemättömiä toimia maailmanlaajuisen finanssikriisin vaikutusten torjumiseksi. Hyväksymäämme strategiaan kuuluu määrätietoisia toimia, joilla varmistetaan julkisen talouden vakauttaminen, vaikeuksissa olevien maiden tukeminen sekä euroalueen talouden ohjauksen ja hallinnan vahvistaminen, joka johtaa euroalueen taloudellisen yhdentymisen syvenemiseen ja kunnianhimoiseen kasvusuunnitelmaan. Teimme joukon keskeisiä päätöksiä kokouksessamme 21. heinäkuuta. Meidän valmiuttamme torjua kriisiä on vahvistanut huomattavasti se, että euroalueen kaikki 17 jäsenvaltiota ovat ratifioineet Euroopan rahoitusvakausvälineeseen liittyvät toimenpiteet. Toinen merkittävä tulos on kaikkien kolmen toimielimen kesken saavutettu yhteisymmärrys vahvasta säädöspaketista, joka tehostaa talouspolitiikan ohjausta EU:n rakenteiden puitteissa. EU-ohjausjakson käyttöönotto on perin pohjin muuttanut finanssi- ja talouspolitiikkojemme koordinoitua Euroopan tasolla, sillä nyt EU:n tason koordinoitua edeltää kansallista päätöksentekoa. Euron perusta on edelleen vakaa.
2. Luottamuksen palauttamiseksi tarvitaan uusia toimia. Sen vuoksi sovimme tänään kattavista lisätoimista, jotka ilmentävät vahvaa päättäväisyyttämme tehdä kaikki tarvittava nykyisten vaikeuksien voittamiseksi ja ryhtyä tarvittaviin toimiin talous- ja rahaliiton saattamiseksi valmiiksi. Tuemme täysin EKP:tä sen pyrkimyksissä säilyttää euroalueen hintavakaus.

Julkisen talouden kestävyys ja kasvua edistävät rakenneuudistukset

3. Euroopan unionin on parannettava kasvu- ja työllisyysnäkömiään, kuten 23. lokakuuta pidetyn Eurooppa-neuvoston hyväksymässä kasvustrategiassa hahmotellaan. Toistamme olevamme täysin sitoutuneita toteuttamaan ensimmäisen EU-ohjausjakson aikana annetut maakohtaiset suositukset ja kohdentamaan julkiset menot kasvualueille.
4. Kaikki euroalueen jäsenvaltiot jatkavat vankkumattoman päättäväisesti julkisen talouden vakauttamista ja rakenneuudistuksia. Erityisiä ponnisteluja vaaditaan niiltä jäsenvaltioilta, joiden valtionvelkamarkkinoilla esiintyy jännitteitä.
5. Panemme tyytyväisenä merkille Espanjan toteuttamat merkittävät toimenpiteet budjettialijäämänsä pienentämiseksi, pankkisektorinsa rakenteiden uudistamiseksi ja hyödyke- ja työmarkkinoiden uudistamiseksi, sekä tasapainoista talous-

arviota koskevan perustuslakimuutoksen hyväksymisen. Julkisen talouden sopeuttamisen tinkimätön täytäntöönpano suunnitellusti on ensiarvoisen tärkeää, myös alueellisella tasolla, vakaus- ja kasvusopimuksen sitoumusten täyttämiseksi ja finanssipoliittisen kehityksen vahvistamiseksi kehittämällä alemman tason lainsäädäntöä, jotta perustuslakimuutoksesta tulisi täysin toimiva. Lisätoimia tarvitaan kasvun tehostamiseksi ja siten liian suureksi kasvaneen työttömyyden vähentämiseksi. Osana toimia olisi tehostettava työmarkkinoilla tehtäviä muutoksia jouston lisäämiseksi yritysten tasolla ja työvoiman työllistyvyyden lisäämiseksi sekä toteutettava muita uudistuksia kilpailukyvyyn parantamiseksi, varsinkin laajennettava palvelualoilla tehtäviä uudistuksia.

6. Olemme tyytyväisiä Eurooppa-neuvoston ja komission puheenjohtajille lähetetyssä kirjeessä esitettyihin Italian suunnitelmiin, jotka koskevat kasvua edistäviä rakenneuudistuksia ja julkisen talouden vakauttamisstrategiaa, ja kehotamme Italiaa esittämään näille uudistuksille kiireimmiten kunnianhimoisen aikataulun. Annamme arvoa Italian sitoumukselle saavuttaa tasapainoinen talousarvioliikenne vuonna 2014, minkä myötä julkisen talouden bruttovelka supistuu 113 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2014. Olemme samoin tyytyväisiä siihen, että perustuslakiin on tarkoitus sisällyttää tasapainoisen talousarvion sääntö vuoden 2012 puoliväliin mennessä.

Italia panee nyt täytäntöön ehdotetut rakenneuudistukset, joilla lisätään kilpailukykyä vähentämällä byrokratiaa, kumoamalla ammatillisten palvelujen vähimmäispalkkiot ja jatkamalla paikallisten julkisten palvelujen ja laitosten vapauttamista. Panemme merkille Italian sitoumuksen uudistaa työlainsäädäntöä ja erityisesti irtisanomissääntöjä ja -menettelyjä sekä tarkistaa nykyistä hajanaista työttömyyskorvausjärjestelmää vuoden 2011 loppuun mennessä talousarviorajoitteet huomioon ottaen. Panemme merkille suunnitelman nostaa vuoteen 2026 mennessä eläkeikä 67 vuoteen ja suositlemme tämän prosessin määrittelyä vuoden loppuun mennessä, jotta tavoite saavutetaan.

Tuemme Italian aikomusta tarkistaa rakennerahastoihin liittyvät ohjelmat muuttamalla hankkeiden tärkeysjärjestystä ja keskittymällä koulutukseen, työllisyyteen, digitaalistrategiaan ja rautateihin/verkkoihin tavoitteena parantaa kasvun tehostamisen edellytyksiä ja pienentää alueellisia eroja.

Pyydämme komissiota toimittamaan yksityiskohtaisen arvion toimenpiteistä ja seuraamaan niiden täytäntöönpanoa ja kehotamme Italian viranomaisia toimittamaan viipymättä tämän arvion laatimiseen tarvittavat tiedot.

Maat, joilla on sopeutusohjelma

7. Toistamme jatkavamme määrätietoisesti kaikkien ohjelmia toteuttavien maiden tukemista, kunnes ne ovat alkaneet saada uudelleen rahoitusta markkinoilta, edellyttäen että ne panevat ohjelmansa täysimääräisesti täytäntöön.
8. Ohjelmia toteuttavien maiden osalta olemme ilahuneita Irlannin edistymisestä sopeutusohjelmansa täysimääräisessä täytäntöönpanossa, mikä on tuottamassa myönteisiä tuloksia. Myös Portugali edistyy hyvin ohjelmansa toteuttamisessa, ja se jatkaa määrätietoisesti toimenpiteitä julkisen talouden kestävyys- ja kilpailukykyyn parantamiseksi. Kehotamme kumpaakin maata jatkamaan ponnisteluja, pitäytymään sovitussa tavoitteissa ja olemaan valmiina toteuttamaan tarvittaessa lisätoimia näiden tavoitteiden saavuttamiseksi.
9. Olemme tyytyväisiä euroryhmän päätökseen EU:n ja IMF:n tukiohjelman kuudennen lainaerän maksusta Kreikalle. Tavoitteenamme on, että vuoden loppuun mennessä vahvistetaan kestävä ja uskottava uusi EU:n ja IMF:n monivuotinen ohjelma.
10. Kreikan ohjelman täytäntöönpanon valvontamekanismeja on lujitettava Kreikan hallituksen pyynnön mukaisesti. Kreikalla on vastuu ohjelmasta, ja Kreikan viranomaisilla on vastuu sen täytäntöönpanosta. Uuden ohjelman yhteydessä komissio yhdessä troikan muiden kumppaneiden kanssa perustaa koko ohjelman ajaksi paikan päälle valvontajärjestelyn, myös ottamalla mukaan kansallisia asiantuntijoita, ja toimii tiiviissä ja jatkuvassa yhteistyössä Kreikan hallituksen ja troikan kanssa neuvoakseen ja tarjotakseen apuaan, jotta voidaan varmistaa uudistusten täytäntöönpano ajoissa ja täysimääräisesti. Komissio auttaa troikkaa arvioitaessa, ovatko Kreikan hallituksen ohjelman sitoumusten puitteissa toteuttamat toimenpiteet asianmukaisia. Tämä uusi rooli kirjataan yhteisymmärryspöytäkirjaan. Kreikan hallituksen ja troikan kanssa sovitaan Kreikan rahoitusvakausrahadon hallinnon vahvistamisesta, jotta helpotetaan mittavien julkisten lainojen tehokasta käyttöä Kreikan pankkien pääomittamiseksi.
11. Annamme täyden tukemme komission perustamalle teknisen avun erityisyryhmälle.
12. Yksityisen sektorin osallistuminen on keskeisessä asemassa saatettaessa Kreikan velka kestävä tasolle. Sen vuoksi suhtaudumme myönteisesti Kreikan ja sen yksityisten sijoittajien välillä käytävään keskusteluun, jossa pyritään löytämään ratkaisu yksityisen sektorin osallistumisen

syventämiseksi. Kunnianhimoisella Kreikan talouden uudistusohjelmalla ja yksityisen sektorin osallistumisella varmistetaan, että Kreikan velkasuhde supistuu, tavoitteena 120 prosentin velkasuhteen saavuttaminen vuoteen 2020 mennessä. Tämän vuoksi kehotamme Kreikkaa, yksityisiä sijoittajia ja kaikkia osapuolia laatimaan vapaaehtoisen joukkovelkakirjojen vaihtamisjärjestelyn, jossa yksityisen sektorin hallussa olevaan Kreikan nimellismääräiseen velkaan tehdään 50 prosentin nimellishälytys. Euroalueen jäsenvaltiot tulisivat mukaan yksityisen sektorin osallistumisen pakettiin korkeintaan 30 miljardilla eurolla. Tältä pohjalta julkinen sektori on valmis tarjoamaan ohjelmassa lisärahoitusta enintään 100 miljardia euroa vuoteen 2014 saakka, vaadittava Kreikan pankkien pääomittaminen mukaan luettuna. Uudesta ohjelmasta tulisi päästä sopimukseen vuoden 2011 loppuun mennessä, ja joukkovelkakirjojen vaihtaminen tulisi toteuttaa vuoden 2012 alussa. Pyydämme Kansainvälistä valuuttarahastoa osallistumaan myös Kreikkaa koskevan uuden ohjelman rahoittamiseen.

13. Kreikka sitoo Helios-hankkeesta saatavat kassavirrat tai muut yksityistämistä saatavat tulot, sopeutusohjelmaan jo sisältyvien tällaisten tulojen lisäksi, Helleenien tasavallan velkaantuneisuuden vähentämiseen enintään 15 miljardilla eurolla tavoitteena ERVV:n lainauskapasiteetin palauttaminen.
14. Vakuuksien laadun tukemiseksi myönnetään erillisiä takauksia, jotta Kreikan pankit voivat jatkossakin käyttää näitä vakuuksia osallistuakseen eurojärjestelmän likviditeettioperaatioihin.
15. Yksityisen sektorin osallistumista euroalueella koskevan yleislinjamme suhteen palautamme mieliin 21. heinäkuuta 2011 tekemämme päätöksen, jonka mukaan Kreikka tarvitsee poikkeuksellisen ja ainutkertaisen ratkaisun.
16. Kaikki muut euroalueen jäsenvaltiot vahvistavat juhlallisesti noudattavansa vakaasti ja määrätietoisesti omia valtiollisia sitoumuksiaan ja kaikkia julkisen talouden kestävyttä ja rakenneuudistuksia koskevia sitoumuksiaan. Euroalueen valtion- tai hallitusten päämiehet antavat täyden tukensa tälle määrätietoisuudelle, sillä niiden kaikkien valtiollisten sitoumusten uskottavuus on ratkaiseva tekijä koko euroalueen rahoitusvakauden turvaamisessa.

Vakautusmekanismit

17. Tarkistetun ERVV:n ratifointiprosessi on nyt saatettu päätökseen kaikissa euroalueen jäsenvaltioissa, ja euroryhmä on sopinut ensi- ja jälkimarkkinoilla toteutettavien toimien, varautumisjärjestelyjen ja pankkien pääomittamisen täytäntöönpanon suuntaviivoista. ERVV:stä 21. heinäkuuta tekemämme päätökset ovat nyt siis valmiita toteutettaviksi. Kaikkia käytettävissä olevia välineitä käytetään tehokkaalla

tavalla euroalueen rahoitusvakauden varmistamiseksi. Kuten täytäntöönpanosuuntaviivoissa todettiin, uusiin (varautuviin) ohjelmiin sovelletaan tiukkaa ehdollisuutta Kansainvälisen valuuttarahaston käytäntöjen mukaisesti. Komissio toteuttaa asianomaisten jäsenvaltioiden tukenettua valvontaa ja raportoi säännöllisesti euroryhmälle.

18. Olemme yhtä mieltä siitä, että laajennetun ERVV:n valmiuksia hyödynnetään käytettävissä olevien resurssien maksimoimiseksi seuraavasti:
  - Tavoitteena on tukea markkinapaineiden alaisina olevien euroalueen jäsenvaltioiden jatkuvaa markkinarahoituksen saantia ja varmistaa euroalueen valtionvelkamarkkinoiden asianmukainen toiminta säilyttäen samalla täysin ERVV:n korkea luottoluokitus. Nämä toimenpiteet ovat tarpeen rahoitusvakauden varmistamiseksi sekä kriisin eristämiseksi ja häiriöiden leviämisen estämiseksi.
  - Tämä tehdään kasvattamatta välineen tukena olevia takauksia ja noudattaen perussopimuksen määräyksiä ja nykyisen puitesopimuksen ehtoja, toimien sovittujen välineiden puitteissa ja noudattaen asianmukaista ehdollisuutta ja valvontaa.
19. Sovimme kahdesta perusvaihtoehdosta ERVV:n resurssien kasvattamiseksi:
  - Erillisten takausten antaminen jäsenvaltioiden liikkeeseen laskemalle uudelle velalle, millä pienennetään rahoituskuluja. Yksityisille sijoittajille tarjottaisiin mahdollisuutta ostaa tällainen riskivakuutus niiden ostaessa joukkovelkakirjoja ensimarkkinoilta.
  - ERVV:n rahoitusjärjestelyjen maksimointi siten, että yhdistetään yksityisen ja julkisen sektorin rahoituslaitosten ja sijoittajien resursseja, mikä voidaan tehdä erityisrahoitusyhtiön kautta. Tämä lisää resursseja, jotka ovat käytettävissä lainojen myöntämiseksi, pankkien pääomittamiseksi ja joukkovelkakirjojen hankkimiseksi ensi- ja jälkimarkkinoilta.
20. ERVV voi joustavasti käyttää näitä kahta vaihtoehtoa samanaikaisesti kulloisestakin tavoitteesta ja markkinaolosuhteista riippuen. Kunkin vaihtoehdon vipuvaikutus vaihtelee riippuen sen erityispiirteistä ja markkinaolosuhteista, mutta se voisi olla jopa 4- tai 5-kertainen.
21. Pyydämme euroryhmää viimeistelemään marraskuussa näiden menettelyjen täytäntöönpanon ehdot suuntaviivojen muodossa ja ERVV:n ehdoista laatiman ehdotuksen mukaisesti.
22. Lisäksi ERVV:n resursseja voidaan tehostaa entisestään tiivistämällä yhteistyötä IMF:n kanssa. Euroryhmä, komissio ja ERVV tarkastelevat kaikkia mahdollisia vaihtoehtoja.

Pankkijärjestelmä

23. Olemme tyytyväisiä Eurooppa-neuvoston jäsenten tänään aikaansaamaan sopimukseen pankkien pääomittamisesta ja rahoituksesta (ks. liite 2).

Talous- ja finanssipolitiikan koordinointi ja valvonta

24. Talouspolitiikan ohjausta koskevalla lainsäädäntöpaketilla vahvistetaan talous- ja finanssipolitiikkojen koordinointia ja valvontaa. Sen tultua voimaan tammikuussa 2012 se pannaan tiukasti täytäntöön osana EU-ohjausjaksoa. Edellytämme, että komissio ja neuvosto harjoittavat tinkimätöntä valvontaa, myös vertaispainetta käyttäen, ja että olemassa olevia ja uusia välineitä käytetään aktiivisesti. Palautamme mieleen myös Euro Plus -sopimuksen yhteydessä tekemämme sitoumukset.
25. Rahaliittoon kuulumisella on laajakantoisia vaikutuksia, ja se merkitsee selvästi tiiviimpää koordinointia ja valvontaa vakauden ja kestävyuden varmistamiseksi koko alueella. Nykyinen kriisi osoittaa, että tämä on toteutettava paljon tehokkaammin. Sen vuoksi sekä vahvistamme euroalueella kriisinhoitovälineitä että viemme talous- ja finanssipolitiikkojemme yhdentämisen entistä pidemmälle tehostamalla koordinointia, valvontaa ja kurinalaisuutta. Laadimme tarvittavat politiikat euroalueen toiminnan tukemiseksi.
26. Erityisesti vasta hyväksytyyn lainsäädäntöpakettiin, EU-ohjausjaksoon ja Euro Plus -sopimukseen tukeutuen sitoudumme panemaan täytäntöön seuraavat lisätoimenpiteet kansallisella tasolla:
  - a. Jokainen euroalueen jäsenvaltio hyväksyy tasapainoista julkisen talouden rakenteellista rahoitusasemaa koskevat säännöt, joilla vakaus- ja kasvusopimus saatetaan osaksi kansallista lainsäädäntöä mieluiten perustuslain tai vastaavalla tasolla vuoden 2012 loppuun mennessä.
  - b. Kansallisia julkisen talouden kehyksiä vahvistetaan jäsenvaltioiden julkisen talouden kehyksiä koskevista vaatimuksista annetussa direktiivissä edellytettyä enemmän. Kansallisten talousarvioiden olisi erityisesti perustuttava riippumattomiin kasvuennusteisiin.
  - c. Kansallisia parlamentteja pyydetään ottamaan huomioon talous- ja finanssipolitiikkojen harjoittamisesta EU:n tasolla annetut suositukset.
  - d. Komissiota ja muita euroalueen jäsenvaltioita kuullaan ennen sellaisten keskeisten finanssi- tai talouspoliittisten uudistus suunnitelmien hyväksymistä, joilla saattaa olla heijastusvaikutuksia, jotta on mahdollisuus arvioida niiden vaikutuksia koko euroalueeseen.

- e. Sitoudutaan noudattamaan komission ja asianomaisen komission jäsenen suosituksia vakaus- ja kasvusopimuksen täytäntöönpanossa.
27. Sovimme myös siitä, että tiiviimpää seurantaa ja täytäntöönpanon valvontaa tarvitaan seuraavasti:
- Liiallisia alijäämiä koskevassa menettelyssä olevien euroalueen jäsenvaltioiden osalta komissiolle ja neuvostolle annetaan valtuudet tarkastella kansallisia talousarvioesityksiä ja antaa niistä lausunto ennen kuin asianomainen kansallinen parlamentti hyväksyy ne. Lisäksi komissio seuraa talousarvion toteuttamista ja ehdottaa tarvittaessa muutoksia varainhoitovuoden aikana.
  - Sopeutusohjelmaa koskevien lipsumisten varalta ohjelman täytäntöönpanon seurantaa ja koordinoitua tiivistetään.
28. Odotamme piakkoin saavamme tiiviimpää seurantaa koskevan ehdotuksen, joka komission on määrä toimittaa neuvostolle ja Euroopan parlamentille SEUT 136 artiklan nojalla. Tässä yhteydessä pidämme asianmukaisena komission aikomusta vahvistaa toimivaltaisen komission jäsenen asemaa talous- ja finanssipolitiikan tiiviimmän seurannan ja täytäntöönpanon varmistamisen alalla komissiossa.
29. Vahvistamme edelleen talous- ja rahaliiton talouspilaria ja parannamme makro- ja mikrotalouspolitiikkojen koordinoitua. Euro Plus -sopimuksen pohjalta parannamme kilpailukykyä ja siten tiivistämme edelleen kasvua ja työllisyyttä edistävien politiikkojen lähentymistä. Veropolitiikan pragmaattinen koordinoitua euroalueella on välttämätön osa julkisen talouden vakauttamisen ja talouskasvun tukemiseksi toteutettavaa vahvistettua talouspolitiikan koordinoitua. Yhteistä yhdistettyä yhtiöveropohjaa ja finanssitransaktioveroa koskevien komission ehdotusten lainsäädäntökäsittely on parhaillaan käynnissä.

Euroalueen ohjaus- ja hallintorakenne

30. Jotta voidaan vastata tehokkaammin olemassa oleviin haasteisiin ja varmistaa entistä tiiviimpi yhdentyminen, euroalueen ohjaus- ja hallintorakennetta lujitetaan säilyttäen samalla koko Euroopan unionin yhtenäisyys.
31. Kokoonnumme näin ollen säännöllisesti, vähintään kaksi kertaa vuodessa, omiin eurohuippukokouksiimme antaaksemme euroalueen talous- ja finanssipolitiikkaa koskevia strategisia suuntaviivoja. Näin euroalueen ulottuvuus voidaan ottaa paremmin huomioon kansallisessa politiikassa.
32. Euroryhmä hoitaa jatkossakin euroalueen päivittäisen hallinnon yhdessä komission ja EKP:n kanssa. Sillä on keskeinen asema EU-ohjausjakson täytäntöönpanossa euroalueen jäsenvaltioissa ja sillä tulee olemaan vahvistetut valmistelurakenteet.
33. Järjestelyjä kuvaillaan yksityiskohtaisemmin tämän asiakirjan liitteessä I.

Yhdentymisen syventäminen

34. Euro on Eurooppa-hankkeemme ydin. Vahvistamme talousliittoa, jotta se olisi yhteismitallinen rahaliiton kanssa.
35. Pyydämme Eurooppa-neuvoston puheenjohtajaa kartoittamaan tiiviissä yhteistyössä komission puheenjohtajan ja euroryhmän puheenjohtajan kanssa mahdollisia toimia tämän tavoitteen saavuttamiseksi. Toimissa on keskityttävä lujittamaan entisestään taloudellista lähentymistä euroalueella, parantamaan julkisen talouden kurinalaisuutta ja syventämään talousliittoa, mukaan lukien mahdollisuus tehdä perussopimuksiin rajoitettuja muutoksia. Joulukuussa 2011 annetaan väliraportti, jotta voidaan sopia ensimmäisistä linjauksista. Raportti sisältää etenemissuunnitelman, jossa otetaan täysin huomioon toimielinten oikeudet. Selvitys siitä, kuinka sovitut toimenpiteet pannaan täytäntöön, viimeistellään vuoden 2012 maaliskuuhun mennessä

***

LIITE 1

KYMMENEN TOIMENPIDETTÄ EUROALUEEN OHJAUKSEN JA HALLINNON PARANTAMISEKSI

Talouspolitiikan koordinoitua ja valvontaa euroalueella on tarpeen lujittaa, jotta voidaan parantaa päätöksenteon tehokkuutta ja varmistaa yhdenmukaisempi viestintä. Tätä varten toteutetaan seuraavat kymmenen toimenpidettä kunnioittaen samalla täysin koko EU:n yhtenäisyyttä:

- Järjestetään säännöllisesti eurohuippukokouksia, joihin osallistuvat euroalueen valtion- tai hallitusten päämiehet sekä komission puheenjohtaja. Näitä huippukokouksia järjestetään vähintään kahdesti vuodessa talouden ohjausjakson ratkaisevissa vaiheissa; ne pidetään jos mahdollista Eurooppa-neuvoston kokousten jälkeen. Eurohuippukokouksen puheenjohtaja voi tarvittaessa kutsua koolle ylimääräisiä kokouksia. Huippukokouksissa määritellään strategisia suuntaviivoja talouspolitiikan harjoittamista, kilpailukykyyn parantamista ja euroalueen entistä tiiviimpää lähentymistä varten. Eurohuippukokouksen puheenjohtaja valmistelee eurohuippukokoukset tiiviissä yhteistyössä komission puheenjohtajan kanssa.
- Euroalueen valtion- tai hallitusten päämiehet nimittävät eurohuippukokouksen puheenjohtajan samaan aikaan, kun Eurooppa-neuvosto valitsee oman puheenjohtajansa, ja yhtä pitkäksi toimikaudeksi. Seuraavaan puheenjohtajan

valintaan saakka Eurooppa-neuvoston nykyinen puheenjohtaja toimii eurohuippukokouksen puheenjohtajana.

3. Eurohuippukokouksen puheenjohtaja pitää euroalueeseen kuulumattomat jäsenvaltiot ajan tasalla huippukokousten valmisteluista ja tuloksista. Puheenjohtaja tiedottaa eurohuippukokousten tuloksista myös Euroopan parlamentille.
4. Kuten tälläkin hetkellä, euroryhmä koordinoi yhä tiiviimmin talouspolitiikkaa ja edistää rahoitusvakautta. Se edistää jäsenvaltioiden talous- ja finanssipolitiikkojen tehostettua valvontaa euroalueella kunnioittaen samalla EU:n toimielinten asiaan kuuluvaa toimivaltaa. Se myös valmistee eurohuippukokoukset ja huolehtii niiden jatkotoimista.
5. Euroryhmän puheenjohtaja valitaan perussopimukseen liitetyn pöytäkirjan N:o 14 mukaisesti. Siitä, tulisiko hänet valita euroryhmän jäsenten keskuudesta vai tulisiko hänen olla päätoiminen Brysselissä toimiva puheenjohtaja, päätetään nykyisen puheenjohtajan toimikauden päättyessä. Eurohuippukokouksen puheenjohtajaa kuullaan eurohuippukokouksen, euroryhmän ja valmisteluelinten vastuualueet ja raportointivastuut määritetään selkeästi.
6. Eurohuippukokouksen puheenjohtaja, komission puheenjohtaja ja euroryhmän puheenjohtaja tapaavat säännöllisesti, vähintään kerran kuussa. EKP:n pääjohtaja voidaan kutsua mukaan. Valvontavirastojen johtajat ja ERVV:n/EVM:n toimitusjohtaja voidaan kutsua mukaan tapauskohtaisesti.
7. Valmistelutöistä huolehtii edelleen euroryhmän työryhmä, joka tukeutuu komission asiantuntemukseen. Työryhmä valmistee myös euroryhmän kokouksia. Sen apuna olisi pysyvämpi alatyöryhmä, johon kuuluu valtiovarainministerien sijaisia/virkamiesedustajia ja joka kokoontuu useammin ja työskentelee euroryhmän työryhmän puheenjohtajan alaisuudessa.
8. Euroryhmän työryhmää johtaa Brysselissä toimiva päätoiminen puheenjohtaja. Pääsääntöisesti hänet valitaan samanaikaisesti kuin talous- ja rahoituskomitean puheenjohtaja.
9. Nykyisiä hallintorakenteita (eli neuvoston pääsihteeristöä ja talous- ja rahoituskomitean sihteeristöä) vahvistetaan. Ne tekevät koordinoitusti yhteistyötä antaen eurohuippukokouksen puheenjohtajalle ja euroryhmän puheenjohtajalle asianmukaista tukea talous- ja rahoituskomitean tai euroryhmän työryhmän puheenjohtajan ohjauksessa. Tarvittaessa turvaututaan tapauskohtaisesti ulkopuoliseen asiantuntemukseen.

10. Tiedotuksen parantamiseksi ja viestinnän yhdenmukaisuuden lisäämiseksi laaditaan selkeät säännöt ja järjestelyt. Eurohuippukokouksen ja euroryhmän puheenjohtajilla on tässä suhteessa erityinen vastuu. Euroalueen puheenjohtaja yhdessä komission puheenjohtajan kanssa vastaa eurohuippukokouksen päätöksistä tiedottamisesta, ja euroryhmän puheenjohtaja yhdessä talouskomissaarin kanssa euroryhmän päätöksistä tiedottamisesta.

***

LIITE 2

YHTEISYMMÄRRYS PANKKIPAKETISTA

1. Luottamuksen palauttamiseksi pankkialaan tarvitaan kiireellisesti toimenpiteitä (pankkipaketti), ja ne ovat välttämättömiä EU:n pankkialan toiminnan vakauden valvonnan vahvistamiseksi. Nämä toimenpiteet koskevat seuraavia:
  - a. Tarve varmistaa pankkien keskipitkän aikavälin rahoitus luottolaman välttämiseksi ja reaalityökalouden luotonsaannin turvaamiseksi sekä tarve koordinoita toimenpiteitä tämän saavuttamiseksi.
  - b. Tarve vahvistaa pankkien pääoman laatua ja määrää, jotta ne selviytyisivät häiriöistä, ja osoittaa tämä vahvistaminen luotettavalla ja yhdenmukaisella tavalla.

Keskipitkän aikavälin rahoitus

2. Pankkien veloille tarvitaan takauksia, jotta pankeille voidaan tarvittaessa antaa suurempaa tukea keskipitkän aikavälin rahoituksen saamiseksi (lyhytaikaista rahoitusta on saatavissa EKP:stä ja asianomaisesta kansallisesta keskuspankista). Tämä on myös olennainen osa strategiaa, jolla rajoitetaan tarvetta pankkien omaisuuden myynneille ja luotonannon rajoittamiselle.
3. Vuoden 2008 kokemusten toistaminen siten, että maksuvalmiusjärjestelmien perustamisessa sovellettaisiin pelkkää kansallista harkintavaltaa, ei ehkä tarjoa tyydyttävää ratkaisua tämänhetkisisä markkinaolosuhteissa. Siksi kelpoisuus-kriteerien, hinnoittelun ja ehtojen määrittämisessä tarvitaan EU:n tason todella koordinoitua lähestymistapaa. Komission olisi pikaisesti selvitettävä yhdessä EPV:n, EIP:n ja EKP:n kanssa vaihtoehtoja tavoitteen saavuttamiseksi ja raportoitava TRK:lle.

Pankkien pääomittaminen

4. Pääomatavoite: Vallitsee laaja yhteisymmärrys siitä, että poikkeuksellisten olosuhteiden edellyttämän väliaikaisen pääomapuskurin luomiseksi on vaadittava merkittävästi suurempaa eli 9 prosentin vakavaraisuussuhdetta, joka

perustuu korkealaatuisimpaan pääomaan ja jossa on otettu huomioon valtionvelkaan liittyvät positiot markkinahintaisina syyskuun 30. päivän tilanteen mukaisina. Tämä määrällinen pääomatavoite on saavutettava 30. kesäkuuta 2012 mennessä kansallisten valvojen hyväksymien ja EPV:n koordinoimien suunnitelmien pohjalta. Tämä varovainen arvostus ei vaikuttaisi asiaankuuluviin tilinpäätösraportointia koskeviin sääntöihin. Kansallisten valvontaviranomaisten on EPV:n puitteissa varmistettava, että pankkien suunnitelmat vahvistaa pääomaa eivät johda liialliseen pankkien omaisuuden myyntiin ja luotonannon supistamiseen, kun otetaan huomioon reaali talouden luoton saannin turvaaminen ja ryhmän tämänhetkiset riskitasot, niiden tytäryhtiöt kaikissa jäsenvaltioissa mukaan luettuina, unohtamatta tarvetta välttää aiheutonta painetta luottojen antamiseen sijaintimaissa tai valtionvelkakirjamarkkinoilla.

5. Pääomankorotuksen rahoittaminen: Pankkien olisi ensiksi käytettävä yksityisiä pääomalähteitä muun muassa uudistamalla rakenteita ja muuntamalla velkoja oman pääoman ehtoisiksi rahoitusvälineiksi. Pankkien osingonjakoon ja palkkioiden maksamiseen olisi sovellettava rajoituksia, kunnes tavoite on saavutettu. Tarvittaessa kansallisten hallitusten olisi annettava tukea, ja jos tätä tukea ei voida antaa, pääomitus olisi rahoitettava ERVV:n lainalla euroalueen maille.

Valtiontuki

6. Kaikkiin julkisen tuen muotoihin, niin kansallisella kuin EU:n tasolla, sovelletaan nykyisen erityisen kriisiajan valtiontuen mukaista ehdollisuutta, jota komissio aikoo soveltaa noudattaen tarvittavaa suhteellisuutta ja ottaen huomioon kriisin systeeminen luonne.

Euroalueen valtion- tai hallitusten päämiesten julkilausuma – 9. joulukuuta 2011

Euroopan unioni ja euroalue ovat tehneet viimeisten 18 kuukauden aikana paljon talouden ohjausjärjestelmän parantamiseksi ja uusien toimenpiteiden toteuttamiseksi vastauksena valtionvelkakriisiin. Markkinoiden jännitteet euroalueella ovat kuitenkin lisääntyneet, ja meidän on tehostettava ponnistelujamme tämänhetkisiin haasteisiin vastaamiseksi. Olemme tänään sopineet siirtyvämmä kohti vahvempaa talousliittoa. Tämä edellyttää toimia kahdella suunnalla:

- uusi finanssipoliittinen sopimus ja talouspolitiikan vahvempi koordinointi,
- vakauttamisvälineidemme kehittäminen lyhyen aikavälin haasteisiin vastaamiseksi.

* * *

Talous- ja rahaliiton rakenteen vahvistaminen

1. Talous- ja rahaliiton sekä koko Euroopan unionin vakaus ja eheys edellyttää jo sovittujen toimenpiteiden ripeää ja tarmokasta täytäntöönpanoa sekä uusia laadullisia toimia kohti aitoa ”finanssipoliittisen vakauden liittoa” euroalueella. Yhteisen rahan ohella vahva taloudellinen pilari on välttämätön. Se tulee perustumaan tehokkaampaan ohjausjärjestelmään julkisen talouden kurinalaisuuden edistämiseksi sekä sisämarkkinoiden syvempään yhdenmääntämiseen, vahvempaan kasvuun, parempaan kilpailukykyyn ja sosiaaliseen yhteenkuuluvuuteen. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi hyödynnämme ja vahvistamme viimeisten 18 kuukauden saavutuksia: tehostettua vakaus- ja kasvusopimusta, EU-ohjausjakson tässä kuussa alkavaa täytäntöönpanoa, makrotalouden epätasapainoa koskevaa uutta menettelyä ja Euro Plus -sopimusta.
2. Tämä ensisijainen tavoite mielessämme ja määrätietoisena aikomuksenaamme voittaa yhdessä tämänhetkiset ongelmat sovimme tänään uudesta ”finanssipoliittisesta sopimuksesta” ja talouspolitiikkojen merkittävästi vahvemmasta koordinoinnista yhteistä etua koskevilla aloilla.
3. Tämä edellyttää euroalueen jäsenvaltioiden välistä uutta sopimusta, joka kirjataan yhteisiin, kunnianhimoisiin sääntöihin, joilla niiden vahva poliittinen sitoumus muutetaan uusiksi oikeudelliseksi puitteiksi.

Uusi finanssipoliittinen sopimus

4. Sitoudumme laatimaan seuraavat osatekijät sisältävät uudet finanssipoliittiset säännöt:
  - Julkisen talouden rahoitusaseman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen; tätä periaatetta katsotaan pääsääntöisesti noudatettavan silloin, jos vuosittainen rakenteellinen alijäämä on enintään 0,5 prosenttia suhteessa nimelliseen BKT:hen.
  - Tällainen sääntö sisällytetään myös jäsenvaltioiden kansallisiin oikeusjärjestelmiin perustuslain tasolla tai sitä vastaavalla muulla tasolla. Sääntö sisältää automaattisen korjausmekanismin, joka otetaan käyttöön säännöstä poikettaessa. Kukin jäsenvaltio määrittelee korjausmekanismin komission ehdottamien periaatteiden pohjalta. Tunnustamme, että unionin tuomioistuimella on

toimivalta tarkistaa, onko tämä sääntö saatettu osaksi kansallista lainsäädäntöä.

- Jäsenvaltiot siirtyvät kohti erityisiä viitetasojaan komission ehdottaman aikataulun mukaisesti.
  - Niiden jäsenvaltioiden, joita koskee liiallisia alijäämiä koskeva menettely, on toimitettava komissiolle ja neuvostolle hyväksyttäväksi talouskumppanuusohjelma, jossa esitetään yksityiskohtaisesti tarvittavat rakenneuudistukset, joilla varmistetaan liiallisen alijäämän korjaaminen tehokkaalla ja kestäväällä tavalla. Komissio ja neuvosto seuraavat ohjelman täytäntöönpanoa ja sitä, että vuosittaiset budjettisuunnitelmat ovat sopusoinnussa ohjelman kanssa.
  - Luodaan mekanismi, jonka mukaan jäsenvaltiot antavat ennakkoon selvityksen valtionvelan liikkeeseenlaskua koskevista suunnitelmistaan.
5. Liiallisia alijäämiä koskevassa menettelyssä sovellettavia sääntöjä (SEUT 126 artikla) vahvistetaan euroalueen jäsenvaltioiden osalta. Heti, kun komissio toteaa jäsenvaltion ylittävän 3 prosentin ylärajan, jäsenvaltiolle aiheutuu automaattisia seurauksia, ellei määränemmistö euroalueen jäsenvaltioista tätä vastusta. Komission ehdottamat tai suosittelemat toimet ja seuraamukset hyväksytään, ellei määränemmistö euroalueen jäsenvaltioista tätä vastusta. Uusissa säännöissä on säädettävä velkakriteerin määrittelystä velan vähentämistä varten asetettavan numeerisen vertailuarvon (1/20-sääntö) muodossa niille jäsenvaltioille, joiden valtionvelka ylittää 60 prosentin ylärajan.
  6. Aiomme tarkastella pian komission 23. marraskuuta 2011 ehdottamia uusia sääntöjä, jotka koskevat i) alustavien talousarviosuunnitelmien seurantaa ja arviointia sekä liiallisen alijäämän korjausta euroalueen jäsenvaltioissa sekä ii) talous- ja finanssipolitiikan valvonnan vahvistamista niiden jäsenvaltioiden osalta, joilla on tai joille uhkaa muodostua vakavia vaikeuksia rahoitusvakauden suhteen euroalueella. Kehotamme neuvostoa ja Euroopan parlamenttia tarkastelemaan pian näitä asetuksia, jotta ne olisivat voimassa seuraavalla budjettijaksolla. Tämän uuden lainsäädäntökehityksen perusteella komissio tarkastelee erityisesti alustavien budjettisuunnitelmien mukaisen finanssipolitiikan virityksen keskeisiä parametreja ja antaa

tarvittaessa lausunnon näistä suunnitelmista. Jos komissio havaitsee erityisen vakavan poikkeaman vakaus- ja kasvusopimuksen säännöistä, se pyytää tarkistetun alustavan talousarviosuunnitelman.

7. Pidemmällä aikavälillä jatkamme sen tarkastelua, miten finanssipoliittista yhdyntymistä syvennetään entisestään kuvastamaan paremmin keskinäisriippuvuuttamme. Näitä kysymyksiä käsitellään osana raporttia, jonka Eurooppa-neuvoston puheenjohtaja antaa maaliskuussa 2012 yhteistyössä komission puheenjohtajan ja euroryhmän puheenjohtajan kanssa. He raportoivat myös EU:n ja euroalueen välisistä suhteista.

Politiikkojen vahvempi koordinointi sekä ohjaus ja hallinta

8. Sovimme tiiviimmän yhteistyön aktiivisemmasta käytöstä asioissa, joilla on keskeistä merkitystä euroalueen moitteetomalle toiminnalle, sisämarkkinoita heikentämättä.
9. Olemme sitoutuneet tekemään työtä yhteisen talouspolitiikan suuntaan. Otetaan käyttöön menettely sen varmistamiseksi, että kaikista euroalueen jäsenvaltioiden suunnitelmista keskeisistä talouspoliittisista uudistuksista keskustellaan ja niitä koordinoidaan euroalueen tasolla, tarkoituksena suorittaa hyvien toimintatapojen vertailevaa arviointia.
10. Euroalueen ohjausjärjestelmää vahvistetaan euroalueen huippukokouksessa 26. lokakuuta sovitun mukaisesti. Aivan erityisesti euroalueen huippukokouksia tullaan pitämään säännöllisesti vähintään kaksi kertaa vuodessa.

Lujittamis- ja vakautusvälineet

11. Edellä mainittujen kaltaisiin pidemmän aikavälin uudistuksiin on yhdistettävä välittömiä toimia, jotta markkinoiden nykyisiä jännitteitä voidaan tehokkaasti purkaa.
12. Euroopan rahoitusvakausvälineen (ERVV) vivutus toteutetaan nopeasti niiden kahden konkreettisen vaihtoehdon avulla, jotka euroryhmä hyväksyi 29. marraskuuta. Panemme tyytyväisinä merkille Euroopan keskuspankin valmiuden toimia ERVV:n edustajana markkinatoimissaan.
13. Sovimme Euroopan vakausmekanismia (EVM) koskevan sopimuksen nopeutetusta voimaantulosta. Sopimus tulee voimaan heti kun jäsenvaltiot, jotka edustavat 90:tä prosenttia pääomasitoumuksista, ovat ratifioineet sopimuksen. Yhteinen tavoitteemme on, että EVM tulee voimaan heinäkuussa 2012.
14. Rahoitusvarojen osalta sovimme seuraavista:
  - ERVV jatkaa vuoden 2013 puoliväliin mennessä käynnistettävien ohjelmien rahoittamista puitesopimuksen mukaisesti; se varmistaa jatkossakin käynnissä olevien ohjelmien rahoituksen tarvittaessa;
  - arvioimme uudelleen ERVV:n/EVM:n 500 miljardin euron (670 miljardia Yhdysvaltain dollaria) suuruisen kokonaisenimmäismäärän riittävyttä maaliskuussa 2012;
  - Maksetun pääoman asteittaisen kertymisen aikana olemme valmiita nopeuttamaan pääoman maksamista,

jotta maksetun pääoman ja liikkeessä olevan EVM:n velan välinen suhde saadaan pidettyä vähintään 15 prosentissa, ja varmistamaan 500 miljardin euron yhdistetyn tosiasiallisen lainanantokyvyn.

- euroalueen jäsenvaltiot ja muut jäsenvaltiot harkitsevat – ja vahvistavat asian 10 päivän kuluessa – lisävarojen antamista Kansainväliselle valuuttarahastolle 200 miljardin euron (270 miljardia Yhdysvaltain dollaria) enimmäismäärään saakka kahdenvälisen lainojen muodossa, jotta varmistetaan, että Kansainvälisellä valuuttarahastolla on riittävät resurssit kriisin hoitamiseksi. Odotamme kansainväliseltä yhteisöltä samanaikaista osallistumista.
15. Sovimme seuraavista mukautuksista Euroopan vakausmekanismia (EVM) koskevaan sopimukseen sen tehostamiseksi:
    - Yksityisen sektorin osallistumisen osalta sitoudumme tiukasti Kansainvälisen valuuttarahaston vakiintuneisiin periaatteisiin ja käytäntöihin. Tämä tuodaan yksiselitteisesti esiin sopimuksen johdanto-osassa. Vahvistamme selkeästi sen, että 21. heinäkuuta sekä 26. ja 27. lokakuuta Kreikan velkojen osalta tehdyt päätökset ovat ainutlaatuisia ja poikkeuksellisia; kaikkien uusien euroalueen valtion joukkovelkakirjalainojen ehtoihin sisällytetään samanlaiset vakiomuotoiset yhteistoimintalausekkeet markkinalikviditeetin säilyttämiseksi.
    - Sen varmistamiseksi, että EVM pystyy tekemään tarvittavat päätökset kaikissa olosuhteissa, EVM:n äänestysääntöjä muutetaan siten, että niihin sisällytetään hätätilamenettely. Keskinäinen sopimus korvataan 85 prosentin määränemmistöllä siinä tapauksessa, että komissio ja EKP päätyvät siihen johtopäätökseen, että tarvitaan rahoitustukea koskeva kiireellinen päätös euroalueen rahoitukselliseen ja taloudelliseen kestävyteen kohdistuvan uhkan vuoksi¹.
  16. Olemme tyytyväisiä Italian toteuttamiin toimenpiteisiin; lisäksi olemme tyytyväisiä Kreikan uuden hallituksen ja sitä kannattavien puolueiden sitoumukseen panna ohjelmansa täysimääräisesti täytäntöön sekä Irlannin ja Portugalin merkittävään edistymiseen ohjelmiansa täytäntöönpanossa.

***

Joitakin edellä kuvatuista toimenpiteistä voidaan päättää sekundaarilainsäädännön puitteissa. Euroalueen valtion- tai hallitusten päämiehet katsovat, että primaarilainsäädännössä olisi määrättävä muista toimenpiteistä. Koska EU:n jäsenvaltiot eivät ole yksimielisiä keskenään, he päättivät hyväksyä toimenpiteet kansainvälisellä sopimuksella, joka on määrä allekirjoittaa maaliskuussa tai jo aikaisemmin. Tavoitteena on edelleen näiden määräysten sisällyttäminen unionin perussopimukseen mahdollisimman pian. Bulgarian, Tšekin, Tanskan, Unkarin, Latvian, Liettuan, Puolan, Romanian ja Ruotsin valtion- tai hallitusten päämiehet ilmoittivat mahdollisuudesta osallistua tähän prosessiin kuultuaan tarvittaessa kansallisia parlamenttejaan.

¹ edellyttää Suomen eduskunnan antamaa vahvistusta.

EUROOPPA-NEUVOSTO – 9. JOULUKUUTA 2011

PÄÄTELMÄT

Viimeisten 18 kuukauden aikana on saatu paljon aikaan talouden ohjausjärjestelmän parantamiseksi ja talous- ja finanssikriisin torjumiseksi. Kuten näissä päätelmissä todetaan, olemme tehneet tärkeitä päätöksiä, jotka on pantava täytäntöön nopeasti ja tarmokkaasti.

Olemme sopineet, että toimenpiteet, jotka todennäköisimmin edistävät kasvua ja työpaikkojen luomista, olisi asetettava etusijalle. Euro Plus -sopimukseen osallistuvat jäsenvaltiot ovat sopineet tekevänsä entistä yksityiskohtaisempia, mitattavissa olevia sitoumuksia ja edistävänsä erityisesti työllisyyttä koskevaa työskentelyä.

Olemme vahvistaneet suuntaviivat energiapolitiikkansa edelleen kehittämistä sisämarkkinoiden loppuun saattamisen, energiatehokkuuden parantamisen, infrastruktuurin kehittämisen, EU:n ulkosuhteiden johdonmukaisuuden varmistamisen sekä ydinturvallisuuden ja ydinmateriaalivalvonnan parantamisen osalta.

Lisäksi Eurooppa-neuvosto ilmaisi tyytyväisyytensä liittymissopimuksen allekirjoittamiseen Kroatian kanssa ja teki EU:n laajentumisprosessia koskevia päätöksiä Serbian ja Montenegron osalta.

* * *

I TALOUSPOLITIikka

1. Eurooppa-neuvosto totesi talous- ja rahoitustilanteen huononevan ja keskusteli käynnissä olevista ponnisteluista Euroopan nostamiseksi kriisistä. Jäljempänä 3 kohdassa esitetty Euroopan unionin uusi talouden ohjausjärjestelmä on pantava täysimääräisesti täytäntöön, jotta luodaan luottamusta Euroopan talouden vahvuuteen. Kestävän kasvun palauttamisen tulee jatkossakin perustua rakenneuudistuksiin ja julkisen talouden vakauttamiseen, mikä osaltaan lisää luottamusta lyhyellä aikavälillä. Tarvitaan myös toimenpiteitä, joilla autetaan palauttamaan talouteen tavanomainen lainanantotoiminta, samalla kun vältetään sekä liiallinen riskinotto että liiallinen velkavivun purkaminen, kuten 26. lokakuuta 2011 sovittiin.
2. Eurooppa-neuvosto palautti mieleen lokakuussa 2011 nimeämänsä keskeiset kasvua edistävät painopisteet – erityisesti sisämarkkinoiden toimenpidepaketin, digitaalisten sisämarkkinat ja pk-yritysten ja mikroyritysten yleisen sääntelytaakan pienentämisen – ja korosti, että on toteutettava riipeästi toimenpiteet, jotka todennäköisimmin edistävät kasvua ja työpaikkojen luomista. Siksi se kannattaa nopean toiminnan ohjelman periaatetta ja kehottaa neuvostoa ja Euroopan parlamenttia antamaan etusijan sellaisten ehdotusten riipeälle tarkastelulle, joilla on komission muun muassa vuotuisessa kasvuselvityksessään esittämän arvion mukaan merkittävää kasvupotentiaalia. Se hyväksyy toimet, joita komissio ehdottaa pk-yrityksille sääntelystä aiheutuvan rasitteen minimoimista käsittelevässä selvityksessään.
3. Vuotuinen kasvuselvitys 2012 on erinomainen perusta seuraavan EU-ohjausjakson käynnistämiseksi: jakso on ensimmäinen, joka toteutetaan osana äskettäin tehostettua talouden ohjausjärjestelmää, johon sisältyy uusi makrotalouden epätasapainon seuranta ja korjaamista koskeva menettely. Kevään Eurooppa-neuvostossa arvioidaan edis-

tymistä ja annetaan tarvittavat ohjeet. Täytäntöönpanoon keskittymisellä on kiire, etenkin kun otetaan huomioon tänä vuonna tapahtunut epätasainen edistyminen Eurooppa 2020 -strategiassa asetettujen tavoitteiden saavuttamisessa ja maakohtaisten suositusten täytäntöönpanossa.

***

4. Euro Plus -sopimukseen osallistuvien jäsenvaltioiden valtion- tai hallitusten päämiehet arvioivat edistymistä kyseisten jäsenvaltioiden tekemien sitoumusten täytäntöönpanossa kansallisella tasolla. He olivat yhtä mieltä siitä, että maaliskuussa 2012 olisi arvioitava perusteellisemmin sopimuksen tavoitteiden saavuttamiseksi toteutettuja kansallisia toimia. He sopivat myös, että kullakin sopimuksen kattamalla alalla tehdään entistä yksityiskohtaisempia, mitattavissa olevia sitoumuksia ja että edistymisestä esitetään tilannekatsaus kansallisissa uudistusohjelmissa. Uutta talouden ohjausjärjestelmää on täydennettävä neuvoston 1. joulukuuta 2011 antamien päätelmien mukaisesti työllisyys- ja sosiaalipolitiikkojen paremmalla seurannalla erityisesti siltä osin kuin niillä voi olla vaikutusta makrotalouden vakauteen ja talouskasvuun.
5. Neuvoston (EPSCO) puheenjohtajan selvityksen ja vuotuisen kasvuselvityksen perusteella valtion- tai hallitusten päämiehet vaihtoivat alustavasti näkemyksiä työllisyyspolitiikkojensa parhaista käytännöistä ja olivat yhtä mieltä erityisestä tarpeesta vauhdittaa täysimääräisesti kasvua tukevaa työllisyyskehitystä. Samalla kun rakenneuudistuksia täytyy tarmokkaasti jatkaa, tarvitaan kiireellisesti niin kansallisella kuin Euroopan tasolla kohdennettuja toimia heikoimmassa asemassa olevien ryhmien, erityisesti nuorten työttömien osalta. Tehostettuja aktivointitoimia olisi täydennettävä osaamisen kehittämällä, erityisesti mukauttamalla koulutusjärjestelmiä työmarkkinoiden tarpeisiin. Työmarkkinoille siirtyvien työllistymis- ja liiketoiminta-

mahdollisuuksien parantaminen sekä uusien tasapainoisten joustoturvapolitiikkojen harkintaan ottaminen voisivat merkittävästi parantaa nuorten työllisyysnäkyviä.

6. Valtion- tai hallitusten päämiehet olivat tyytyväisiä Euro Plus -sopimukseen osallistuvien jäsenvaltioiden valtiovarainministerien ja komission selvityksiin veropolitiikkaan liittyvien kysymysten koordinoitua koskevissa jäsenvaltioissa keskusteluissa saavutetusta edistymisestä. Tätä työtä on jatkettava Euro Plus -sopimuksen mukaisesti siten, että keskitytään aloihin, joilla voidaan harkita kunnianhimoisempia toimia. Erityistä huomiota tulisi kiinnittää siihen, miten veropolitiikalla voidaan tukea talouspolitiikkojen koordinoitua ja edistää julkisen talouden vakauttamista ja kasvua. Valtiovarainministerit ja komissio raportoivat edistymisestä kesäkuussa 2012.

II ENERGIA

7. Puheenjohtajavaltion selvityksestä käy ilmi, että helmikuun 2011 Eurooppa-neuvostossa vahvistettujen suuntaviivojen noudattamisessa on edistytty merkittävästi seuraavissa asioissa: sisämarkkinoiden loppuun saattaminen vuoteen 2014 mennessä, energiatehokkuuden parantaminen, infrastruktuurin kehittäminen sekä EU:n ulkosuhteiden yhtenäisyyden ja johdonmukaisuuden varmistaminen. Tässä yhteydessä Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen Keski- ja Itä-Euroopan pohjois-eteläsuuntaisia yhteenliittäntöjä koskevasta yhteisymmärryspöytäkirjasta tehtyyn sopimukseen. Erityisesti seuraavat asiat edellyttävät erittäin nopeaa edistymistä:
  - sisämarkkinalainsäädännön täysimääräinen ja ripeä täytäntöönpano jäsenvaltioissa sovittuja määräaikoja täysin noudattaen;
  - vuoden 2015 jälkeen mikään EU:n jäsenvaltio ei saisi olla eristyksissä Euroopan kaasu- ja sähköverkoista eikä minkään EU:n jäsenvaltion energiavarmuus saisi vaarantua asianmukaisten yhteenliittäntöjen puuttumisen vuoksi;
  - varhainen yhteisymmärrys energiatehokkuutta koskevasta ehdotuksesta, jolla olisi perustettava kunnianhimoinen ja joustava kehys vuodeksi 2020 asetetun 20 prosentin tavoitteen mukaisesti, kuten kesäkuun 2010 Eurooppa-neuvostossa sovittiin;
  - varhainen yhteisymmärrys energiainfrastruktuuria koskevasta ehdotuksesta;
  - 24. marraskuuta 2011 annettujen neuvoston päätelmien täytäntöönpano EU:n ulkoisen energiapolitiikan johdonmukaisuuden ja koordinoitua parantamiseksi, missä yhteydessä varmistetaan muun muassa, että sopimukset EU:n tärkeimpien energiantoimittajamaiden ja energian kauttakuljetusmaiden kanssa ovat täysin sopusoinnussa EU:n sisämarkkinalainsäädännön kanssa;
  - yhteisymmärrys vuoteen 2050 ulottuvasta vähähiilisyysstrategiasta ja perusteellinen pohdinta vuoteen 2050

ulottuvasta energia-alan etenemissuunnitelmasta, joka tarjoaa yksityiskohtaisen analyysin pitkän aikavälin toimille energia-alalla ja muilla siihen liittyvillä aloilla.

8. EU:n ydinvoimalaitosten turvallisuuden ja turvatoimien tarkistamisessa on edistytty. EU:n ydinturvallisuusjärjestelmän uskottavuutta parannetaan entisestään kehittämällä jatkuvasti ydinalan sääntelypuitteita. Ydinturvaa EU:ssa koskevaa työtä jatketaan ydinturvaa koskevan väliraportin pohjalta.
9. Palauttaen mieleen maaliskuussa 2011 antamansa päätelmät Eurooppa-neuvosto kehottaa
  - panemaan ydinturvallisuutta sekä käytetyn ydinpoltoaineen ja radioaktiivisen jätteen vastuullista ja turvallista huoltoa koskevat direktiivit täytäntöön täysimääräisesti ja ajallaan;
  - pitämään jatkuvasti ensisijaisena ydinturvallisuuden perusteellista tarkistamista ottaen huomioon komission 23. marraskuuta antaman tiedonannon ja antamaan stressitestejä koskevan loppuraportin kesäkuuhun 2012 mennessä;
  - tehostamaan toimia kaikkien EU:n naapurimaiden saamiseksi täysin mukaan turvallisuuden stressitestejä koskevaan prosessiin sekä ydinturvallisuuden kehityksen parantamiseksi niin EU:ssa kuin kansainvälisesti;
  - jatkamaan ydinturvatoimia koskevaa työtä EU:ssa ja sen naapurialueella ja antamaan loppuraportin kesäkuussa 2012.

III LAAJENTUMINEN

10. Eurooppa-neuvosto hyväksyy 5. joulukuuta 2011 annetun neuvoston päätelmät laajentumisesta sekä vakautus- ja assosiaatioprosessista ja palauttaa mieleen joulukuussa 2006 antamansa päätelmät, jotka muodostavat perustan laajentumista koskevalle uudistetulle yksimielisyydelle.
11. Kroatian kanssa tehdyn liittymissopimuksen tämpäiväinen allekirjoittaminen on merkittävä hetki Euroopan yhdentymisessä. Mikäli ratifiointimenettelyt saatetaan onnistuneesti päätökseen, Eurooppa-neuvosto odottaa voitavansa toivottaa Kroatian tervetulleeksi uudeksi jäsenekseen 1. heinäkuuta 2013. Kroatia osallistuu nyt Eurooppa-neuvoston sekä neuvoston ja sen valmisteluelinten työskentelyyn aktiivisena tarkkailijana.
12. Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille komission arvioineen Montenegron edistyneen hyvin ja saavuttaneen yleisesti ottaen tyydyttäviä tuloksia. Montenegron kanssa käytävien liittymisneuvottelujen avaamista kesäkuussa 2012 silmällä pitäen Eurooppa-neuvosto antaa neuvostolle tehtäväksi tarkastella Montenegron edistymistä uudistusten toteuttamisessa painottaen erityisesti oikeusvaltiota ja perusoikeuksia, varsinkin korruption ja järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaa, komission vuoden 2012 alkupuolisella toimittaman kertomuksen pohjalta. Se pyytää

komissiota esittämään viipymättä Eurooppa-neuvoston joulukuussa 2006 antamien päätelmien sekä vakiintuneen käytännön mukaisesti ehdotuksen Montenegron kanssa käytävien neuvottelujen kehykseksi, joka sisältää myös komission ehdottaman uuden lähestymistavan oikeuslaitosta ja perusoikeuksia sekä oikeutta, vapautta ja turvallisuutta koskevien lukujen osalta. Komissiota pyydetään tältä osin myös aloittamaan mainittuihin lukuihin liittyvän unionin säännösten analyttinen tarkastelu Montenegron kanssa.

13. Eurooppa-neuvosto panee merkille, että Serbia on edistynyt merkittävästi Kööpenhaminan Eurooppa-neuvoston asettamien poliittisten kriteerien sekä vakautus- ja assosiaatio-prosessin vaatimusten täyttämässä ja että sen yhteistyössä entisen Jugoslavian alueen rikostuomioistuimen kanssa saavutettiin täysin tyydyttävä taso. Se panee tyytyväisenä merkille, että Serbia on aloittanut uudelleen Belgrad-Pristina -vuoropuhelun edeten vilpittömässä mielessä sopimusten täytäntöönpanossa ja noudattaen yhdennettyä rajaturvallisuutta koskevaa sopimusta. Jotta Serbialle voitaisiin antaa ehdokasmaan asema, Eurooppa-neuvosto antaa neuvostolle tehtäväksi tutkia ja vahvistaa, että Serbia on edelleen osoittanut uskottavaa sitoutumista ja saavuttanut uutta edistymistä vilpittömässä mielessä tapahtuvassa niiden sopimusten täytäntöönpanossa etenemisessä, joista on sovittu vuoropuhelussa, mukaan lukien yhdennettyä rajaturvallisuutta koskevassa vuoropuhelussa, on päässyt sopimukseen osallistavasta alueellisesta yhteistyöstä ja on aktiivisesti tehnyt yhteistyötä sen mahdollistamiseksi, että EULEX ja KFOR voivat suorittaa tehtävänsä. Neuvosto tekee tarkastelunsa pohjalta helmikuussa 2012 päätöksen siitä, annetaanko Serbialle ehdokasmaan asema. Päätös vahvistetaan maaliskuussa pidettävässä Eurooppa-neuvoston kokouksessa.

IV MUUT ASIAT

14. Palauttaen mieleen laajentumisesta 5. joulukuuta annetut neuvoston päätelmät Turkin esittämien lausuntojen ja uhkien osalta Eurooppa-neuvosto ilmaisee vakavan huolensa ja kehottaa kunnioittamaan täysimääräisesti neuvoston puheenjohtajuutta, joka on perussopimuksen mukainen EU:n perustavanlaatuisen institutionaalinen piiri.
15. Palauttaen mieleen kesä- ja lokakuussa 2011 käymänsä keskustelut Eurooppa-neuvosto panee merkille, että kaikki oikeudelliset edellytykset on täytetty, jotta päätös Bulgarian ja Romanian liittymisestä Schengen-alueeseen voidaan tehdä. Se kehottaa neuvostoa hyväksymään tämän päätöksen mahdollisimman pian. Eurooppa-neuvosto palaa tarvittaessa tähän asiaan maaliskuun 2012 kokouksessaan.

16. Palauttaen mieleen 23. lokakuuta 2011 antamansa päätelmät sekä vahvistaen neuvoston 1. joulukuuta antamat päätelmät Eurooppa-neuvosto ilmaisee jälleen vakavan, entisestään kasvavan huolestuneisuutensa Iranin ydinohjelman luonteesta sellaisena kuin se ilmenee IAEA:n viimeisimmästä raportista, ja siitä, että Iran on laiminlyönyt kansainväliset velvoitteensa. Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen neuvostossa saavutettuun yhteisymmärrykseen 180 uuden yhteisön ja henkilön lisäämisestä niiden yhteisöjen ja henkilöiden luetteloon, jotka ovat suoraan yhteydessä ydinohjelmaan. Se pyytää neuvostoa jatkamaan työtään, joka koskee EU:n rajoittavien toimenpiteiden soveltamisalan ja olemassa olevien Iranin vastaisten pakotteiden laajentamista tarkastelemalla lisätoimenpiteitä ensisijaisena asiana, ja päättämään näistä toimenpiteistä viimeistään seuraavassa istunnossaan. Eurooppa-neuvosto vahvistaa uudelleen Euroopan unionin pitkään jatkuneen sitoumuksen pyrkiä Iranin ydinkysymyksessä diplomaattiseen ratkaisuun kaksitehoista menettelytapaa noudattaen.
17. Eurooppa-neuvosto tuomitsee yhtenä rintamana Yhdistyneen kuningaskunnan Iranissa olevaan lähetystöalueeseen kohdistuneet hyökkäykset ja pahoittelee, että Iranin hallitus on jättänyt täyttämättä Wienin yleissopimuksen mukaiset kansainväliset velvoitteensa diplomaattikuntaan kuuluvan henkilöstön ja sen omaisuuden suojelemisesta.
18. Eurooppa-neuvosto on syvästi huolissaan Syyrian hallinnon jatkuvasta sotilaallisesta voimankäytöstä ja Syyrian kansaan kohdistuvista tukahduttamistoimista. Eurooppa-neuvosto hyväksyy neuvoston 1. joulukuuta 2011 antamat päätelmät ja vahvistaa tukensa Arabiliiton pyrkimyksille sekä kehottaa Syyrian hallitusta noudattamaan täysimääräisesti Arabiliiton toimintasuunnitelmaa. Eurooppa-neuvosto korostaa uudelleen, että kaikkien YK:n turvallisuusneuvoston jäsenten on otettava vastuu Syyrian tilanteesta.
19. Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen Bonnissa 5. joulukuuta 2011 järjestetyn kansainvälisen Afganistan-konferenssin tuloksiin ja vahvistaa olevansa sitoutunut Euroopan unionin johdonmukaiseen pitkän aikavälin toimintaan Afganistanissa vuoden 2014 jälkeen.
20. Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen intensiivisiin valmisteluihin, joita tällä puolivuotiskaudella on tehty tulevan monivuotisen rahoituskehityksen osalta, ja panee merkille puheenjohtajavaltion toimittaman selvityksen. Se pyytää seuraavaa puheenjohtajavaltiota jatkamaan tarmokkaasti työtä, jonka tavoitteena on laatia neuvottelujen viimeiselle vaiheelle perusta, josta keskustellaan kesäkuun 2012 Eurooppa-neuvostossa. Se toistaa toimielimille esittämänsä kehotuksen tehdä yhteistyötä, jotta varmistetaan monivuotisen rahoituskehityksen hyväksyminen vuoden 2012 loppuun mennessä.

Kohti vahvempaa talousliittoa: Väli­raportti Eurooppa-neuvostolle – 6. joulukuuta 2011

Lokakuun 26. päivänä kokoontunut eurohuippukokous antoi Eurooppa-neuvoston puheenjohtajalle tehtäväksi kartoittaa tiiviissä yhteistyössä komission puheenjohtajan ja euroryhmän puheenjohtajan kanssa mahdollisia toimia, joilla talousliitto saataisiin yhteismitalliseksi rahaliiton kanssa, painottaen seuraavien toimien jatkamista: taloudellisen lähentymisen lujittaminen, budjettikurin parantaminen ja talousliiton syventäminen euroalueella. Tämä raportti on yhteenveto siitä, mitä tähän mennessä on saavutettu, mitä usein on aliarvioitu, ja hahmotellaan jatkotoimia. Siinä otetaan huomioon kaikkien EU:n jäsenvaltioiden kanssa valmisteluvaiheessa käydyt kahdenväliset neuvottelut.

* * *

1. Vastauksena valtionvelkakriisiin talouden ohjauksessa ja hallinnassa on kuluneen puolentoista vuoden aikana tehty merkittäviä muutoksia: on perustettu Euroopan rahoitusvakuusväline (ERVV), sovittu tulevasta Euroopan vakuusmekanismista (EVM), on tehty päätökset julkisen talouden valvonnasta ja talouspolitiikkojen koordinoinnista sekä euroalueen ohjaus- ja hallintorakenteen laajentamisesta lokakuun huippukokouksessa ja hyväksytty talouspolitiikan ohjausta koskeva kuuden säädöksen paketti 16. marraskuuta 2011. Tämän paketin täytäntöönpano alkaa joulukuussa. Tällä välin komissio on 23. marraskuuta toimittanut uudet ehdotukset, joilla muutetaan lainsäädännöksi lokakuussa sovitut suuntaviivat, jotka koskivat i) alustavien talousarviosuunnitelmien seuranta ja arviointia sekä euroalueen jäsenvaltioiden liiallisen alijäämän tilanteen korjaamista ja ii) rahoitusvakautensa osalta vakavissa vaikeuksissa olevien tai vakavien vaikeuksien uhkaamien jäsenvaltioiden talous- ja finanssipolitiikan valvonnan vahvistamista.
2. Talous- ja rahaliiton vakaus ja eheys edellyttää sekä jo sovitujen toimenpiteiden ripeää ja tarmokasta täytäntöönpanoa että uusia laadullisia toimia kohti aitoa ”finanssipoliittista liittoa”. Tämä tarkoittaa jäsenvaltioiden talouspolitiikkojen merkittävästi vahvempaa koordinointia ja niiden soveltamien politiikkojen tiukempaa valvontaa ja kuria. Talouspolitiikkaa on harjoitettu euroalueella monin eri tavoin, mikä edellyttää nyt pitemmän aikavälin rakennemuutoksia, jotka ovat tärkeitä myös lyhyen aikavälin epävarmuuksien poistamiseksi ja uskottavuuden ja luottamuksen palauttamiseksi.
3. Tämän on tapahduttava säilyttämällä EU:n eheys sekä euroalueen ja koko EU:n yhtenäisyys. EU:n toimielimillä on tärkeä tehtävä koko unionin yhtenäisyyden varmistamisessa.

TALouden KOORDINOINTI JA LÄHENTYMINEN EUROALUEELLA

4. Kriisi on osoittanut, että toisistaan poikkeavat makrotalouden kehityssuunnat voivat vaikuttaa haitallisesti koko euroalueeseen. Vaikka yhtä kaikille sopivaa sääntöä ei voi ollakaan, tarvitaan tiiviimpää koordinointia ja yhdentymistä kestävämmien suuntausten välttämiseksi. Keskinäinen riippuvuus ja heijastusvaikutukset ovat hyvin voimak-

kaita rahaliitossa, jonka olennaisena osana on integroitu finanssisektori.

5. Jo hyväksytyihin toimenpiteisiin kuuluu liiallista epätasapainoa koskeva menettely, joka on osa talouspolitiikan ohjausta koskevaa säädöspakettia. Siihen sisältyy ennakkovarointijärjestelmä, joka perustuu taloutta kuvaavista indikaattoreista muodostuvaan tulostauluun (mukaan lukien työvoimakustannukset, luotonannon kasvu, vaihtotase, vientimarkkinaosuudet ja asuntojen hinnat), ja korjaava osio mahdollisine seuraamuksineen siltä varalta, että jäsenvaltio toistuvasti jättää toteuttamatta epätasapainoa korjaavia toimia. Euroalueen jäsenvaltiot ovat samaan aikaan antaneet lisäksi sitoumuksia Euro Plus -sopimuksen puitteissa neljällä lähentymisen kannalta keskeisellä alalla: kilpailukyky, työllisyys, julkisen talouden kestävyys, rahoitusvakaus. Nämä uudet välineet on nyt pantava tehostetusti täytäntöön. Samaan aikaan järjestelmää on edelleen vahvistettava.
6. Tätä taustaa vasten olisi harkittava seuraavia lisätoimia:
  - a) Lokakuun eurohuippukokouksessa sovittiin euroalueen tason ennakkotarkastelusta, joka koskee kaikkia tärkeimpiä talouden uudistussuunnitelmia, joilla saattaa olla heijastusvaikutuksia. Tämä sopimus olisi pantava täysimääräisesti täytäntöön sitä varten perustettavalla erityismenettelyllä, johon kuuluu komission suorittaman analyysin perusteella käytävä euroryhmän sisäinen keskustelu;
  - b) Euroalueen jäsenvaltioille SEUT 121 artiklan 2 kohdan ja 148 artiklan 4 kohdan nojalla osoitettujen maakohtaisten suositusten, jotka koskevat rahaliiton moitteettoman toiminnan kannalta välttämättömiä uudistuksia, täytäntöönpanon laiminlyöntiin olisi sovellettava rahallisia seuraamuksia. Selkeät kriteerit niiden suositusten ennalta määrittämiseksi, joihin voitaisiin soveltaa seuraamuksia, olisi määriteltävä sekundaarilainsäädännössä. Niihin euroalueen jäsenvaltioihin, joilla on kilpailukykyongelmia ja/ tai joissa on korkea työttömyys, olisi kiinnitettävä erityistä huomiota.

Nämä toimenpiteet voidaan toteuttaa nykyisissä sopimuspiteissa SEUT 136 artiklan nojalla.

BUDJETTIKURI

7. Talouspolitiikan ohjauksesta 16. marraskuuta 2011 hyväksytyssä lainsäädäntöpaketissa esitetään budjettikurin selvää vahvistamista. Uusien mekanismien perustana ovat sekä suositukset että seuraamukset. Euroalueen jäsenvaltioiden seuraamusten soveltamisalaa on laajennettu (ne voidaan ottaa käyttöön sopimuksen korjaavan osion lisäksi myös sen ennaltaehkäisevä osiossa) ja päätöksentekoa on nopeutettu ja yksinkertaistettu automaattisuuden lisäämiseksi. Komission 23. marraskuuta 2011 tekemät lainsäädäntöehdotukset vahvistavat edelleen budjettikuria ja sääntöjen noudattamista euroalueella.
8. Näiden kaikkien toimenpiteiden yhteisvaikutus on erittäin huomattava. Euroalueen siirtyminen todellisen talousliiton suuntaan edellyttää yhdentymiseen liittyviä lisävaiheita kohti ”uutta finanssipoliittista sopimusta”. Markkinoiden luottamuksen palauttamiseksi euroalueella ja solidaarisuusmekanismien poliittisen kestävyuden varmistamiseksi on ratkaisevan tärkeää vahvistaa talousarviosääntöjemme uskottavuutta (alijäämä- ja velkatasot) ja varmistettava niiden täysimääräinen noudattaminen. Tämä edellyttää todennäköisesti primaarioikeuden muuttamista.
9. Tässä on kaksi toimintatapaa, jotka eivät ole toisiaan poissulkevia:
  - a) Perussopimukseen liitetyn pöytäkirjan N:o 12 muuttaminen olennaisesti yhdessä muiden johdetun oikeuden uudistusten kanssa.
  - b) Perussopimuksen muuttaminen SEU 48 artiklaan perustuvaa tarkistusmenettelyä noudattaen.

Pöytäkirjan N:o 12 tarkistaminen ja johdettu oikeus

10. Liiallisia alijäämiä koskevasta menettelystä hyväksytyssä pöytäkirjassa (N:o 12) voitaisiin ottaa käyttöön euroalueen jäsenvaltioiden velvollisuus laatia ja säilyttää tasapainoinen talousarvio koko taloudellisen suhdannekierron ajan; se olisi keino varmistaa, että liialliset alijäämät vältetään ja velka vähennetään alle 60 prosenttiin. Euroalueen jäsenvaltioiden olisi määrätietoisesti pyrittävä siirtymään nykyisistä rahoitusasemista kohti tasapainoisia talousarvioita komission laatiman aikataulun mukaisesti. Lisäksi pöytäkirjaan sisältyisi euroalueen jäsenvaltioiden velvollisuus sisällyttää tällainen sääntö kansallisiin oikeusjärjestelmiinsä, mieluiten perustuslain tai vastaavalle tasolle. Unionin tuomioistuimella olisi toimivalta valvoa tämän säännön saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöä. Tätä sääntöä täydentäisi automaattinen korjausmekanismi (esimerkiksi automaattiset menojen vähennykset, verojen lisäykset tai molempien yhdistelmä), jonka kukin jäsenvaltio määritteli säännöstä poikettaessa. Euroalueen jäsenvaltioiden olisi annettava ennakkoon selvitys valtionvelan liikkeeseenlaskusta ja kaikki julkisen talouden velkojen liikkeeseenlasku euroalueen tasolla olisi kirjattava ja sitä olisi valvottava keskitetysti.

11. Tätä voitaisiin täydentää vahvistamalla liiallisia alijäämiä koskevaa menettelyä edelleen euroalueen jäsenvaltioiden osalta johdettuun oikeuteen kuuluvien säännöksiin SEUT 136 artiklan nojalla. Tällöin toimenpiteet, jotka jäsenvaltioiden olisi hyväksyttävä läheisessä kumppanuussuhteessa komission kanssa, voisivat olla yksityiskohtaisempia. Komissio voisi tarkastella jäsenvaltion esittämää ohjelmaa uudelleen ja hyväksyä sen. Komission tai neuvoston säädöksessä asetetut yleistavoitteet voisivat olla sitovia saavutettavien tulosten osalta.
12. Pöytäkirjan N:o 12 muutokset voidaan tehdä neuvoston yksimielisellä päätöksellä komission ehdotuksesta, kun Euroopan parlamenttia ja Euroopan keskuspankkia on kuultu. Tämä päätös ei edellytä ratifiointia kansallisella tasolla. Tämä menettely voisi siten johtaa nopeisiin ja huomattaviin muutoksiin.

Perussopimuksen muutokset SEU 48 artiklan nojalla

13. Toinen toimintatapa, jota noudatettaisiin joko rinnakkain tai myöhemmin, olisi se, että Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) talous- ja rahaliittoa koskevia artikloja tarkistettaisiin Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 48 artiklassa määrättyä tarkistusmenettelyä noudattaen. Tähän tarkistamiseen kuuluisi 136 artiklan muuttaminen tai korvaaminen ja/tai euroryhmää koskevan pöytäkirjan N:o 14 tarkistaminen.
14. Tämä menettely veisi enemmän aikaa, ja siihen kuuluisi ratifiointi kaikissa jäsenvaltioissa, mutta tällöin julkisen talouden kehyksiin voitaisiin tehdä perustavammanlaatuisia muutoksia, esimerkiksi:
  - liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn muuttaminen (126 artikla) euroalueen jäsenvaltioiden osalta, erityisesti vahvistamalla sen automaattisuutta sekä sen käynnistämiseksi että päätöksentekoprosessissa laajentamalla käänteisen määränemmistöäänestyksen käyttämistä;
  - EU:n toimielinten aseman vahvistaminen ja pidemmälle menevä mahdollisuus ryhtyä toimiin, jos täytäntöönpano laiminlyödään. Liiallista alijäämää koskevassa menettelyssä komissiolla ja neuvostolla (euroryhmä) voisi olla euroalueen jäsenvaltioiden osalta mahdollisuus esittää muutoksia talousarvioesitykseen ennen sen toimittamista kansallisille parlamenteille, jos julkisen talouden suunta ei ole sovitujen suunnitelmien mukainen. Sellaisten euroalueen jäsenvaltioiden osalta, joille on hyväksytty avustusohjelma ja jotka toistuvasti jättävät ehdot täyttämättä, komissio voisi saada poikkeusvaltuudet, esimerkiksi ennakkohyväksyntä kaikille tärkeimmille talousuudistuksille;
  - lisätään tarkistettuun pöytäkirjaan N:o 14 euroalueen talouden ohjauksen ja hallinnan yhteydessä sovitut muutokset.

TALOUSLIITTO

15. Lisäksi voitaisiin tarkastella kahta lisävaihetta, jotka liittyvät tiiviisti edistymiseen, jota talouden lähentymisen ja budjettikurin aloilla on määrä saavuttaa:
  - Tiiviimpi yhteistyö, johon osallistuvat kaikki euroalueen jäsenvaltiot, erityisesti aloilla, jotka ovat keskeisessä asemassa euroalueen moitteettoman toiminnan kannalta kuten työmarkkinoiden toimivuus, eläke- ja sosiaaliturvajärjestelmien kestävyys sekä toimenpiteet veropolitiikkojen koordinoimiseksi käytännön tasolla. Toimenpiteitä kohti finanssimarkkinoiden yhdistymisen syventämistä euroalueella olisi myös harkittava. Perussopimuksen mahdollisen muuttamisen yhteydessä voitaisiin ottaa käyttöön samankaltainen mekanismi, joka jo nyt on olemassa vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueella, tiiviimmän yhteistyön vauhdittamiseksi. Tällainen kehitys ei saa heikentää sisämarkkinoita.
  - Pitkällä aikavälillä mahdollisuuden avaaminen kohti siirtymistä yhteiseen velan liikkeeseenlaskuun vaiheittain ja kriteeripohjaisesti esimerkiksi aloittaen perustamalla joitakin rahoitusvälinepooleja. Kaikkien tähän johtavien vaiheiden tulisi olla yhteismitallisia budjettikurin ja talouden kilpailukyvyyn vankan kehyksen kanssa, jotta vältetään moraalikatoa ja lisätään vastuullisuutta ja vaatimusten noudattamista. Tämä edellyttää myös EU:n suorittamaa perusteellisempaa jäsenvaltioiden julkisen talouden kehityksen valvontaa. Tällainen prosessi korostaisi euron peruuttamattomuutta, lisäksi pitkän aikavälin rahoitusnäkyviä ja lujittaisi euron asemaa maailmanlaajuisena varantovaluuttana. Samalla se tosiasiaa olisi myös hyvin vaikuttava budjettikuria lisäävä mekanismi.

NYKYISTEN KRIISIMEKANISMIIEN LUJITTAMINEN

16. Edellä mainittujen kaltaisiin pidemmän aikavälin uudistuksiin on yhdistettävä välittömiä toimia, jotta markkinoiden nykyisiä jännitteitä voidaan tehokkaasti purkaa.

17. Ensimmäiseksi on tarpeen täydentää jo päätettyjen merkittävien toimenpiteiden täytäntöönpanoa. Tähän liittyvät seuraavat:
  - Euroopan parlamentti ja neuvosto pääsevät nopeasti yhteisymmärrykseen, parhaassa tapauksessa vuoden 2012 maaliskuuhun mennessä, kahdesta komission ehdotuksesta, jotka esitettiin 23. marraskuuta; mahdollisesti vahvistettuna pöytäkirjaan nro 12 tehtävien edellä kuvattujen muutosten mukaisesti;
  - ERVV:n vipuvaikutuksen nopea käyttö niiden kahden konkreettisen vaihtoehdon avulla, jotka euroryhmä hyväksyi 29. marraskuuta.
18. Toiseksi EVM-sopimus olisi viimeisteltävä ja ratifioitava nopeasti sekä mukautettava sitä sen tehostamiseksi seuraavasti:
  - yksityisen sektorin osallistumisen osalta todetaan selkeästi tiukka sitoutuminen Kansainvälisen valuuttarahaston vakiintuneisiin periaatteisiin ja käytäntöihin ja vahvistetaan selkeästi se, että 21. heinäkuuta Kreikan velkojen osalta tehty päätös on ainutlaatuinen ja poikkeuksellinen. Tällä on ratkaiseva merkitys markkinoiden luottamuksen palauttamiseksi valtionvelkakirjamarkkinoilla;
  - saatetaan EVM:n päätöksentekomenettelyt yhdenmukaisemmiksi Kansainvälisessä valuuttarahastossa käytössä olevien mekanismien kanssa (yksimielisyysohjaukseen rajoitettu koskemaan vain tiettyjä päätöksiä);
  - otetaan käyttöön mahdollisuus, että EVM pääomittaa pankkeja suoraan ja että sillä itsellään on tarvittavat luottolaitosominaisuudet;
  - mahdollisuus tarkistaa lauseketta, jossa EVM:n ja ERVV:n yhdistetyksi lainanantokapasiteetiksi rajataan 500 miljardia euroa, jotta EVM saa täysimääräisen lainanantokapasiteettinsa sen pääoman asteittaisen maksukertymän mukaisesti.
19. Lopuksi on tarpeen varmistaa muilla keinoilla, että Kansainvälisellä valuuttarahastolla on riittävät resurssit kriisin hoitamiseksi, kuten tehtiin vuonna 2009, ja näin erityisesti luottottaminen kahdenvälisillä lainoilla.

Neuvoston pääsihteeristö

Eurooppa-neuvosto 2011

Luxemburg: Euroopan unionin julkaisutoimisto

2012 – 77 s. – 21,0 x 29,7 cm

ISBN 978-92-824-3443-7

doi:10.2860/39699

ISSN 1977-3315

Valokuvat:

© Euroopan unioni

Sivu 19:

1. © AFP PHOTO / Leon Neal

2. © 2010 SIP / Zineb Ruppert

3. © Présidence de la République / C. Alix

4. © Valsts kanceleja

5. © Finnish Prime Minister's Office

6. © Grzegorz Rogiński / KPRM

Rue de la Loi / Wetstraat 175
1048 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË
P. +32 22816111

www.european-council.europa.eu